Digitized by Google

11. 1.68

Digitized by Google

DE EXTERNIS
ANEURYSMATIBUS
MANU CHIRURGICA METHODICE
PERTRACTANDIS

CUM NONNULLIS CIRCA ANEURYSMATA INTERNA
AC TRIBUS ALIIS RARIORIBUS CHIRURGICIS
OBSERVATIONIBUS
ATQUE ŒSOPHAGOTOMIÆ OPERATIONE E GALLICO
SERMONE IN LATINUM VERSA

OMNIA CUM TABULIS ARCHETYPIS

OPUS

CAROLI GUATTANI

CLEMENTIS XIV. PONT. MAX. Secretioris Chirurgi: Pariſ. Real. Academ.
Chirurg. Membri: Literat. cum Pariſ. Scient. Acad. commercium habentis;
Inter Arcades Avicennii Eurotæi: In Rom. S. Spiritus, ſanctiq. Gallicani
Noſocomiis Prim. Chirurg. Prof., atque in iiſdem Lithotomiæ,
& Chirurg. operat. ac Anatomes Lectoris Publici.

ROMÆ MDCCLXXII.

APUD MARCUM PALEARINI
SUPERIORUM FACULTATE

Audeamus, quod credi non poteſt auſuros nos, ipſo quod difficillimum videtur, facillimum erit.

T. Livius Decad. III. lib. v. cap. XXIV.

Digitized by Google

SANCTISSIMO DOMINO NOSTRO

CLEMENTI XIV.

PONT. OPT. MAX.

CAROLUS GUATTANUS

PErbelle accidit, CLEMENS PONTIFEX MAXIME, ut quemadmodum a Pontificio Archiatro, Viro ſane Anatomicarum, Medicarumque rerum peritiſſimo, Jo-

anne

Digitized by Google

anne Maria Lanciſio, in ſuo lucubratiſſimo de MOTU CORDIS, ET ANEURYSMATIBUS Opere, jam plene, cumulateque expoſitum fuerat quidquid ad internorum Aneuryſmatum cognitionem, naturam, curationemque ſpectabat; ita Pontificis quoque Chirurgo, etſi longe impari doctrina prædito, alteram, quæ adhuc intentata ſupererat, externorum Aneuryſmatum provinciam aggredi, eamque pro viribus illuſtratam prælo committere, reſervatum quodammodo videretur.

Dolet quidem, ac vehementer dolet, hanc a me primum lethalis hujuſce morbi perſanandi rationem triginta fere ab hinc annis excogitatam, nunc demum in Orbis aſpectum prodire: heu namque quot miſeros, qui adhuc uſura lucis fruerentur, deſertos, ſoloque prognoſtico derelictos,

Abſtulit atra dies, ac funere merſit acerbo!

Nemo

Nemo autem, ut arbitror, miretur, ſi quod in ſuo concinnando Opere prælaudatus Lanciſius conſumpſit, eodem circiter mihi temporis ſpatio opus fuerit: In nova ſiquidem Chirurgicarum operationum conſtabilienda methodo, & priuſquam incipias, conſulto, & poſtquam conſulueris, ſerioſe facto opus eſt; nec ratiocinio dumtaxat, verum diuturnis partis morbo affectæ obſervationibus, experimentiſque res eſt conficienda. Num ne potiùs quis jure miretur, quod opellam tenuem laborum meorum fructum dicare Tibi, Beatissime Pater, ampliſſimoque tuo nomini inſcribere non reformidem? Sic eſt. At cui nam ſubditus homo optimæ ſaltem voluntatis erga Patriam, & Concives teſtimonium præbeat, niſi Clementiſſimo Principi, qui verus omnium Parens amantiſſimus, eos præ cæteris diligit, ac ſinu fovet, qui in

Reipublicæ utilitatem omnes induſtriæ nervos intendunt? A quo præterea patrocinium famulo implorandum eſt, niſi a Domino ſuo?

Accedit etiam celſiſſimam, cæloque proximam dignitatem, qua unus in terris pollens, ac potens es ad me tuendum valere ab invidis alienæ famæ, qui malevolentiæ felle ſuffuſi, de novis inventis minime ſolliciti, ea, quibus ipſi ſunt impares, ut ait Hippocrates in Epiſtola ad Dionyſium, tamquam exigua, & ſupervacanea traducunt. Quis vero, præter Pontificatus apicem, virtutum omnium genera in Te uno ſita non videt, reveretur, & colit, quæ optimum Principem conſtituunt; Humanitatem intelligo, Temperantiam, Facilitatem, Amorem, Juſtitiam, Fortitudinem, Providentiam? Quæ adeo Tibi omnes hominum ordines arctiſſimo amoris vinculo obſtrinxerunt, ut

ob

ob novam hanc ſupremi Sacerdotii dignitatem, non tam ipſi Tibi, quam ſummæ ſuæ felicitati gratulentur. Populi vero benevolentiam non ſola facilitate, ut alii, ſed ipſa virtutis ſeveritate, & juris, legumque obſervantia, ut de Catone, viro graviſſimo, auctor eſt Tullius, Tibi propemodum conciliaſti. Quod ſi verum eſt, quod Plato duxerat, tum denique beatas fore Reſpublicas, quum aut docti, aut ſapientes homines eas regere cœpiſſent; o quam beatos nos fore putandum eſt! imo etiam nunc beatiſſimi ſumus; jamque luculentiſſimum non nobis tantummodo, ſed univerſo terrarum Orbi doctrinæ, ac ſapientiæ tuæ ſpecimen præbuiſti; cùm ſuſcepto calamitoſis temporibus gubernaculo, mirabili quadam cunctandi ratione plurima, ac difficillima expediſti negotia, felicior ſane præſtantiſſimo illo Romanorum

Duce

Duce (Fabio), de quo ſcriptum legimus : *Unus homo nobis cunctando reſtituit rem.*

Hæc, quæ de virtutum tuarum gloria ſic leviter monui (nam quæ reperiri Te ſatis digna poteſt oratio ?) clare, ni fallor, oſtendunt , me non temere, atque fortuito, ſed quodam veluti jure auſpicem Te, ac Patronum expoſtulaſſe . Ad hæc noſti, BEATISSIME PATER, ut novit Urbs univerſa , me auguſtiſſimo huic Orbis Terrarum loco, Apoſtolicæ nimirum Sedi, adeo multa debere; ut ſi quando mea curandorum morborum ratio, ex Anatomicis, & Chirurgicis profecta ſtudiis, a quibus ego nullum confiteor ætatis meæ tempus abhorruiſſe, ſaluti hominibus fuit; eorumdem in primis fructum debeam acceptum referre eximiæ Anteceſſorum tuorum liberalitati , ac munificentiæ erga me prope ſingulari . Ea namque factum eſt, ut in exteras gen-

tes

Digitized by Google

tes iter ſat longum conficere, totamque Italiam, Galliam, & Belgium peragrare potuerim. Dulce mihi profecto eſt meminiſſe felices, fauſtoſque Francorum Armorum exitus, quorum Vexilla ſequutus anno milleſimo ſeptingenteſimo quadrageſimo ſeptimo, cum in expeditione ad Loffeld, ſub quo atrociter pugnatum eſt, tum in ardua, difficillimaque Bergonſomi obſidione ſauciis curandis militibus operam dedi. Sed magis, magiſque lætor memoria repetens, quot, & quam clariſſimos Chirurgiæ Rectores, ac Magiſtros in diuturna illa peregrinatione datum mihi ſit cognoſcere, ac familiares habere; ut enim reliquos omittam, in Galliam profectus Lutetiis familiares habui Excellentiſſimum Virum Franciſcum La Peyronie tunc Galliarum Regis Chirurgum, cæteroſque inclytæ famæ Pariſienſis Chirurgiæ Profeſ-

ſores, Petit, Le Dran, Winſlow, Morand, Foubert, Piſos, Monro, Queſnay, Garangeot, Hevin, La Faye, Luy &c. Manet alta mente repoſta felix illa dies, qua cùm diſſertationem coram præfatis, aliiſque compluribus Lutetiæ Chirurgis in eorumdem Academia publice perlegiſſem, haud multo poſt ejuſdem albo me adſcriptum cognovi: quo quidem munere nihil accidere mihi poterat aut ſplendidius ad laudem, aut ad lætitiam jucundius. Nec ſine encomio præteream, quos in Belgio colui perilluſtres Viros Senachum tunc temporis Saxoniæ Ducis, exinde demum Chriſtianiſſimi Regis Medicum; La Martinierre, Franciſci La Peyronie digniſſimum ſucceſſorem; nec non peritiſſimum Andoye claſſis illius Gallicæ in expeditione Chirurgum primarium. Vixi Rothomagi cum Claudio Nicolao Le-Cat magni nominis

minis Chirurgo. Uſus Lovanii familiaritate ſum celebratiſſimi Anatomici Vanroſsum. Moſcatum novi Mediolani; Bertrandum Auguſtæ Taurinorum; Bononiæ Molinellum; Patavii demum Anatomicorum omnium facile Principem Joann. Baptiſtam Morgagnum, ex quorum ore in privatis colloquiis multos carpebam Chirurgicæ facultatis flores,

Qualis apes æſtate nova per florea rura.

Quæ quidem eo libentius dico, quo clarius omnes intelligant, me infinitis pene nominibus devinctum; ob omnino ſempiterna beneficia, de quorum magnitudine, ſi hoc potiſsimum tempore nihil publicis teſtarer monumentis, apud æquiſsimum quemque rerum æſtimatorem immemor videri poſſem, aut parum gratus. Habes igitur, Beatissime Pater, quæ, & quantæ rationes, omneſque graviſsimæ, fuerint,

quare opus hocce meum, qualecumque demum fuerit, Tibi ſiſtere debebam. Unum reſtat, quod ampliſsimo illud patrocinio tuo foveas, mihique ad Sanctiſsimos Pedes provoluto Apoſtolicam Benedictionem impertiaris.

PRÆ-

Digitized by Google

PRÆFATIO

AD LECTOREM

OPuſculum ſi ſcriniis meis excidere paſſus ſum, non codicem, non commentarium, ne illico poſcas tabellam, benevole Lector, neque me priuſquam cauſam dixerim, præcipiti ſuffragio condemnes obſecro. Urget ſcio tam doctos, quam indoctos ſcribendi, edendique opera ſua cacohetes, urſitque ſemper homines natura, ſi Tullio credimus, non tam ad diſcendum, quam ad docendum proclives; idque ex eo factum eſt, ut in immenſum aucta librorum multitudine, cum aliarum diſciplinarum, tum potiſſimum Chirurgiæ ſtudia nullum jam finem habere poſſe videantur. Verum cum non niſi perpaucis datum ſit, facultates, quibus veluti glebæ adſcripti ſunt, novis inventis augere, atque illuſtrare; ex

Digitized by Google

ex his ingentes materiarum tractatus non ſine magno verborum apparatu, perſæpe cum Polydædala eruditione conſarcinant, commentarios, collectiones, promptuaria, lexica improbo forſan, ſed inutili labore componunt. Parcam ſane multis, quin & digniſſimos laude puto tam veteres, quam recentes rerum Chirurgicarum Scriptores, qui ut obſcuris lumen adderent, ambigua explanarent, maculas, quæ vel incuria, vel ruditate temporum auctoribus exciderunt, abſtergerent, in alienis ſcriptis perpoliendis, ordinandiſque plurimum inſudarunt. Profecto quis magno in pretio non habeat opus De rara Vulnerum medicatione, *a celeberrimo Magato conſcriptum? Ingenuus homo ſponte, libenterque fatetur, ſe nova Romæ, & fortaſſe, ut arbitror, in Xenodochio S. Spiritus curandorum vulnerum percepta methodo, ut hanc in melius corrigeret, ad tractatum illum conficiendum operam contuliſſe.* Ut poſtea mutarem conſilium (*ipſiſſima ſunt ejus verba*) hinc accidit: Dum Romæ commorarer, præcipuos Urbis Chirurgos novam hanc curationem vulneribus adhibentes intuebar, novitate rei permotus &c. *Quis laudandum non putet Hieronymum Marinum ejuſdem Xenodochii Lithotomum, mihique apprime notum, qui veteri deſpecta ſuppoſitæ Carunculæ in uretra perſanandæ methodo, novam, ac magis aptam excogitavit? Hos non perfunctoriam, ſed utilem, ac neceſſariam in ſcribendo operam collocaſſe, cæcus eſt, qui non videat, amens, qui diſſimulet.*

Illos increpo ineruditiſſimos fures, qui ad aliquid per ſe conſcribendum impares, ex alienis hortulis hinc inde rapere, mutataque anſa alienis poculis, ut ait Seneca,

neca, ne poſſint agnoſci, aliena pro ſuis venditare non erubeſcunt. Ex his alii ſolo rerum ordine immutato, ſæpe ſæpius in præpoſterum, tranſcribere, ac denuo idipſum opus recoquere. Nonnulli armamentarium Chirurgicum inutiliter augere. Quidam cerebrina remedia concipere, ad quæ intelligenda, tamquam ad Oracula Delio natatore opus ſit. Nec deſunt, qui contra diverſas medendi, curandique methodos membranas inſipienter impleant: quaſi uno, eodemque ſemper immutabili modo ſingulis in caſibus ægrotis præſto eſſe poſſimus. De hac univerſali medendi ratione ſi mihi obiter, quod ſentio, dicendum eſt, libere dicam, nil intentatum majores noſtros reliquiſſe; ab iis enim propoſita ſunt Olea: Unguenta: Cataplaſmata: Cerata: Balſama: Vulneraria in genere: Pulveres: Poſchæ: Aquæ cum Medicatæ, tum thermales: ſimplices tam calidæ, quam frigidæ: fila arida: nec partem morbo affectam exſugere prætermiſſum eſt. Numquam tamen hoc Theorema Geometricum, quod ſuadere nituntur moderni Chirurgiæ reformatores, conſtabiliri potuit; nec ullatenus judicio meo conſtabilietur, donec cauſæ morbi efficientes, corporis habitudo, cælum, anni tempeſtates, ægrotantis ætas, morbi demum poſitura ſedulo inſpiciantur, maximaque in ratione habeantur.

Tales ergo viros, quorum opera volumine quidem magna, ſed rebus ſane exigua, in dies publicari cernimus, Carteſio, Philoſopho in primis acuto, opinionem injeciſſe puto, typorum inventionem potius quam utilem humano generi noxiam fuiſſe, ac pernicioſam. Profecto non juvant, non delectant, nemini placent, niſi Bibliopolæ, cui lucrum licet miſerrimum quandoque parant. Illos e contrario

Digitized by Google

trario omne tuliſſe punctum cenſendum videtur, qui omiſſa eorum tractatione, quæ jam ab aliis obſervata ſunt, ea, quæ reſtant invenienda, explicandaque enixe curarunt. Veros proinde Chirurgicæ facultatis illuſtratores decet appellare, ut nonnullos hic recenſeam, Lotterios, Pibrakios, Drakios, Petitos, qui & Placcam ad Arteriæ Intercoſtalis Hæmorrhagiam comprimendam; & machinulam, qua lingua exciſa cohæreſcere iterum ac conjungi valeat; & extractionem ſecundi Dentis molaris Mandibulæ ſuperioris, qua ſinus Maſcellaris Ozena facile perſanetur; & Oſſium Cavorum Terebrationem puris educendi gratia comparatam, aliaque aptiſſima hujuſcemodi remedia excogitarunt, omniumque primi doctiſſimis lucubrationibus explanarunt. Hac potiſſimum de cauſa diffuſos in illos materiarum tractatores, atque compilatores odium velut ſempiternum exercuiſſe conſpicimus florentiores Europæ Academias.

Mihi vero in Chirurgia idem obtigiſſe gratulor, quod olim Eleuſynam videntibus: nam ut illa ſemper aliquid ſervare ſolebat, quod reviſentibus oſtenderet, ita quotieſcunque ad artis meæ arcana perſcrutanda acceſſi, ſemper aliquid obſervavi, quod nec ab aliis, nec a me ipſo viſum, aut perceptum antea fuerat. Quapropter ut aliquid de penu meo prodiret, quod ſi re ipſa humanæ ſocietati nil commodi, atque utilitatis afferret, meum ſaltem alios juvandi animum oſtenderet, facile a me impetravi, ut hanc Chirurgiæ partem, quæ hactenus velut in puteo Democriti demerſa latuit, e tenebris eruerem, ac pro modulo ingenii exornarem. Tuum igitur erit, humaniſſime Lector, judicare, reprehendendus nec ne ſim,

quod

quod ab inveterata Scriptorum conſuetudine recedendum mihi putaverim. Id unum affirmem, me in hoc qualicunque concinnando libello, tamquam ad unicum finem, ad amplificandam, explanandamque morbos externos perſanandi artem reſpexiſſe.

Quare in hoc lætandum mihi jure videor, quod haſce obſervationes, quantulæcunque demum eæ ſint, non in aere, ut Plautinis verbis utar, piſcatus fuerim, vel in Armariolo pomeridianis horis ad oblectamentum, ſeu potius ad vanitatem effinxerim; quoniam illas in celeberrimo æque, ac publico Sancti Spiritus Noſocomio innumera per experimenta diutius comprobavi, cujus veritatis teſtes ſunt locupletiſſimi, quotquot in eodem Chirurgiæ dant operam, ſtudioſi adoleſcentes. Cæterum non parum alacritatis, animique ſuſcepi, ut fœtum hunc in lucem emitterem, cùm obſervaſſem, poſtquam felicem, fauſtumque tam in brachio, quàm in poplite habuerit exitum Aneuryſmatis vinctura, ſi quis hoc laboraret morbo, illico ab unoquoque ſive rerum Medicarum gnaro, ſive ignaro, vincturam tuba cani, inclementerque ſævìri in Chirurgum, ſi forte vita Ægrotus periclitatus fuerit, quia operationem omiſerit. Num ne igitur Aneuryſmatibus quibuſcunque vincturam adhibendam putemus? Poterat paulatim in artem irrepere claſſicus hic error, ac fatalis Ægrotantium ſaluti (quemadmodum fatalem fuiſſe jam nonnullis, interdum curantis imperitia, quandoque nimia animoſitate infra patebit) ſi principiis obſtare nemo ſategiſſet. Nunc autem de varia Aneuryſmatum externorum qualitate edocti, cautius, ut ſpero, in poſterum. Vinctura utentur Chirurgiæ Profeſſores, cæteri

teri tam immani furore imperitiam non increpabunt.

Quod ſi ſcire aves, unde in me originem duxerit prurigo in univerſa Chirurgia, quæ tam longe, lateque diffunditur, hanc unam excipiendi gremio, ſerioque excolendi materiam; dicam libentiſſime ſtimulum excitaſſe caſus quoſdam, qui a primis uſque temporibus mihi ſeſe obtulerunt obſervatione digniſſimi, quorum primus in lictore extitit, ictu parvæ igneæ Balliſtæ, quæ vulgo Piſtola *nuncupatur, in flexura cubiti vulnerato. Hic ad Noſocomium Sancti Spiritus adductus cùm eſſet, lectoque acceptus, conſueta methodo ad diem uſque ſeptimum feliciter curatio vulneris proceſſit. Sequenti vero mane cùm ad inviſendum progrederer, quis crederet? nuntiatum mihi eſt, proxima nocte lictorem occubuiſſe. Rei novitate permotus ad Cadaver gradu facto, ut tam repentinæ mortis cauſam inveſtigarem, confeſtim novi Hemorrhagiam inopinate obortam ex Arteria Brachiea prope venam Baſilicam diſſecta proficiſcentem illum miſerum necaſſe. In ejuſdem diſſectæ Arteriæ latere, quod magnitudine tritici acinum æquabat, adhuc hærere comperi eſcaram, quam illuc glans plumbea intulerat, & cujus ſejunctio Hæmorrhagiæ cauſam præbuerat. Eodem fere tempore Græcus Antiſtes, cui in venæ diſſectione cùm læſa fuiſſet Arteria Brachialis, vita functus eſt, nullo læſioni adhibito remedio. Poplitis Aneuryſma quandoque velut abſceſſus cultro diſſectum eſt non ſine Ægrotantis interitu. Quidam haud diſſimili laborans aneuryſmatico vitio, appoſito cauſtico, ſimul ac eſcara ſeſe disjunxit, interiit ſanguinis fluxu. Eodem fato ſuccubuit miſer alter, cui Poplitis Aneuryſma ignito ferro eſt apertum. Præter hos*

fune-

funeſtiſſimos curationum exitus, quos meis met oculis vidi, innumeros addere hic poſſem, quos vel reſcivi, vel in Apologiis, ac criticis, quæ in dies evulgantur, Chirurgorum concertationibus perlegi. Huic tanto malo præſenti libello occurrere conatus ſum, & quamvis me iis præſidiis vix mediocriter inſtructum, longeque ab illa ingenii felicitate, quæ ad hoc perficiendum requiritur, abeſſe intelligo; juvit tamen periculum facere tam præclaræ exercitationis, ſi forte alios rebus omnibus inſtructiores commovere, & ad eamdem ſuſpiciendam cogitationem poſſim excitare.

Videre hic igitur poteris, candide Lector, ſi vel ſaltem curioſitate ad perlegendum opus acceſſeris, quid de Poplitis, Inguinis, ac Femoris ſub ligamento Falloppiano, ſuræ, manus, pedis, aliiſque compluribus Aneuryſmatibus internis obſervare mihi opportune contigerit, quæ cuncta ad faciliorem captum cum ſchemate data opera junxi. Ne autem quid deeſſet, quod locupletare, ac quodammodo perficere hoc opus poſſet, diſſertationem de Aneuryſmatibus in Brachio, ac fæmore jam primum a me anno milleſimo ſeptingenteſimo quadrageſimo quinto editam hic adjungendam cenſui. Hac uſus ſum opportunitate, ut OEſophagotomiæ operationem tranſcriberem, quam in Gallica editione tomi tertii Regiæ Chirurgiæ Pariſienſis Academiæ impreſſam fortaſſe perlegeris. Demum tres in calce operis non inutiles obſervationes ſubjunxi, quas, ſpero, fore non moleſtas. Nec me arguas, ſi Practicorum ſelectiſſimas, quæ ſparſim hinc inde habemus, de Aneuryſmatibus lucubrationes, præter unam Joannis Trulli Verulani, atque in Urbe Chirurgi, Lithotomique præ-

 clariſſimi

clariſſimi a Marco Aurelio Severino in ſuo libro de efficaci Medicina, & Chirurgia relatam, quam, mutato ne quidem verbo, tranſcribendam hic putavi, huc non attexerim. Quantum enim abeſt, ut clariſſimorum Virorum opera, famam, atque æſtimationem ſilentio hocce meo deſpexiſſe videri velim; tantum ex adverſo ab inſtituti mei ratione devium eſſet, atque alienum eorum ſcripta hic exhibere, cùm eam ab initio mihi dixerim legem, ut mea tibi offerrem dumtaxat, non aliena. Vale.

Digitized by Google

ADPROBATIONES

JUſſu Reverendiſſimi Sacri Palatii Apoſtolici Magiſtri legi permagnum Opus *De Aneuryſmatibus Externis*, ab eximio Viro Carolo Guattano conſcriptum, atque illud ea, qua potui induſtria penitius rimavi, rigidoque examini facta comparatione cum celeberrimis in arte viris ſubmiſi; obſervationes, nuperrimaſque curationes, Anatome detecta ſedulo perpendi, maximaque admiratus ſum Clariſſimi Viri ingenii ſagacitatem, qua plurimas operationum difficultates eluctatus eſt, ſimulque effecit, ut cito, tuto, & jucunde curæ paretur via. Quibus omnibus collectis dignum fore putavi Reipublicæ bono conſulere, ut typis mandetur, proindeque abunde pulchrum, atque utilius, cum neque Principum leges, neque mores offendat.

Ex Quirinali D. 1. Octobris MDCCLXXI.

Paſchalis Adinolſi Summi Pontificis CLEMENTIS XIV. Cubicularius, atque Archiater, Inſtituti Bononienſis Socius &c. &c.

HUnc ego librum Clariſſimi Viri Caroli Guattani *De Externis Aneuryſmatibus*, mandante Reverendiſſimo Patre S. P. A. Magiſtro, attente legi, admiratuſque in eo ſum locupletiſſimam obſervationum, quae ad Aneuryſmata pertinent, collectionem. Quae tamen, difficillimis morbis hiſce ut occurrat, egregius Auctor praeſidia oſtendit, eam doctrinae, ingeniique vim praeſeferre videntur, ut qui ſedulam Rei Chirurgicae navant operam, ad vindicandos in diſcrimen adductos AEgros inde ſumere ſibi poſſint exempla. Opus igitur, in quo ſumma Profeſſoris dexteritas eminet, dignum cenſeo, quod emittatur in manus hominum ad Artis noſtrae incrementum, quum neque Religioni, neque bonis moribus adverſetur.

Ex meo Muſeolo pridie Id. Sextiles CIƆIƆCCLXXI.

Natalis Salicetus ex Archiatrorum Urbis Collegio, S. Palatii Apoſt. Medicus, & emeritus tum in Gymnaſio Romano, cum in S. Spiritus Valetudinario Medicinae Profeſſor.

Digitized by Google

Jubente Reverendiſſimo Sacri Palatii Magiſtro , omni ſedulilate , atque ſtudio nuperum inſpexi , ac perlegi Clariſſimi Viri Caroli Guattani *De Aneuryſmatibus Opus*, in eoque nihil non orthodoxum , nihil ab optimis deſciſcens moribus, nihilque , quod famam , dignitatem , ac jura Principum violet , animadverti ; contra ea , ſummam in eodem offendi Chirurgicæ facultatis peritiam , ac plures reperi , pro diverſitate Aneuryſmatum , non modo inter ſe diverſas , ſed novas etiam , aptiſſimaſque curandi methodos . Idcirco , quum multa , & quidem maxime utilia , hoc Volumen contineat, quum tot Aneuryſmatum , non ſanè alibi reperiundas , complectatur Hiſtorias , quum denique Arti Chirurgicæ magnam, ut arbitror , pulcherrimamque lucem affundat , illud digniſſimum puto , quod ad publicam amplificandam utilitatem , typis excudendum curetur . In quorum fidem &c.

Romæ IV. Idus Majas Anni 1771.

Sigiſmundus Toncius , Romanorum Archiatrorum Collega , in Archigymn. Romano Medicarum Inſtitutionum publicus Lector, ac in S. Spiritus, Divique Gallicani Noſocomiis Primarius Medicus m. p.

Digitized by Google

IMPRIMATUR,

Si videbitur Reverendiſſimo Patri Magiſtro Sacri Palatii Apoſt.

D. PATRIARCH. ANTIOCH. VIC.

IMPRIMATUR,

FR. THOMAS AUGUSTINUS RICCHINIUS Magiſter Sacri Palatii Apoſtolici Ord. Præd.

DE

Digitized by Google

Digitized by Google

DE
POPLITIS ANEURYSMATIBUS

FElix, fauſtuſque exitus, quem olim habuit Vinctura Aneuryſmatis, a me jampridem in Cubiti flexione inſtituta, animum mihi, alacritatemque addidit ad eamdem etiam in Poplite ſuſcipiendam, eoque magis, quod hæc, & illa occurrens frequentius, & majoribus ſcatens difficultatibus, periculiſque, ſi optatum nacta fuerit eventum, longe majorem humano generi utilitatem ſit allatura. Pluribus igitur, diverſiſque antea factis in Cadaveribus experimentis, exploratiſque in anteceſſum lateralium arterioſorum Vaſorum Anaſtomoſibus, a celeberrimo Winslowio jam plenè, cumulatèque deſcriptis, quas in Genu eaſdem propemodum, atque in Brachio deprehendi, & quas adverſus hunc ipſum morbum, veluti propugnaculum, ac munimentum a natura conditas arbitror, in Viro ſanguine mediocriter prædito, & quadrageſimum quintum ætatis annum agente, Aneuryſmatis in Poplite oborti operationem aggreſſus ſum.

Digitized by Google

HISTORIA I.

ANeuryſmaticus tumor a medio femore ad ſuram mediam porrigebatur, ac in altum ſe attollens, valdeque utrinque ad latera expanſus nullo amplius agitari Arteriæ pulſu valebat, & licet non magna eſſet rubicunda alteratio Integumentorum, hæc tamen a ſubjectis muſculis deduci, divellique minime poterant, ſed unam cum eis, eamdemque molem faciebant. Quæ omnia mihi ſatis exploratum, atque perſpectum reddere videbantur, ſpurium hoc eſſe Aneuryſma, cui denique Febris adjungebatur vehementiſſima, validique, ac præſertim procedente nocte ingraveſcentes, accedebant dolores.

Die conſtituta, præmiſſiſque idoneis cautionibus, cultro tumorem ſecundum longitudinem profunde ſecui, ablatoque omni concreto ſanguine, Arteriæ lacerationem tantam offendi, ut ſuperiorem integrum ejuſdem tractum vinculo adſtringere non antea potuerim, quam mihi per ipſum femur digitis, ferroque iter aperuiſſem. Ad inferiorem autem vinciendam Arteriæ ſedem me conferens, mirabundus inveni illam expanſionis inſtar Aponeuroticæ haud ſecus Femoris oſſi adhærere, ac Aortam Vertebris aliquando adnecti conſpicimus, quod mihi impedimento fuit, quominus hanc ſecundam vincturam ſatis accurate perficerem. Laxato nihilominus torculari, nil ſanguinis ex ſuperiori vinculo effluxit, & parum ex inferiori, etſi magnam mihi moleſtiam attulerint muſculorum Arteriæ, quæ in tam longa diſſectione neceſſario præciſæ, copioſum fundebant

Digitized by Google

bant ſanguinem ; eumdem vero ſola compeſcui preſſione , non tantum , quod uniuſcujuſque Arteriæ vinctura præcipi , quam præſtari facilius poterat , verum etiam , quod ægri vires tam diuturnæ , tamque gravi perferendæ operationi pares futuræ non videbantur . Ingenti igitur tumoris cavo filamentis ſiccis repleto, idoneiſque pulvillis inferiori vinculo admotis, affectam partem circulari faſcia obligavi, atque ita operationi finem impoſui, torculari, remiſſo licet, laxoque , attamen in ſua ſede relicto , ut illico pro re nata conſtringi poſſet . Poſtridie etſi torcular haud eſſet adſtrictum , Gangrænam articulus minitabatur irreparabilem , quæ die proximo Ægrotantem de medio ſuſtulit .

ANIMADVERSIONES.

QUum ego eventus ita infelicis cauſas perpenderem , multa hic ſe ſe mihi objecerunt incommoda, quibus ab Aneuryſmatico Poplitis tumore ſummotis , rationi conſonum videbatur, fore, ut in illo Vinctura , eo , quem optamus , ſucceſſu expediri , ac perfici poſſet . Hinc tantum abſuit , ut ex celerrima Ægrotantis nece animo conciderim , quinimo majores ex illa mihi acceſſerunt ſtimuli , & me multo magis ad eamdem operationem iterum inſtituendam , repentinus hic obitus inflammavit . Conſtrictionem igitur hanc proſpere ceſſuram cognovi in illo Aneuryſmate , cujus tumor a cæteris ambientibus ſejungi , atque in inſulam redigi eo uſque poſſet , donec utrinque, ſuperne ſcilicet atque inferne , integra , & ſana Arteria detegeretur , quemadmodum mihi alias in Cubiti flexione conA 2 tige-

Digitized by Google

tigerat; in quem finem Aneuryſmaticus tumor nec nimis vetuſtus, nec amplus nimis debebit eſſe, nullo tamen veri, nothique facto diſcrimine, quum etiam nothus eiſdem dotibus gaudere poſſit, ob cellularem membranam, quæ ſacci munere in hujuſmodi caſibus aliquandiu perbelle fungi obſervatur.

Tumoris igitur Aneuryſmatici cum Integumentis cohæſio, ob quam is non potuit uſque ad extremum utrumque ſine ſacci apertione a reliquis omnibus ſegregari, primum incommodum fuit, quod in hoc ægrotante ſe mihi objecit. Secundum detrimentum profectum eſt a nimis longa Arteriæ ruptura, quæ longiorem partium abditarum patefactionem requirens Chirurgum ſemper plures ſecare cogit Arterias muſculares, ex quibus erumpens ſanguis, aut opus interturbat, aut ſaltem longe diuturnius id efficit, ut ſilentio prætereram, ex tam immani vulnere uberrimam Puris prolixo tempore manantem copiam ab Ægrotante difficile ferri poſſe, atque ob elatiorem, quæ neceſſario hoc in caſu fuit Arteriæ vincturam, laterales pleraſque illius Anaſtomoſes interire. Valde exporrectam autem Arteriæ rupturam hoc in loco accidere poſſe ſatis oſtendit Tab. I. Fig. I. quam eo conſilio ad vivum delineandam curavi, ut vera maximæ a me umquam deprehenſæ lacerationis menſura unicuique innoteſceret. Tertium obſtaculum, quod mihi ſe oppoſuit, fuit mutua Arteriæ, oſſiſque femoris conglutinatio, quæ non tantum integri ſacci a reliquis ſeceſſum omnino prohibet, ſed etiam oſſis denudationem, ejuſdemque cariem nonnunquam infert, quo fit, ut Aneuryſmatis Chirurgia longe diuturnior, difficilior, minuſque tuta reddatur. Quartum impedimentum

mentum in ejuſmodi caſibus a profunditate exoritur, ubi vincienda Arteria reconditur, cum ob tumoris molem, tum ob majorem Genu ipſius inflexionem, atque rigiditatem a tolerato dolore natam. Hinc enim curviſſimæ licet acus tranſvectio, ideoque Arteriæ vinctura perquam difficilis, & incommoda efficitur, eoque magis ſi nervum, venamque a vinculo amovere, ac liberare conſilium fuerit, quemadmodum Chirurgis omnibus ſemper ipſe auctor ero, ut præſtare ſatagant.

Quum autem ego ſolam Arteriam vinculo adſtringere, non vero nervum, nec etiam venam ſuadeo, me ab æquo, rectoque diſcedere haud quaquam puto, etſi mihi ſatis perſpectum fuerit, nonnullos eſſe, vel ſumma auctoritate pollentes viros, inter quos clariſſimus Molinellus, qui hanc venæ, nervique ab Arteria remotionem, aut nullius, aut minimi certe momenti eſſe in hac Aneuryſmatis operatione arbitrantur. Me vero a ſententia mea nullatenus abducunt præclaræ licet ipſius Molinelli circa Brachii Aneuryſmata obſervationes, quæ, niſi fallor, ad meum amplectendum potius, quam repudiandum conſilium unumquemque impellere debent. Et re quidem vera ſi intento animo Symptomata intueamur, quæ duas ab eo allatas operationes exceperunt, illa profecto graviora longe ac periculoſiora fuiſſe deprehendemus, non iis dumtaxat, quæ Cubiti a me deſcriptæ, ſed iis etiam, quæ Genu mox deſcribendæ operationi ſupervenere. Si ratio autem habeatur temporis, intra quod ægrotantes ſanitati ſunt reſtituti, inter meas, ac Molinelli obſervationes diſcrimen maximum intercedit; cùm Molinelli ægrotantes tres fere integros menſes ante ſanationem contriverint,

Digitized by Google

rint , ex meis autem , qui Brachii Aneuryſmate laborabat , vix diebus exactis triginta tribus ſanitati redditus fuerit ; qui vero patiebatur Poplitis Aneuryſma , quod ſane mirabilius eſt , ſtatim atque diem attigit quinquageſimum primum , valetudinem priſtinam recuperaverit . Jam vero ſi a Nervi , Venæque vinculo repetendi non ſunt pernicioſi hujuſce operationis effectus , a ſola forſan Arteriæ conſtrictione iſtos exoriri putandum erit ? Abſit profecto , ut abſurdum hoc ſtatuamus . Natura enim utrinque plures Anaſtomoſi inter ſe junctos ab Arteriæ trunco emiſiſſe ramos videtur , ut repugnante licet vinculo trunci , ſat nihilominus liber per ſurculos laterales humoribus tranſitus concederetur . Hinc immanem dolorem , ac omnimodam ſenſus , motuſque amiſſionem a nervo repetere neceſſe eſt , rationique conſentaneum eſſe videtur , non impeditum ſanguinis venoſi circuitum ad inhibendam nimiam articuli tumefactionem , arcendamque Gangrænam plurimum facere .

Me pariter nequaquam præterit, quoſdam eſſe ex Chirurgiæ Profeſſoribus , qui ſuperius Arteriæ vinculum dumtaxat præcipiant , de inferiori nihil ſolliciti , putantes forſan in compreſſione ſatis præſidii eſſe ad profluentem ſanguinem cohibendum . At turpiter hi profecto falluntur , non ſecus ac ego met in prædicto Ægrotante deceptus ſum . Sanguis enim , quem ab inferiori vinculo prodiiſſe admonebam , extra omnem dubitationis aleam ille ipſe fuit , qui per ſurculos laterales ad male revinctam delatus erat Arteriam . Equidem inficias ire non poſſum , exiguos admodum in naturali ſtatu eſſe ſurculos illos , nec ſingulos ad magnam ſanguinis copiam vehendam aptos . Quum autem complures

res ſint, exiguitatis vicem penſante numero, cruoris vim non ſpernendam ſuppeditabunt, quemadmodum quiſque facillimo experimento diſcere poteſt, ſi facto vinculo, confoſſoque infra illud Arteriæ trunco, ut ipſe in Brachio ſæpius expertus ſum, aquam tepidam ſiphonis ope deſuper in Arteriam injiciat; eam enim ex inflicto vulnere illico proſilientem conſpiciet. Ad hæc Aneuryſmate jam a longo tempore correpto trunco, præpeditoque per hunc libero cruoris tranſitu ab arterioſo ſanguine, per laterales ſurculos fere unice permeante, extenduntur iſti paulatim, atque incrementum ſuſcipiunt. Quapropter & numerus eorumdem, & adaucta capacitas eam inferiori ipſius trunci ſedi vim ſanguinis impertiuntur, ut pro viribus illi obſiſtendum vel inferiori vinctura ſit. Licet enim compreſſio & ipſa hæmorrhagiis adverſetur, cùm tamen faſciarum auxilio abſolvenda ſit, quem nam latet ab hac, ut optato perfungi munere valeat, laterales etiam Arterias, venaſque omnes ita eſſe coanguſtandas, ut ſanguinis tranſitus præpediatur? Ex hoc enim, ni fallor, derivanda non minus eſt celeris illa oborta Gangræna, quæ noſtrum ſuſtulit Ægrotantem, quam ex ſuperiori nimis elata Arteriæ Vinctura, ob quam plures lateralium ramorum Anaſtomoſes interciderint; ideoque ad arcendam quoque Gangrænam, vel inferiori uti vinculo, neceſſarium prorſus videtur.

HISTORIA

HISTORIA II.

Nullas igitur negligens obſervationes, quoties præſto hæ mihi adeſſent, mecumque ſedulo ea omnia reputans, quæ nuper in medium attuli, in animum induxi meum circa Poplitis Aneuryſma novum periculum facere, ſed ad illud curandum dumtaxat aggredi, in quo ſuperius enumeratæ qualitates, conditioneſque reperirentur, ſicut revera III. Kalendas Majas anno 1756. mihi adamuſſim contigit in Sancti Spiritus Noſocomio, ubi meæ curæ commiſſum reperi Veſpillonem quemdam nomine Andream Boturrium Romanum. Is vigeſimum quintum agebat adhuc ætatis annum, temperamento præditus moderate ſanguineo, corporis habitu gracili, pluribuſque Venereæ luis cicatricibus inquinato. Ad opus igitur in eo me conferens, illud ſuſpiciebam tanto libentius, quod Æger idipſum avide expetere videbatur. Felix autem hujuſce operationis eventus, ſimulque deſiderium, quo ego flagrabam, ut ad utilitatem publicam, artiſque incrementum hæc pariter operatio inter alias cooptaretur, ſedemque in Chirurgia ſtabilem inveniret, mihi in cauſa fuerunt, cur integram litteris illius hiſtoriam mandaverim, eoque magis, quod a nemine, ſi Joannem Trullum, cujus quoque hiſtoriam inferius integram conſulto deſcripſi, ac Saviardum exceperis, id hactenus fuiſſe factum cognoſcerem. Cùm vero Saviardi Aneuryſma ſupra Femoris medietatem collocaretur, vulneri originem deberet, & vel ipſe anceps hæreret auctor, Truncum ne cruralis Arteriæ, an præcipuum hujuſce ramum occupaviſ-

Digitized by Google

paviſſet, a meo Poplitis Aneuryſmate longe extitiſſe diverſum putandum eſt. Et revera probabilius videtur, Arteriæ cruralis ramum, potius quam truncum, illic fuiſſe Aneuryſmate affectum, tum quod præcipua hoc in loco occurrat arterioſa propago, tum etiam quod ita elatum cruralis Arteriæ vinculum ſanationi officere debuiſſet, aut ſaltem ejuſmodi incommoda procreare, quorum Saviardus in ſua relatione minime oblitus eſſet.

Mihi igitur Ægrotans ſignificavit, hunc morbum originem in eo duxiſſe a parvis doloribus in ipſo Poplite exortis, quos acerbiores reddi obſervaverat, dum artem exercens ſuam modo ingentia deferret pondera, modo attolleret lapides Sepulchrorum, modo ab iis Cadaverum arcas extraheret; brevique temporis intervallo ſe cognoviſſe natum hoc ipſo in loco Tuberculum, quod ſenſim ad amplitudinem tranſverſorum octo digitorum excrevit. Pulſatio in illo haud amplius percipiebatur; durum id erat, tactuique renitens, at figura ovali donatum, nullamque cum mobilibus adhuc integumentis, aut cum Femoris oſſe cohæſionem præſeferebat; dolores tamen movebat Ægrotanti valde crudeles, quos etiam valida febris, atque ingens totius articuli intumeſcentia comitabantur. Opportunum igitur exiſtimavi initium facere a mitigandis doloribus, lenienda febri, ac totius articuli, tumoriſque aneuryſmatici, quoad ejus fieri poſſet, imminutione. Quapropter præmiſſa ſectione venæ, eductaque idonea ſanguinis copia, vaſis cruralibus uſque ad inguen ſecundum eorum longitudinem mediocrem admovi pulvillum, quem ſatis valida vinctura firmavi. His auxiliis, nec non iterata ſæ-

B pius

Digitized by Google

pius venæ ſectione, perfecto vitæ regimine, clyſteribuſque mihi tumorem hunc adeo compeſcere datum eſt, ut III. Nonas Majas operationi manus admovere decreverim, quam ſequenti ratione exequutus ſum.

Translato Ægrotantis cubili in medium Conclave Chirurgicorum morborum, quemadmodum ſemper in more poſitum mihi fuit, quo Adoleſcentes Chirurgi melius videre, majoremque inde fructum capere poſſent, dictum Ægrotum in illo pronum conſtitui, ac idoneorum Miniſtrorum auxilio, femore, crureque firmatis, ad ſanguinis curſum in crurali Arteria inhibendum Petiti torcular ſuperiori femoris ſedi curioſe admovi. Hinc ipſius genu articulo, quam a morbo fuerat, ulterius flexo, ſuper integumenta, quæ oblique ſuſtuleram, incurva novacula inciſionem decem fere digitos longam in directum peregi, una cum tegumentis adipem etiam ſejungens, donec inſulatum redderem, quantum in me fuit, aneuryſmaticum Saccum, qui adamuſſim ovi anſerini figuram, ac magnitudinem referebat, per cujus medium cum iſchiadicum majorem nervum decurrere animadverterem, omnem adhibui curam, ut illum ſimul cum Vena crurali intactum, atque inoffenſum relinquerem. Eodem poſtea tumore duce, incurvæ novaculæ, digitorumque auxilio, iter mihi ad ipſius ſacci extrema adaperui, quo integram utrobique arteriam detegerem: tum dicatam huic operationi, inſtructamque quadruplici cerato filo recurvam acum ſub ea tranſmittens, primam, ſuperioremque Arteriæ eidem Vincturam prope tumorem injeci. Eadem methodo, eiſdemque legibus ad inferiorem inſtituendam Vincturam memet deinceps contuli, ſed ut illam perfice-

ficerem , opus mihi fuit Muſculi Gaſterocnemii initia deducere , Solariſque muſculi plurimas deſtruere fibras , eo ſemper conſilio , ut evitatis cæteris , Arteriam ſolam vincirem , quemadmodum mihi , Supremo favente Numine , revera contigit .

Reſecto deinde ſecundum longitudinem Aneuryſmatis ſacco , ejuſque cavo ſanguineis grumis , quibus ſcatebat , depleto , ac potiſſimum polypoſis quibuſdam tenaciter ſibi adhærentibus ſtratis , Torcular paulatim laxari juſſi , atque ab utroque vinculo , ne minima quidem ſanguinis gutta exeunte , illud iterum modice adſtringi volui , quo cohiberetur arterioſi ſanguinis impetus non ſolum in ſuperiorem Vincturam , ſed in laterales etiam Arterias , a quibus , tantam ejuſdem ſanguinis vim admittere illico nequeuntibus , tumere pars , & non parum hinc excandeſcere , atque immani dolore corripi poſſet . Ingenti autem ipſius Sacci cavo tenuiſſimis , molliſſimiſque linamentis repleto , & membro idoneis pulvinulis , linteiſque defenſivo aliquo madidis communito , illud faſcia in orbes ducta modice adſtrinxi , ad Torcular uſque cum ea perveniens , ut liceret mihi leniter comprimere valde extenſum quemdam pulvillum , quem ideo cruralium Vaſorum funiculo juxta illius longitudinem oppoſueram , quo nimirum ſanguinis curſum eo melius , tutiuſque ibidem cohibere poſſem , ac retardare . Cautio mihi pariter fuit , ne faſciæ orbes potiſſimum circa Genu nimium conſtringerentur , ut lateralium Arteriarum , Venarumque compreſſionem effugerem , etſi oſſis ipſius inæqualitates , atque tubercula propagines iſtas quodammodo tueantur . Reſupinato denique Ægrotante , crureque affecto

Digitized by Google

ita collocato, accommodatoque, ut ſubjecto pulvinari Poples incumberet, mandavi, ut Cubile ſuæ ſedi priſtinæ redderetur.

Nihil dicam de ratione alendi Ægrotantes hujuſmodi, quod in omnibus iis, qui magnis quibuſcumque operationibus patuerunt, una mihi, eademque ſervata, ac ſemper ſervanda eſſe videatur, eaque mea quidem ſententia poſita ſit in exhibenda quovis trihorio Patera juſculi, modo ſimplicis, modo ex vitulina, gallinaceaque carne confecti, & ad ſummum tenuiſſimis aliquot albiſſimi panis cruſtulis ſaturati.

Quum autem ad veſperum Ægrotantem febri correptum offenderem, idoneam ei detrahi curavi ſanguinis copiam, a qua mirifice remittente febri, ille noctem exegit non admodum irrequietam, vel hoc potiſſimum nomine, quod partis affectæ dolor haud maximus extitiſſet. At mane diei proximi tumefactionem inveni totius Articuli longe adauctam, digitoſque pedis non nihil frigidos. Quibus incommodis ut obviam irem, Torcular paululum laxavi, atque articulo linteamina impoſui vulneraria, vinique ſpiritu roborata decoctione madentia. Nulla enim, ut mea fert opinio, utiliori ratione amovetur neceſſitas, quæ aliter ſæpe incideret, adimendi Vincturam eo maxime, quia ſit vel adſtricta nimis, vel nimis laxa, quam Torcular adhibendo, quod facili negocio pro re nata laxari, adſtringique poteſt.

Horis vero quarti diei antemeridianis cum ſuperpoſitum apparatum ubique eſſe mobilem animadverterem, illum auferre tandem decrevi, quo facto incredibili voluptate perfuſus ſum, dum maximum hocce vulnus

nus oculis perluſtrârem, eo quod viam optimam videbatur arripuiſſe ad ſuppurationem, cui morem ut gererem, meque adjutorem etiam præberem, filamentorum ope ei blandum impoſui, vulnerariumque digeſtivum ex Veneta Terebinthina, ovorum vitellis, hypericique oleo, linteiſque decocto Vulnerario madentibus, ac faſcia, quam continentem vocant, adfectam partem obduxi.

Hac methodo feliciter perveni ad undecimum diem, quo inferius vinculum ſua ſponte cecidit, eamdemque ultra proferens die duodecima etiam ſuperiori vinculo una cum putrefacto ſacco elabente, ulcus optimè abſterſum, emundatumque redditum eſt. Illud autem decem tranſverſos digitos longum fere omnem a decidente ſacco relictam latitudinem conſervabat, & ob ſuperadditam labrorum tumefactionem, majori etiam donatum erat profunditate, quam illa fuerat, quæ Saccum aneuryſmaticum coercebat. Uno verbo ulcus hoc ejuſmodi erat, ut ad illius adſpectum omnes horrore perfunderentur.

Benigna perſeverante, ac ſuaviſſima digeſtione, quæ meo quidem judicio verum ſpecificum eſt, quod cito, tutoque morbos depellit, pedetentim ad diem decimum ſeptimum ventum eſt, quo nullo amplius effluente ſanguine Torcular omnino removi, atque ut vires valde abundanti huic digeſtioni ſufficerent (quod in diuturnis, magnamque puris copiam fundentibus morbis perpetuo ſpectandum eſt), jam alendo Ægrotanti aliquanto magis indulſeram; at nihilominus juſculi vulnerarii Pateram ei præbibendam quotidie exhibui.

Inter feliciſſimum Ulceris hujuſce decurſum ſub noctem diei ſecundi & vigeſimi Ægrotans inopinato graviſſi-

Digitized by Google

viſſima correptus eſt ſpirandi difficultate , quæ aliquot momentis perſtitit , eam illi afferens anhelationem , anxietatemque , ut ne verbum quidem enunciare , ac eloqui poſſet ; atque inſuper albeſcente jam proximo die , quædam cum pulſuum , tum ulceris alteratio nobis in conſpectum ſe dedit , quibus incommodis opportuna adhibita curatione ſublatis , Æger ipſe confeſſus eſt , illam ortum duxiſſe a nimia comeſtione panis , rerumque aliarum , quæ ſibi inter manus inciderant .

Eamque hanc methodum , quam inſtitueram , conſtanter tenens , ubi jam ulceris parietes , totuſque articulus omni carebant tumefactione , licet a lateribus effluentis puris optima facies eſſet , atque conditio , ab ulceris tamen fundo limpidum , tenuemque prodire humorem cognovi , & eum quidem ita copioſum , ut directe officeret ſanationi . Quapropter , cum illi pro viribus obſiſtendum , repugnandumque eſſe arbitrarer , inutilia prorſus balſamica , atque exſiccantia deprehendens medicamenta , & Ruyſchianæ Centuriæ quadrageſimam primam obſervationem minime oblitus , animum ad compreſſionem adjeci , quam ſiccis , mollibuſque filamentis a lateralibus pulvillis , conjungenteque faſcia firmatis præſtiti , ex qua compreſſione ſecundum , fauſtumque eventum adeptus , nequaquam eam removere decrevi , niſi duobus , vel tribus , quatuorve diebus exactis , pro majori ſcilicet , minorive liquoris copia , quæ ex ulcere proſiliret .

Hiſce cautionibus non ſolum prædicti liquoris fluxum penitus deſiiſſe lætus agnovi , ſed totum pariter ulceris fundum jam repletum inveni , plagamque æquabilem ovali figura præditam , atque ita coanguſtatam de-

deprehendi, ut VII. Kalendas Julias cicatrice parti prorſus obducta e Noſocomio Æger egredi poſtulaverit, a quo etſi claudicans, attamen neque baculo, neque alio fulcimento adjutus; ſed ſuis tantum pedibus inſiſtens domum conceſſit. Exinde vero officii ſui partes optime ſemper implevit, ſuoque adhuc munere præclare fungitur, ac nullum aliud reliquum illi incommodum eſt, præter mediocrem claudicationem.

Animadversiones.

Felici, fauſtoque hujuſce operationis eventu, quem mihi propoſueram, me attigiſſe finem exiſtimo, in ſpem arrectus hac eadem duce, vel illas tandem aliquando inveniendas eſſe medendi vias, quæ iis pariter caſibus opitulentur, in quibus ego operationem hanc etiamnum valde ancipitem eſſe, ſatis ſuperque perſpectum habeo; interea temporis ſat mihi fuerit quæſtionem hanc ſolvendam proponere; num videlicet in iis Poplitis Aneuryſmatibus, quæ requiſitas non poſſident qualitates, utilius futurum ſit Femoris amputationem ſuſcipere, an Ægrotantem ſolis naturæ viribus credere, cum exempla non deſint Aneuryſmatum, quæ ſine ullo Chirurgico auxilio ſenſim fuere ſua ſponte in priſtinum reſtituta, atque ipſemet tres hujuſmodi hiſtorias in medium proferre poſſim.

HISTORIA

HISTORIA III.

PRima hominem quemdam reſpicit, cui celeberrimus meus Anteceſſor Petrus Ciaſconus ſubeundam obtulerat amputationem; eam vero ille reſpuens a Noſocomio diſceſſerat. Is autem cùm annis deinceps viginti elapſis ad cognitionem meam deveniſſet, affectam ejuſdem partem videre, ac diligenter ſcrutari volui, ſed illum jam ſenem factum, atque ab Aneuryſmate perfectè ſanum deprehendi, nullam præterea reperiens in ipſo Poplite cicatricem, quæ prægreſſam in eo ruptionem, ſuppurationemque monſtraret.

HISTORIA IV.

SEcunda virum exhibet, qui ſuo vitæ inſtituto plauſtris regendis ſe addixerat. Huic autem cùm Poplitis Aneuryſmate correptus eſſet, Chirurgus de abſceſſu dumtaxat cogitans, acuto illud inſtrumento confodit, ſed errorem ſuum odoratus, valide cohibente, comprimenteque faſcia, exeuntem ſanguinem illico compeſcere ſtuduit. Verumtamen paucis exactis diebus inchoatam reperit ſuppurationem, cui pro viribus ſuppetias ferens ex animi ſui ſententia rem expedivit. Ægrotans enim priſtinæ valetudini jam optime reſtitutus ad vetus ſuum miniſterium ſe ſe iterum contulit, ac deinceps integrum quinquennium eo functus eſt, quo elapſo in febrem implicitus deceſſit. Noſocomii adoleſcens Chirurgiæ ſtudioſiſſimus, eorum, quæ acciderant, pulchre gnarus, præteritique temporis memoriam repetens, Poplitem ſolus

Digitized by Google

ſolus diſſecuit, ac Arteriam talem invenit, qualis Fig. II. Tab. I. exhibetur, eam enim ad veritatem expreſſam delineandam curavi. Hic ſane opportuniſſima ſe obtulerat occaſio oſtendendi lateralium Arteriarum augmentum, quemadmodum in ſua elegantiſſima Tabula accurate præſtitit accuratiſſimus Molinellus, atque eam ob cauſam ego ſemper præ oculis habeo Militem quemdam, cujus jam Aneuryſma, & ipſum in Poplite perſanatum, tradere aggredior.

HISTORIA V.

Tertia igitur hiſtoria Militem continet, qui Februario menſe anno 1746., hoc eſt antequam Roma Pariſios verſus ipſe diſcederem, ex Arce S. Angeli ad S. Spiritus Noſocomium delatus eſt, ut illi vincirem formidabile Poplitis Aneuryſma, a quo (tanta doloris erat immanitas) ad ultimam pene deſperationem compulſus fuerat. Sed quoniam illud æquali, & majori forſan amplitudine donatum offendi, quàm alterum fuerat a me primò deſcriptum, a quo ſatis jam eruditus eram, ei Femoris amputationem objeci. Hanc autem ille perpeti, & perferre renuens e Noſocomio domum ſuam remigravit, atque ego in Galliam profectus ſum. Biennio poſt Romam reverſus, ac illius notitiam exquirens, mihi cum vitæ adhuc eſſe participem nunciatum eſt, ac præterea, quoniam claudicaret, ſcipioni innixum incedere; at nihilominus per varia oppidula deambulare, ut tenues quaſdam, atque ad oblectamentum factas merces diſtraheret. Hunc igitur tandem aliquando aſſecutus, in eo ſatis amplum etiamdum tumorem inveni,

 quod

Digitized by Google

quod univerſum Poplytem adimpleret, atque inde etiam non parum extuberaret, aſt nullo amplius dolore affectum, nativoque colore præditum, durum tamen, atque tactioni quammaxime renitentem. Sed Æger interea loci ſuas priſtinas amiſſas vires non modice recreaverat. Is vero deinceps, complures annos in eodem opificio occupatus, totam fere Ditionem Eccleſiaſticam peragravit, Romamque inde redux memet convenit, tamquam omnia mihi, quæ ſibi obtigerant, enarraturus, meoque uſurus conſilio. Narravit igitur in quodam Eccleſiaſticæ Ditionis oppido ſibi tumorem ſindi cœpiſſe, puroque effluente ſanguine, poſt hebdomadas aliquot, illi cicatricem obductam eſſe. Verum non minimam priſtinæ durities partem in eo relictam; dumque is ad conſueta munia rediret, tumorem duobus in locis iterum adapertum, ſolumque pariter ex illis ſanguinem effluxiſſe; hos tamen hiatus occluſos fuiſſe modo, modo autem reſeratos dicebat, donec omni abſumpta inflatione integram affecta pars cicatricem duxiſſet, ſola ſuperſtite articuli rigiditate, a qua claudus quidem efficiebatur, ſed ita tamen, ut ſine baculo incederet. Paucis vero ab hinc annis, purulenta oborta apertura, receſſum peperit fiſtuloſum, cum oſſis carie conjunctum, atque hoc in ſtatu ille in præſens vitam traducit.

Quod attinet ad amputationem, quatuor huc uſque fuerunt amputationes Femoris, quarum data occaſione ingentium Poplitis Aneuryſmatum ego periculum facere non dubitavi, ſed omnes infelicem exitum habuere, licet temperamentum, ætas, ſatiſque validæ ægrotantium vires mihi omnia fauſta pollicerentur. Ex quatuor hiſce ægrotantibus duo deceſſerunt, etiamſi optime

me ſe haberet ulcus, ſuperveniente die ſeptima ſupra decimam uni, alteri verò die ſeptima, atque vigeſima inopinato, funeſtiſſimoque ſymptomate Convulſionis, quæ ab inferiori, ut jugiter conſuevit, mandibula initium capiens, & ad collum deinde, ad dorſum, ad pectus, univerſumque truncum porrecta, Ægrotantes hoſce, ſpiritu intercluſo, peremit.

Duos reliquos interfecit aliud æque mortiferum, ac frequentiſſimum ſymptoma, nimirum Hæmorrhagia. Hæc enim nocte operationi ſuccedente, qua febris ut plurimum excandeſcere ſolet, utroſque invadens, illos quidem poſtea dimiſit; ſed nocte proxima iterum eoſdem adorta ita illorum vires attrivit, ut, exeunte die tertio, animam uterque exhalaverit. Hîc autem mihi prætereundum non eſt, me in curatione Ægrotantium iſtorum omnimodam cautionem, ac diligentiam adhibuiſſe; cùm enim in priori Ægrotante hæmorragiam ſequenti mane quieviſſe agnoſcerem, avellere pertimeſcens eos grumos ſanguinis, quos abſciſſis vaſis innaſci, eademque occludere notum eſt, a reſolvendo apparatu Chirurgico mihi eſſe temperandum exiſtimavi; ſed ob revertentem lethalem hæmorragiam, heu nimium deceptus, in altero Ægroto apparatum hunc ſine ulla hæſitatione protinus abſtuli. Verum mirifice obſtupui, cùm firmas, immobileſque ſingulas vaſorum cernens Vincturas, ac ne minimam quidem inde emanantem cruoris guttam conſpiciens, nil aliud mihi reliquum eſſe cognovi, quàm modo ademptum priſtinum apparatum inſtaurare. Quiſnam ex recenti adhibita cautela ſibi ſatis perſpectum eſſe non judicaſſet, a reverſuro hæmorrhagiæ fatali ſymptomate ægrotantem hunc immunem futurum?

Digitized by Google

turum? Id ego pariter pro certo habebam; verumtamen longe mea me feſellit opinio; nam tertio die, cùm jam enormi prægreſſa nocte ſanguinis fluxu correptus eſſet, ejuſdem viribus penitus concidentibus, etiam ipſe non ſecus ac alteri obtigerat, Deo, naturæque conceſſit.

Animadversiones

Quum iſtæ quatuor amputationes omnes infeliciter ceſſerint, e re videretur eſſe plurimas illis, graviſſimaſque profecto animadverſiones ſubtexere, quod equidem libenter ipſe præſtarem, niſi intra anguſtos breviſſimæ diſſertationis limites orationem meam cohibere coactus eſſem; ideoque hoc unum dumtaxat in præſens conſiderabo, a tribus nimirum fontibus eſſe id potiſſime repetendum. Et primo quidem ab interioribus illis cauſis, quæ pepererunt Aneuryſma, inter quas, ut mihi videtur, non infimum locum obtinet Venerea lues, cujus ego non obſcura in hujuſmodi ægrotantibus veſtigia ſemper offendi. Secundo a tempore, quo Femoris amputatio inſtituitur, & quod jugiter illud eſt, cui jam ad menſes complures, aut etiam annos, ſine ulla fere intermiſſione productæ, moleſtiſſimæ proceſſerunt vigiliæ, animi affectiones, & atrociſſimi cum febre ſæpius conjuncti, copulatique dolores. Tertio denique a fere omnimoda in humoribus circumeuntibus fibroſæ partis carentia, in illis exorta, tum quod ob plurimas, eaſque neceſſarias venæ ſectiones pene omnis abſumpta, ac e corpore educta fuerit fibroſa pars, tum etiam quod, quidquid ejus reliquum eſt, ad duri Aneuryſmatici tumo-

moris polipoſam concretionem faciendam, augendamque inſumatur.

Ex paucis hiſce intelligere expeditiſſimum eſt, nervoſum ſyſtema per ſeipſum, & abſque eo quod reſecti Femoris ulcus in cauſa ſit, magis irritabile evadere, ac longe ſenſibilius eodem tempore reddi poſſe, gignendæque opportuniſſimum convulſioni, a qua duo priores Ægrotantes occubuerunt. Nec magis arduum videtur, cauſam eam aſſequi, unde mortifera, atque ex facili inopinato recurrens hæmorrhagia deducenda ſit: Hæc enim, ni fallor, poſita eſt in illa ſanguinis qualitate, qua ſemper gaudent Ægrotantes ejuſmodi, quando ſe Chirurgiæ imperio, & poteſtati ſubjiciunt. Sanguis enim ipſorum ita diſſolutus eſt, ac tenuis ita, aquoſuſque, ut a valido febris invadentis impetu exagitatus, nullo negocio per unumquemque vel anguſtiſſimum præciſum Vaſculum exilire, frequenteſque, & irreparabiles hæmorrhagias efficere valeat, quod etiam celebratiſſimus Sharpius in eximio Chirurgicarum operationum Tractatu Gallicæ editionis pag. 19. ſupra centeſimam ſapienter admonet.

Ex quatuor tandem amputationibus hiſce ſatis efficere poſſe videor, eas præſidium illud non eſſe, a quo merito adduci in ſpem valeamus, illius ope nos ægrotantes ejuſmodi allevaturos. Cùm igitur jam oſtenderim, Vincturam fugiendam eſſe, quotieſcumque Poplitis Aneuryſma, quas nuper attuli, conditiones omnes non poſſidet; cumque a me demonſtratum pariter fuerit, ſoli naturæ creditos quoſdam, ſecundæ fuiſſe valetudini redditos, rationi conſentaneum videtur eſſe, ut in hujuſmodi caſibus, qui Vincturæ opportuni nequaquam

ſunt,

ſunt, nulla tentetur Femoris amputatio, verum ægroti ſolis naturæ viribus relinquantur.

FIGURARUM EXPLICATIO

TAB. I.

Fig. I. ANeuryſmaticum Saccum oſtendit in Arteria Poplitis ortum, & per longitudinem jam apertum, in quo juxta Prototypum ejuſdem interior facies, atque dilatationis magnitudo dilucidè demonſtratur.

A Superior pars Arteriæ cruralis in Poplite Aneuryſmate affectæ.

B Pars ſuperior cruralis venæ.

DD Specillum, quod Sacci Aneuryſmatici extenſionem deſignat.

ZZ Orificium ſuperioris, inferioriſque Arteriæ partis in ſaccum hians.

aaa Sacci Aneuryſmatici ſecundum longitudinem ſecti univerſus ambitus.

bbb Facies interior ejuſdem Aneuryſmatici ſacci.

Fig. II. In Arteria Poplitis eam ſedem oſtendit, ubi exortum eſt Aneuryſma, & quomodo illud deinceps, etſi ab incauto Chirurgo crudo ferro adapertum, ope compreſſionis ſanatum fuerit.

AA Vena cruralis.

BB Arteria cruralis.

C Centrum Arteriæ Popliteæ, quod fuit Aneuryſmate affectum.

DD Ex-

DD Extenſio hujuſce Aneuryſmatis ob abolitum Arteriæ Popliteæ cavum, & ob ejuſdem Arteriæ in ſubſtantiam membranaceam converſionem ſanati.

aa Ejuſdem membranaceæ ſubſtantiæ adhæſio crurali Venæ.

Aliæ Animadversiones

Sed conſiderationes, inquiſitioneſque meæ non hic ſibi finem impoſuerunt. Has enim proferre uſque eo ſtudui, quoad diverſi Aneuryſmatici caſus memet perducere potuiſſent ad Chirurgiam in hoc pernicioſo corporis affectu illuſtrandam, & ad meum una inſtruendum animum, quem unicè componere volui ad utilitatem Ægrorum hoc decumbentium morbo, in quo tamquam plane inſanabili ars Medica, atque Chirurgica curationem omnem abjecit, unique Prognoſi acquievit.

Multa fuerunt tentamina, atque pericula, quæ meæ ſeſe menti obtulere varietatem ſpectantia Aneuryſmatum, ex quibus alia diverſam ab aliis naturam obtinent, nec omnia uno, eodemque ex loco effloreſcunt. Quum vero ea potiſſimum Aneuryſmata inſpicerem, quæ in articulis oboriuntur, in ſuſpicionem adductus ſum, quiete cubilis, ac extenuatione totius corporis, nec non ſimul cohibendo ſanguinis curſum in Arteria ad affectum locum tendente, ac denique linteorum beneficio ipſum met gradatim comprimendo tumorem Aneuryſmaticum, fieri poſſe, ut non ſolum illius augmentum prohiberetur, ſed tractu temporis paulatim in ſerum ſua ſponte converſo, & ad permean-

dum

Digitized by Google

dum idoneo reddito ſanguineo grumo, ipſius quoque tumoris omnimoda reſolutio tandem aliquando contingeret.

Vinctura methodica, quæ in dies magis, magiſque affectam partem comprimeret, unicum mihi videbatur eſſe præſidium, quod ad allatas omnes indicationes implendas valere poſſet: Sed quoniam in ea facienda complura ſe mihi objiciebant impedimenta, quæ a me felici ejuſdem ſucceſſui putabantur adverſa; ego in ancipiti hærebam, eſſet ne mihi ab illa jugiter abſtinendum, an aliquando exequutioni illa mihi mandanda foret. Veruntamen ut ad eam ſuſcipiendam, perficiendamque excitarer, anno 1757., ſuſpenſo, incertoque pendenti mihi auſpicato ſe obtulit Emi Cardinalis Herbæ, in ſancti Spiritus Noſocomio tunc Generalis Magiſtri, vulgo Commendatoris, Auriga, qui non longe a ligamento Fallopii in cruralis Arteriæ initio ſpurium gerebat Aneuryſma, quod pulſatione præditum erat, ingentiſque pomi molem æquabat, & de quo fideliſſime hiſtoriam ſuo loco tradam. Quum igitur hoc in caſu, ſi non ad ſanandum illud, ſaltem ad cohibendum illius velociſſimum augmentum nullum mihi ſuppeteret auxilium cita vinctura opportunius, eamdem ſine ulla dubitatione ſtatim aggreſſus ſum.

Hujuſce vincturæ felix, fauſtuſque ſucceſſus, & documenta, quæ pro Arteriæ abolitione adeptus jam fueram non ſolum ex infradeſcriptis obſervationibus, potiſſimumque ex illa Fig. II. Tab. I. ſed etiam ex alio Inguinis animadverſione digniſſimo Aneuryſmate, quod anno 1762. optime perſanavi, prius aperitioni, dein comprimente vinctura, quæ tunc in uſum vocata unum ab ani-

animo repulit ex præcipuis obſtaculis, quæ timueram, quemadmodum ex illius hiſtoria patebit, quam deinceps quoque narrabo; hæc inquam incitamento mihi fuerunt, ut etiam in Poplite, prima quaque data occaſione, vincturam hanc me fore inſtituturum decernerem.

HISTORIA VI.

FRequens hujuſce morbi procreatio effecit, ut circa menſis Auguſti finem anno 1765. deferretur ad ſancti Spiritus Noſocomium, ac numero II. Noſocomioli collocaretur, inter Ægrotantes meæ curationi creditos, Antonius Valena, qui Bajuli munere fungebatur. Hic igitur ſanguineo pinguique donatus temperamento, & quadrageſimum agens ætatis annum, ſpurio Poplitis affectus erat Aneuryſmate, quod magnitudinem, & figuram habebat ingentis ovi anſerini, quodque durum, tactuique in qualibet ſui ſede renitens, febri, dolore, valido pulſu, ac cruris, pediſque intumeſcentia ſimul afficiebatur.

Hoc in ſtatu cùm membri tumefactio acceſſiſſet, haud opportunum duxi ſuſcipere, quod ſtatueram, priuſquam ſymptomatum imminutioni vacaſſem, quòd pertimeſcerem, ne male cederet operatio, Articuluſque gangrænæ periculo objiceretur; ideoque decrevi, ut Æger in lecto quietus aliquandiu maneret, ut rigida uteretur diæta, utque aliquot ſanguinis miſſiones antea perferret.

Hæc providentia adeo utilis fuit, ut non tantum ab incremento Aneuryſma ceſſaverit, verum etiam, vertente Septembris menſe, illius quoque dolor penitus eva-

Digitized by Google

nuerit, ac ſenſibiliter pulſus magnitudo aliquantulum, cruriſque, ac pedis intumeſcentia non parum ſane remiſerint. Quum autem nulla mihi juſta ſuppeteret excuſatio, quominus Pontifici Maximo in ſua ruſticatione comes adeſſem, opportunum exiſtimavi, hoc Aneuryſma ita favorabiliter conſtitutum relinquere ad meum uſque reditum, qui contigit VII. Kalendas Novembris. Poſtquam igitur Romam reverſus ſum, quum tumorem quidem in eodem ſtatu inveniſſem, ſed omnem fere deletam eſſe cruris, pediſque tumefactionem cognoſcerem, in animum induxi meum ad prædictam faſciarum compreſſionem illico accedere, quæ ſequentem in modum peracta fuit.

Adhibitis prius ad dies aliquot nonnullis linteis poſca identidem madefactis, idoneo linamento obtegere incepi univerſam tumoris molem, duoſque oblongos pulvillos in centro tumoris ita invicem decuſſavi, ut ſuperius utriuſque extremum in ſuperiori, inferius autem in inferiori ſede ipſum genu complecteretur, alioque oblongo pulvillo, & eo ſimiliter poſca madido juxta cruralis Arteriæ longitudinem ad Inguen uſque protento; madefeci quoque omnia lintea, quibus totam genu periferiam, totiuſque femoris extenſionem obduxeram. Valida deinde, longaque faſcia, tres digitos, nec amplius lata, uſus ſum, primoque ipſius gyro ſuper tumoris centrum incepto, tam infra, quàm ſupra illud, ita faſciam trajeci, quemadmodum fieri ſolet, quando hic Articulus vinciendus eſt, eamque toties per tumorem ipſum circumduxi, quoties opus fuit, ut is a Vinctura opportune claudi, & æqualiter comprimi quoque poſſet. Hanc ideo conſtrictionem per femoris longitudinem ad Inguen uſque

uſque ſum proſecutus eadem methodo, & ad eam tutiorem reddendam, nonniſi facto prius circa corpus duplici gyro, illi finem impoſui. Cautio potiſſima, qua ſum uſus, ea fuit, ut ſaltem prima vice partem non nimium conſtringerem, atque ad æqualem illius compreſſionem obtinendam curavi diligentiſſimè, ut quilibet inſtituendus faſciæ circuitus præcedentem jam peractum circuitum aliquanto magis contegeret, quàm faſciæ illius dimidia latitudo fuiſſet, quod ſane in quacunque occaſione Chirurgica, ubi hæcce ſe nobis offeret indicatio, perpetuò faciendum eſt.

Hiſce peractis, Ægrotanti præſcripſi ſufficientem ſanguinis miſsionem, illique auctor fui, ut rigida uteretur diæta, ut hilaritate animum demulceret, ac præſertim, ut in omnimoda quiete affectum Articulum conſervaret; tandemque præcepi, ut ſuper tumorem, ita faſcia obvolutum, ſpiritus vini ex alto demitteretur. Hanc autem ligaturam ego tandiu intactam reliqui, quoad ſuo fungi videbatur officio. Solet enim, ſi probe confecta fuerit, ad octodecim ſaltem, aut etiam viginti dies perdurare.

Ubi autem eam removere coactus ſum, has adhibui cautiones. In eadem ſcilicet inſtauranda, ſemper curabam, ut illa fieret aliquanto arctior ea, quæ proximè facta eſſet. Moderatam præterea venæ ſectionem inſtitui, potiſsimùm vero, quotieſcumque aut crus, aut pes vel minimum intumeſcerent, quæ venæ ſectio me liberabat ut plurimum a renovanda vinctura, ſi ea forte non nihil ſtrictior fuiſſet, quàm Ægrotanti expediret. Ad pulvillos denique, ac lintea madefacienda poſca, non vini ſpiritu utebar, idque eo conſilio, ut nimiam prohibe-

hiberem cutis incaleſcentiam, quæ ſuperveniens curationis progreſſum non parum remorari potuiſſet.

Hac uſus patientia, methodique aſſiduitate tumorem, etſi duritiem, ac pulſum is jugiter conſervabat, magis magiſque in dies decreſcere lætus vidi, atque ita quidem, ut, a primo die compreſſionis ſubducto calculo, tribus adamuſſim exactis menſibus Ægrotantem perfectæ ſanitati reſtitutum a Noſocomio diſcedere ſumma animi voluptate conſpexerim; ut libentiſſime quoque conſpexerunt Collegæ mei, cæterique ſtudioſi Adoleſcentes, qui ibidem Chirurgiæ operam navant. Etenim nihil illi in diſruptæ Arteriæ ſede reliquum fuit, præter calloſitatem quamdam, quæ fabæ grandioris vix magnitudinem adæquabat. Et licet ſtatim fere atque e Noſocomio digreſſus eſt, ut ſibi victum compararet, Bajuli munere fungi iterum cogeretur, ſemper videlicet in motu eſſet, & pondera ingentia geſtaret, nullumque alimentorum delectum facere poſſet; exinde tamen nihil incommodi paſſus eſt, ſi quandam cruris, pediſque intumeſcentiam exceperis, a qua nulla afficiebatur moleſtia. Ad hæc, anno 1766., iis, quæ tunc temporis graſſabantur, febribus correptus quum eſſet, quum ſcilicet tertiana duplici laboraret, ad Noſocomium reverſus eſt, ibidemque amiſſam valetudinem perfecte recuperavit, abſque eo quod affectus Poples, ex aucto per febrem ſanguinis motu, perturbationem ullam acceperit. Quum igitur nec ambulatio, nec labor, nec auctus a febri humorum circuitus Poplitem quadantenus exaſperaverint, rationi conſentaneum videtur omnimodam vel in Articulo ſeſe per vaſa movendi redditam humoribus libertatem fuiſſe.

HISTORIA

HISTORIA VII.

Aliud ſimile Aneuryſma perſanatum fuit eadem methodo in quodam Damiano nothæ originis filio, & Sandapillarii, ſeu Veſpillionis artem exercente, qui quadrageſimum primum agens ætatis annum, & conſueta corporis altitudine, ſanguineoque, ac melancholico temperamento donatus, lecto affixus fuit num. V. inter Ægrotantes meæ curationi traditos, IV. Idus Augusti, anni 1767. Aneuryſmatis volumen erat jam ſuperius deſcripto majus, vividoque dolore, febri, valido pulſu, & cruris, pediſque tumefactione ſtipatum, tactui tamen non ita durum, quum exadverſo potius mollitiem aliquam præſeferret. Quum ex eo quæreretur, a qua nam cauſa ejuſmodi tumor obortus eſſet, reſpondit ex valido niſu, quem in penultima tranſactæ quadrageſimæ hebdomada Articulus fecerat. Dum enim Cathedram Sacræ Confeſſioni dicatam ab uno Eccleſiæ loco in alium transferret, ſe quamdam in Poplite perſenſiſſe veluti divulſionem, ex qua dolor emerſerat, ſed ita tolerabilis, ut conſuetos labores ad Pentecoſten uſque continuaverit. Ab hoc autem tempore ad illud, quo ad Noſocomium delatus eſt, quod tumoris naturam ignorabat, etſi augmentum illius videret, nullis, niſi ad leniendum dumtaxat dolorem, remediis quibuſdam vulgaribus uſus erat.

Primis igitur octo diebus ſat mihi fuit, Ægrotanti in lecto quieſcenti rigidam imperare diætam, eique binas ſanguinis miſſiones efficere. Quo factum eſt, ut omnia lenirentur ſymptomata, tumorque mollitiem adhuc majo-

Digitized by Google

majorem nanciſceretur. Tunc ad aliquot alios dies linteis poſca madentibus uſus ſum, dein gradum feci ad compreſsivam, attamen mediocrem Vincturam, quam pro neceſsitate iteravi, primiſque Novembris diebus, quum illam iterum inſtituerem, deprehendi, pulſationem Arteriæ prorſus evanuiſſe, ac tumorem omnino fluitantem fuiſſe redditum: Sed nihilominus affectam partem faſcia ligare rurſus non deſtiti eadem methodo, quam in prægreſſa obſervatione adhibueram. Atque ita feliciter ceſſit, ut Æger V. Kalendas Januarias in ſtatum valetudinis priſtinum reſtitutus e Noſocomio diſceſſerit, nullum aliud incommodum ſecum ferens, præter aliquam, eamque parvam claudicationem.

ANIMADVERSIONES.

ANimadvertendum autem hic eſt, Aneuryſma, de quo nunc loquimur, eadem curationis methodo pertractatum eumdem felicem exitum habuiſſe, quem præcedens habuerat, licet ſenſibiliter ab eo differret, non ſolum quod ab initio mollitiem aliqualem oſtenderet, longeque ante ſanationem omnino molle redditum eſſet, ſed etiam quod ante dies quinquaginta, integræ ſanationi prævios, pulſatio pariter in totum evanuiſſet, quum in priori Aneuryſmate uſque ad omnimodam ſanationem cùm durities, tum quoque pulſatio jugiter perduraſſent. Duobus vero poſt Ægrotantis e Noſocomio diſceſſum elapſis menſibus, quum illum accerſiviſſem, ut eumdem rurſus inſpicerem, nil aliud in ejus Poplite deprehendi, niſi parvam duritiem, quæ caſtaneæ figuram, ac magnitudinem habens, exo-

ſtoſim

ſtoſim mentiebatur, atque ipſe Damianus perpaululum tunc temporis claudicabat.

HISTORIA VIII.

INtegro fere menſe, priuſquam prædictus Damianus a Noſocomio digrederetur, commiſſum jam viderat ſuæ curationi ſimile Aneuryſma Petrus Javina, alius Noſocomii Chirurgus Primarius, Collega meus, ac inter ejuſdem pii Loci recentes Alumnos omnium facile princeps. Hic autem meditabatur periculum facere operationis cruentæ, nimirum Vincturæ ejuſdem Arteriæ, ea ratione inſtitutæ, quam ego in Veſpillone Andrea Boturrio adhibueram. Hanc enim operationem ipſe Javina, utpote Chirurgus mihi tunc temporis Subſtitutus, non viderat tantum, ſed etiam ſuis met ipſis manibus egregie adjuverat. Antequam vero eamdem ſuſciperet, Noſocomii noſtri conſuetudinem, Collegam videlicet in rebus gravioribus conſulendi, ſecutus, hoc ſuum conſilium mecum communicavit, hortatuque meo ad faſciarum compreſsionem accedere ſine ulla hæſitatione decrevit. Quæ medendi methodus in hoc quoque Ægrotante, quemadmodum in duobus allatis, proſperè ceſsit. Nam intra quadraginta dies durities, tum etiam pulſatio penitus defecêre, nihilque aliud relictum fuit, præter fluitantem tumorem, qui paulatim & ipſe tandem evanuit, etſi priuſquam prorſus evanuiſſet, Ægrotans proficiſci e Noſocomio voluerit, genu tamen eiſdem faſciis jugiter obvolutum conſervans. Cùm vero poſt aliquot hebdomadas ad Noſocomium fortè rediiſſet, eumdem ab Aneuryſmate omnino liberum, ac inte-

integræ valetudini reſtitutum perlibenter conſpeximus, quamvis crus ſenſibiliter tumidum appareret, atque hoc ideo fortaſſe contigit, quod non fuiſſet tantam quietem, & curationem perpeſſus, quantam illius morbus poſcebat.

HISTORIA IX.

Hanc talia Aneuryſmata curandi methodum jam Chirurgos quoque Romanos lubentiſſimo animo amplecti video. Incidens enim Chirurgus Seghius in ſimile Poplitis Aneuryſma, quo laborabat Nicolaus Scarpa Romanus, annos natus 34, ſanguineoque, ac ſimul bilioſo temperamento præditus, famulique munere fungens, quum diſcendi ſit cupidiſſimus, ac experientia comprobare ſummo ſtudio annitatur, quidquid ad illuſtrandam, augendamque valere putat Chirurgicam artem (in qua quantum ipſe emineat, ex hoc dumtaxat addiſci poteſt, quod ab Exmo Marchione Albeterrio, digniſſimo nuper ad Apoſtolicam Sedem invictiſſimi Galliarum Regis Legato, in Chirurgum ſit accerſitus) nullus equidem dubitavit, hanc eamdem methodum executioni mandare, una cum Joſepho Flajano, & ipſo Sancti Spiritus præſtantiſſimo Alumno, qui paucos ante menſes a Noſocomio diſceſſerat, quique, utpote Subſtitutus meus, allatæ ſuperius obſervationis oculatus teſtis jam fuerat. Seghius igitur, Flajanuſque, tranſactis a curationis initio tribus dumtaxat menſibus, ad me miſerunt ipſummet Nicolaum Scarpam, ut eum recognoſcerem, quemadmodum & ipſe libenter feci, eumdemque Aneuryſmate plane ſolutum, ac liberum deprehendi beneficio externæ preſſionis, quam ipſi faſciarum ope, juxta meam

meam methodum, jam adamuſſim expleverant, nihilque aliud in illo offendi, niſi quamdam tegumentorum, telæque celluloſæ dilatationem, inde forſan obortam, quod ut ſe, familiamque ſuam Nicolaus ſuſtentare poſſet, in famulatu eſſe jugiter cogeretur: ſed faſciarum compreſſionem continuando, ut re ipſa facere illum cognovi, ſpes magna effulget, fore ut is ab hoc quoque vitio tandem aliquando immunis reddatur.

HISTORIA X.

HUc quoque pertinet Poplitis aliud Aneuryſma; cujus hiſtoria in lucem proferri debet, vel hoc potiſſimum nomine, quod ad rem, de qua nunc agimus, illuſtrandam plurimum faciat. Hoc igitur Aneuryſma nactum eſt Chirurgum ſatis certe eruditum, ſed qui putaret meam medendi methodum prorſus inutilem eſſe, ejuſdemque fauſtos effectus a ſola quiete corporis repetendos eſſe. Ideo Ægrotum Poplitis Aneuryſmate affectum quinque integros menſes lecto adfixum detinuit, ſed incaſſum omnino; nam morbus eumdem ſemper tumorem, eamdemque pulſationem præſetulit, nullumque aliud ex lecti quiete beneficium reportavit, niſi incrementi moderationem. Chirurgus vero hiſce quinque tranſactis menſibus ſuſceptam curam abjecit, ſuæque Ægrotantem ſorti commiſit. Non equidem inficias ibo fieri nonnumquam poſſe, ut hac etiam ratione Aneuryſma non miteſcat dumtaxat, ſed priſtinæ quoque incolumitati reſtituatur. Sicut autem ejuſmodi perſanatio dubia magis, ancepſque, aut ſaltem longe diuturnior eſſe debebit, ut in hoc miſero contigit Ægrotante, qui ela-

Digitized by Google

pſis jam quinque menſibus cum eodem Aneuryſmate relictus eſt, ita meam non adhiberi medendi methodum, cujus feliciſſimus effectus experientia ſatis innotuit, nimia eſſe mihi animi pervicacia, atque obſtinatio videtur.

Sed tandem, octo aliis elapſis menſibus, poſtquam hic Æger a laudato Chirurgo relictus fuerat, hoc eſt tranſactis menſibus ſexdecim, ex quo aneuryſmaticus tumor ipſi primum innotuit, nimirum pridie nonas Majas anni 1769. quum ego me ad ſancti Spiritus Noſocomium conferrem, inter alios hîc mihi creditos Ægrotantes, eum quoque num. 7. inveni. Virum idcircò conſpexi ſanguineo temperamento, procera corporis altitudine, maximiſque viribus prædıtum, qui Paulus Marta vocabatur, quique annum agens quadrageſimum primum pro peculiari vitæ inſtituto famulatum profitebatur.

Abſoluta ab Ægro ipſo, aliiſque narratione hiſtoriæ a me ſummatim expoſitæ, acceſſi ad inviſendum Aneuryſma, quod in dextro Poplite erat, & in quo, ſuaſu quorumdam Chirurgiæ ſtudioſorum juvenum, a quibus mea methodus fuerat jam utilis animadverſa, multiplicem, idoneamque deprehendi faſciæ circumductionem, quam Æger ſibi admovere ab eiſdem Chirurgiæ ſtudioſis didicerat. Hæc autem, etſi potis non fuerat ad inhibendum progreſſum tumoris aneuryſmatici, valuit tamen ad Ægrotantem a morte vindicandum. Tumor enim aneuryſmaticus tam amplus redditus fuerat, ut non ſolùm Poplitis cavum totum impleret, ſuaque longitudine a femoris medio ad ſuram uſque porrigeretur, ſed ad omnem quoque lateralem, exterioremque genu partem extendebatur. Naturali is colore præditus erat, tactuique reſiſtens; dolor, ſi nonnullas horas exceperis, Ægrotantem

tantem non divexabat, neque hic ſummus erat; pulſatio tamen in quacunque ſui parte vehementiſſima perſentiebatur, phœnomenon ſane, quod in Aneuryſmatibus magnis, quæ æqualiter in univerſa extenſione tactui reſiſtunt, quæque vetuſtiſſima ſunt, conſuetum haudquaquam eſt; in his enim obſcurari plerumque ſolet.

Licet tam amplum, tamque antiquum hoc eſſet Aneuryſma, ego tamen ad meam in illo methodum experiendam libentiſſime me comparavi. Quapropter, conſenſu clariſſimi Viri D. Sigiſmundi Toncii primarii Ægrotantium meæ partis Medici, illiuſque doctiſſimi Medici adſtantis D. Joſephi Matthæi, qui plerarumque ejuſmodi curationum oculati Teſtes fuerunt, imperata priùs Ægrotanti rigida, exactaque diæta, largaque illi ſanguinis, inciſa vena, miſſione facta, familiarem mihi, ac per gradus ſtrictiorem inſtitui faſciarum circumductionem, eamque a ſura, ac poplite ad Inguen uſque perduxi, utque tum ob dolorem, tum etiam ob cruris, pediſque tumefactionem, ferenda ea redderetur, coactus fui ſanguinis iterare miſſionem, quam, inciſa brachii vena, ſemper adminiſtrare in ejuſmodi caſibus conſuevi; nec prætermiſi aſperſiones, aut ſtillicidia modo oxycrato, modo vini ſpiritu facta.

Hanc ego methodum adhibens, faſciarum videlicet applicationem, prout opus eſſe videbatur, identidem renovans, & nunc prius, nunc poſterius ſanguinis miſſionem inſtituens, tumorem ita decreſcere lætus vidi, ut maxima mihi affulſerit ſpes, eum brevi ſanatum iri, etiam ſi pulſus in illo conſtanter adhuc perſeveraret. Sed rem narrabo fere incredibilem, quæ veriſſima tamen eſt, cujuſque univerſa Noſocomii familia facere poteſt locu-

pletiſſimam fidem. Quum Æger cognoviſſet, jam ſatis ab hac methodo ſuæ vitæ conſultum eſſe, ne victum ſibi amplius comparare in poſterum cogeretur, decrevit perpetuum in Noſocomio ſibi domicilium efficere, perfectamque tumoris ſanationem, quantum in illo fuit, inhibere conatus eſt. Quapropter, me inſcio, indiſcriminatim, ac horis quibuſvis, omnia comedere cœpit, cibos, vinumque ſibi ab amicis afferri curans, ac per Noſocomium etiam deambulans ad novam illorum copiam ex aliis Ægrotantibus acquirendam.

Hos inter tantos errores patere unicuique poterit, felicem curationis progreſſum finem hîc facere debuiſſe. Quapropter, quum, aliquo elapſo temporis intervallo, id ego odoratus eſſem, omnem illi ad errores aditum præſepire totis meis viribus conatus ſum; ſed incaſſum. Quin imo ſenſi præterea, eum ſibi vincula relaxare, ſtatim ac injecta fuerant. Atque hoc in cauſa fuit, cur ego ea renovare ſæpiſſime coactus ſim, & præſertim in Inguine; nec ille tamen ad hoc faciendum impelli, aut dolore, aut tumore debuit, quum poſt primam medicationem a neutro iſtorum ulla amplius afficeretur moleſtia.

Sed mea curationem hanc ad finem perducendi cupiditas me impulit ad ejus improbitatem, fraudeſque diutiſſime perferendas, vel hoc potiſſimum nomine, quod aliqua ex mea methodo utilitas, his non obſtantibus, eluceſceret. Anno vero 1770. Martio adveniente menſe, quum ejus nequitiam diutius pati non poſſem, illum a Noſocomio dimiſi, edixique ei, in ſua eſſe poteſtate ſitum, ſi cuperet, perfectam valetudinem adipiſcendi, ſibique ſatis perſpectum eſſe, quo deberet in poſterum ſe modo gerere, quum ſanitatis inhibendæ rationem tam pulchre noſſet.

Ita-

Digitized by Google

Itaque e Noſocomio diſceſſit, meque invito, qui eum aut vectum, aut ſaltem comite aliquo non deſtitutum cupiebam, ſolus exire voluit, fulcris tantummodo ſubalaribus nixus; ſui enim juris optabat eſſe, ut nova fraude decipere me rurſus poſſet. Ea propter poſtquam vix quadraginta a Noſocomio paſſus receſſerat, quibuſdam Noſocomii inſpectantibus famulis, ſe in terram præcipitem dedit, eos ad ſui auxilium ſperans advolaturos, ut accidit. Simulans enim dextrum ſibi trocanterem fuiſſe contuſum, ab illis ad Noſocomium relatus eſt, ibidemque eum alios ego nonnullos dies paſſus ſum, quibus exactis, illum rurſus dimiſi, ſed juvene comitante Chirurgo, nec quidquam de illo exinde reſciveram. Elapſis vero duobus ab ejus diſceſſu menſibus, cum ego tranſirem per viam D. Claudii illum ſedere propter portam quamdam conſpexi, genu faſciis obductum, pulvilloque innixum gerentem; lætum tamen, ſecundaque, ut videbatur, præditum valetudine. A me autem de iis, quæ Aneuryſma reſpicerent, interrogatus, melius ſibi eſſe reſpondit.

Animadversiones.

Status Aneuryſmatis, dum Æger à Noſocomio diſceſſit, erat hujuſmodi. Illius tumor jam extenſione, ac craſſitie duos pollices non ſuperabat; is tamen tactui reſiſtens, tenſuſque perſentiebatur, quemadmodum vel in ipſa declinatione ſemper permanſit. Pulſatio vero non ſolum plane haud defierat, ſed etiam, tumore ſui juris reddito, continuo major fiebat.

Extra omnem dubitationis aleam poſitum eſſe arbitror,

tror, patratos in victu errores, adhibitaſque potiſſimum in relaxandis compreſſionibus fraudes in præcipuis cauſis fuiſſe, quamobrem Ægrotus noſter perfectam ſanitatem recipere non potuerit; eoque magis, quod ego, ut hujus rei periculum facerem, quum aliquantiſper compreſſionem inguinis neglexiſſem, Aneuryſmaticum tumorem rurſus augeri jam evidenter cognoveram. Sed veritati pariter conſentaneum eſſe videtur, in hoc Aneuryſmate ob voluminis amplitudinem longius requiri temporis ſpatium, ut polypoſa ſanguinea maſſa diſſolveretur. Quo facere quoque poterat, Primo Arteriæ volumen, quod non ordinariæ Ægrotantis magnitudini reſpondere par erat. Secundo, ingens Arteriæ ejuſdem hiatus, qui, ut ego ex tumore, reliquaque pulſatione conjeceram, eo minor eſſe haudquaquam debebat, quem prima oſtendit Figura Tabula I. Tertio, aneuryſmaticus ſuccus, qui prout eſt major, majus etiam temporis intervallum deſiderat, vel ut omnino deleatur, quemadmodum oſtendit Figura II. Tab. I., vel ut anguſtetur, ſicuti Tabulæ I. Figura III. indicat, vel ut in duram, informemque molem concreſcat, uti videre eſt in obſervationibus I. II. & IV. Quarto, nec non fortaſſe caries oſſis ſubjecti, reſpondentiſque Aneuryſmatis apertioni, quemadmodum in hiſtoriis oſtendi, quæ caries nobis perſpicue, niſi ſuppuratione, aut inciſione Cadaveris, patere nequit.

HISTORIA

Digitized by Google

HISTORIA XI.

Aliud quoque apud Noſocomii Ægrotantes reperi Poplitis Aneuryſma, quod etſi nothum, durum, ac pulſans eſſet, nondum tamen gravia inferebat ſymptomata. Parum enim Ægrotum vexabat dolor, parva erat pulſus celeritas, minimus cruris, pediſque tumor, nec valde ambulationi officiebat, hanc forſan ob cauſam, quod exiguum eſſet illius volumen, utpote quod mediocris pomi molem non vinceret. Quum morbum in hoc favorabili ſtatu deprehendiſſem, ſperavi fore, ut conſueta mihi adhibita methodo felicem exitum obtineret, ſed fruſtra. Poſtquam enim paucos dumtaxat dies Æger in Noſocomio manſiſſet, quamvis illi oſtendiſſem maximum ab ejuſmodi morbo ſibi periculum imminere, ille tamen, quoniam debebat uxorem ducere, me licet invito, atque reluctante, voluit ab eodem diſcedere. Verum quid inde? non longo tempore elapſo certior ſum factus, jam illum ex articulo gangræna affecto diem obiiſſe ſupremum.

HISTORIA XII.

Mei quoque muneris eſſe reor Poplitis aliud Aneuryſma in medium afferre, quod etſi mihi infeliciter ceſſerit, facere tamen plurimum poteſt ad Chirurgi animum erudiendum. Atque utinam Scriptores omnes, divino Hippocrate duce, ſua confeſſi eſſent errata, curationeſque omnes referrent, in quibus exitus ſpei, ac expectationi haud quaquam reſpondit! Eheu quantum arti Chirurgicæ incrementum ex hoc ipſo jam acceſſiſſet!

Quidam

Quidam igitur Sutor, qui annos quadraginta quatuor ætatis ſuæ vix exegerat, melancholico, acrique donatus temperamento, lueque affectus venerea inter meos Ægrotantes num. 7. Noſocomioli ſe mihi obtulit, in eoque aneuryſmaticum Poplitis tumorem offendi longe ovi anſerini magnitudinem ſuperantem, tactui præterea duriſſimum, & continuo dolore, identidem ſummo, valida quoque febre, ingentique pulſu ſtipatum: ſed omnium maxime præ cæteris Aneuryſmatibus mihi negocium faceſſebat immanis pedis, cruriſque tumor: ea enim is extenſione, eaque duritie præditus erat, ut nihil omnino digitorum preſſioni cedere videretur.

Etiamſi mihi ſatis perſpectum foret, cùm ejus ſtatus hujuſmodi eſſet, ut in eo difficillime poſſet nova hæcce methodus adhiberi, me nihilominus virili, fortique animo muniens medelam conſtrictioni præviam indubitanter ſuſcepi. Verumtamen viginti exactis jam diebus, quum neque cruris, pediſque reſiſtens extumeſcentia, neque ipſum Poplitis Aneuryſma quiddam levaminis ab eadem ſentiret, quin imo moles, atque pulſatio in Aneuryſmate potius adaugerentur, quoniam alia omnia præſidia incaſſum ceſſura eſſe arbitrabar, prudentis, moderatæque vincturæ periculum facere aggreſſus ſum.

Vinctura hæc beneficio nonnullarum miſſionum ſanguinis, quæ identidem factæ ſunt, Ægrotanti jam tolerabilis erat, quin imo ratione Aneuryſmatis perdurare quoque diu potuiſſet. Sed quoniam in crure, pedeque tumoris durities, ac renitentia quotidie magis invaleſcebat, metuens ipſe, ne articulus gangræna brevi corriperetur, ab eo conſtrictionem omnem, compreſſionemque auferri oportere, nimium feſtinanter fortaſſe arbitratus

tus ſum. Faſciis idcirco remotis, tum ego, tum alii plures, qui meæ viſitationi interfuerant, aperte cognovimus, exoptatum jam partum in Aneuryſmatis ſede a conſtrictione effectum fuiſſe: tumor enim valde depreſſus, pulſuſque incredibiliter imminutus apparuit: Verum gangrænæ periculo animum aſſidue pulſante meum hoc tandem Aneuryſma ſui juris jam factum, in pleniſſimam libertatem aſſerere opportunum exiſtimavi. Quid autem ex hoc? Brevi iterum in illo tumor increvit, cæteraque omnia ſymptomata ad eam ſævitiem iterum pervenere, ut paucos intra dies, diſrupto Aneuryſmate, mortem Æger oppetere coactus fuerit.

Animadversiones

Hiſtoria hæc mihi ſatis idonea viſa eſt non ſolum ad demonſtrandam hujus Vincturæ efficaciam, ſed etiam ad oſtendendum vel in difficillimo hoc caſu ejuſmodi conſtrictionem haud quaquam fuiſſe prætermittendam. Fieri enim fortaſſe potuit, ut gangræna minime ſuperveniret; eaque demum ſuborta, quis audebit aſſerere, futurum eſſe ut illa, aut opportunis ſcarificationibus, aut aliis artis præſidiis tandem aliquando vinci a Chirurgo non potuiſſet? Reſecto autem tumore, luculenter innotuit, ad tranſverſorum trium pollicum longitudinem popliteam Arteriam fuiſſe dilaceratam.

Ad rem facit Joannis Trulli Romani Chirurgi, atque Lithotomi celeberrimi de Femoris Aneuryſmate ſpurio a glande plumbeo facto hiſtoria, quam refert Marcus Aurelius Severinus in ſua Medicina, ac Chirurgia efficaci; quare ne mutato quidem verbo hic eam tranſcribam,

Digitized by Google

bam, eo vel maxime, quia omnium primus, ni fallor, cruralis Arteriæ Vincturam juxta Galeni præcepta pertentavit.

HISTORIA XIII.

Vulneratur Jacobus ætatis ſuæ annorum ſeptemdecim, vel circiter, bilioſæ complexionis, ſatellitum Ducis Campaniæ filius, ictu Sclopeti unico globulo muniti in crure dextro, vulnere ab inguine octo tranſverſis digitis diſtante, & ad appoſitam partem penetrante. Cujus ingreſſus ab intercapedine muſculorum videlicet recti, gracilis, & vaſti externi, exitus vero ad muſculorum tricipitem aderat. Vulnus non extitit ſine ingenti partium dilaceratione, & præſertim Arteriæ majoris: unde ſubſecuta eſt non mediocris ſanguinis arterioſi hæmorrhagia; ad quod curandum advocatus eſt D. Joannes Trullus inſignis Lithotomiſta, & Chirurgus, qui cùm adveniſſet, jam vulnus a Barbitonſore procuratum reperiit, eoque modo intactum ad ſequentem diem reliquit, qua accedens (ſolutis faſciis) coercita hæmorrhagia, partem extra modum tumentem ſimul, & pulſantem contemplatur, ita ut ambas manus tumori impoſitas pulſatio attolleret: quare ſuſpicatus ſtatim eſt de vulnerata aliqua Arteria, remque arduam, & periculo plenam indicavit; propterea voluit, ſibi a Parentibus alium aſſociari Peritum, D. Ferrantem videlicet, qui itidem de vulnere male ſentiit. Unanimes refrigerantia, & adſtringentia admoverunt; impetrata Ægroto quiete, vulnus ad multos intactum dies dimiſere, etiamſi aliquando ſanguis per ſe ad uncias tres, aut quatuor erumperet, & ſtatim ſponte ſua compeſceretur; ſolventes tandem eumdem tumorem, & pulſationem, quam prius

prius invenerant, augeſcentibus in diem febre, dolore, & pulſatione, perterriti in auxilium alios accerſivere Chirurgos, ut conſulentes ſenſum Ægro proficuum afferrent. Multi multa, ſed tamen major eorum pars tempori, & naturæ opus committebant, excepto D. Joanne Trullo Verulano, qui vulnus dilatari conſulebat ad arteriam perquirendam, quam opinionem reprobarunt. Iterum igitur iiſdem ut ſupra adhibitis remediis, & faſciis vulnere obducto, ad alios dies diſtulerunt, donec ad decimum ſeptimum pervenerint, in quo ut prius ſanguis erumpens, ſum advocatus, ut una cum aliis, quid de caſu ſentirem, libenter, & ingenue exponerem. Relatis igitur a dictis Dominis ea omnia, quæ acta, & tranſacta fuerant, antequam quicquam concinne, & opportune effutirem, vulnus deteximus omni intemperie carens, tumore, & pulſatione remiſſis, quemadmodum non tantum prædicti Domini, verum etiam Aſſiſtentes, & potiſſimum quidam Barbitonſor, Hieronymus nomine, qui continuo aderat, ut præſto eſſet compeſcendo ſanguini, ubi opus eſſet, aſſeruere; quo viſo ſimul, & confirmato, omnes unanimi conſenſu non eſſe immutandum ordinem, qui ad ſanitatem conferebat, pronuntiamus; & ſic iiſdem, quibus antea vulneri uſum fuit præſidiis, præterquam quod, ut conſtantes perſiſterent vires, liberalius in potu vinum eſſe propinandum. Ita coercitus ſanguis ad treſdecim dies conſtitit, a quibus deinde de more fluebat, & ſponte coercebatur. Trigeſimo itaque detecto vulnere, deprehendimus tumorem emollitum, quem ſuppuraturum (ſuppuratione enim facta, carnem regenerari, & læſum vas ſubnaſcenti reſarciri, ut crebro contingit) ſperabamus; ſpem tamen eventus feſellit.

Nam cum in dies vires deficerent, febris recrudeſceret, facies, ut & cæteræ partes, contabeſcerent, rem deplora-

tam habuimus ; nec aliunde ſpecimen ſalutis (ſi quod tamen eſſet) ſperandum erat , niſi ex dilatatione vulneris , ut arteria vel conſueretur , vel alligaretur , vel pyrotico adureretur , vel quovis alio modo ſanguis ſiſteretur : ad hoc itaque exequendum parentem advocamus , & jam dubiam ſalutem inevitabili morte proxima illi ſignificamus , unicum verumtamen ſupereſſe remedium , anceps tamen , & incertum , non modo executa operatione , verum in ipſo met operationis actu , elimatis jam , ac proſtratis viribus , certaque futura hæmorrhagia . His auditis , genitor a nobis triſtis receſſit , & quaſi , ut dicitur , tacitus annuit . Paratis itaque omnibus ad opus neceſſariis , rem aggredimur . Inventa tactu igitur Arteria circa inguen , ipſam paulo inferius inguine proſequendo , injecto in eam duro ſpleni , fortique ligatura , femur adſtringimus more eorum , qui aliquam partem amputare ſolent , ut preſſura anguſtius redditum vas minorem ſanguinis quantitatem in operatione funderet , poſtea partem cutis aperiendam atramento ſignavimus , & ſignatam ſecuit Domnus Joannes , ſtatimque ſe obtulit ingens grumoſi ſanguinis moles , quæ librarum ſex facillime pondus æquabat , quique , ſublata mole grumoſi ſanguinis , iter indicavit ad Arteriam inveniendam , qua reperta , forti digitorum compreſſione ſanguis coercitus eſt , fortiter in inguine comprimente Domno Joanne Trullo , arteriamque conſpicuam habuimus , quam a proxima vena ſeparavi , & alligavi , parte prius ſuperiori , deinde inferiori , adhibitis iiſdem cautionibus , quæ in varicibus adhibentur : hæc non erat ad dimidiam partem lacera , verumtamen ad tertiam , una dumtaxat remanente , quæ poſtera die a ligatura reſecta eſt a D. Joanne Trullo , ne forſan partem , antequam putreſceret , contraheret . Reliquo curationis proceſſu tamquam vulnus ſimplex , quod per ſex hebdomadas

Digitized by Google

madas abſolute curatum eſt, præſente D. Ferrante Serrone, & multis aliis.

Multa equidem in hoc caſu ſunt admiranda; tria tamen omnem admirationem ſuperant, quorum primum, quod intervallo quadraginta dierum ſanguis extra vas citra inſignem putredinem potuerit conſervari. Secundum, quod ita ſanguis muſculos ab invicem divulſerat, ut eodem grumoſo extracto, ſtatim obvia nobis fuit Arteria, ac ſi arte muſculi ſeparati fuiſſent, qui operandi commoditatem miram præbuerunt, unde hoc caſu edoctus, omnibus non eſſe ſtatim ad operationem confugiendum conſulo, ſed poſt adhibitam omnem induſtriam, imo tardius, quam ſerius, niſi hæmorrhagia ad manus cogat. Tertium, & ultimum, quod natura poſt alligatam Arteriam eodem modo partem aluit, ac ſi ab integra Arteria irrigata fuiſſet, ut nec minor mole, aut altera debilior robore remanſerit.

HISTORIA XIV.

JAm vero ad Aneuryſmata gradum faciens, quæ in Inguine, cruraliſque Arteriæ initio exoriuntur, illud in ipſo limine ſtatim proferam, quod hiſtoria ſ... indicata complectitur, quodque peculiariter in hujus Arteriæ trunco, vix dum tranſacto Falloppii ligamento, poſitum erat. Hoc Aneuryſma Joſephum Lubertum divexabat Romanum, ſanguineo donatum temperamento, quartumque ſupra trigeſimum ætatis annum agentem, qui pluries veneream jam paſſus luem, in curribus regendis occupabatur. Quum is igitur conſilium meum exquirendi gratia me conveniſſet, tumorem in ipſo reperi quaſi ſphæricum, mole ſua pomum ingens

Digitized by Google

ingens æquantem, nullo ſane dolore præditum, exhibentemque oculis nativum partis colorem, ſed ita manifeſto pulſu inſignitum, ut promptiſſimum mihi, faciIlimumque fuerit, indubitatas aneuryſmatis in illo notas agnoſcere. Equidem haud quaquam neglexi de iis omnibus ab Ægrotante perdiligenter exquirere, quæ cauſam mihi aperire poſſent, unde Aneuryſma hoc profluxiſſet. Ipſe igitur mihi ſignificavit, ſe ante noviſſime exactum integrum annum, quum non ſatis edomito inſideret equo, ſubter eum cecidiſſe, atque ab illius pondere plurium corporis ſui partium contuſiones perpeſſum, hac præſertim in ſede perpetuum deinceps, moleſtumque doloris ſenſum habuiſſe, uſque dum Aneuryſma hoc ſeſe proderet; quapropter rationi valde conſentaneum videtur, ab hoc in terram projectu, aut contuſa, aut diſtracta Arteria, genitum illud fuiſſe.

Omnes incaſſum ceſſere ſollicitudines meæ, fruſtraque Ægrotantem hortatus ſum, ut, nulla interpoſita mora, diligentiſſimæ ſe curationi committeret. Id enim dumtaxat ab illo impetrare potui, ut a me levem faſciarum compreſſionem affectæ parti admoveri ſineret. Ego autem, ſi verum fateri licet, eo tantum conſilio talem medendi viam mihi tunc ineundam eſſe putavi, ne in poſterum, morbo nimium adaucto, opportunioribus etiam auxiliis locus omnis præcluderetur. Quum vero Æger, primis aliquot menſibus, donec ſcilicet ſuis met ipſis manibus Vincturam hanc ritè abſolvere addiſceret, quoties ea renovanda eſſet, domum meam ſe conferret, ego illam per gradus ſemper arctiorem efficiens, eo præter opinionem rem jam adduxeram, ut licet ipſe ſuo vellet arbitratu veſci, neque ſatis

ſatis quieti indulgeret, non modo tumorem haud amplius creſcere, ſed illud revera imminutum eſſe apertè conſtaret. Suſceptus ex hac curatione fructus, qui ſi docilem inveniſſet Patientem, magno illi uſui futurus eſſet, in hoc ſolummodo valuit ad illum audaciorem reddendum, effecitque, ut ipſe morbum minimi pendens, integro trium annorum ſpatio a me conveniendo ſe omninò in poſterum abſtinuerit. Compreſſionis quidem auxilio, ut veriſſimè loquar, auxilium etiam acceſſit illius Domini, Eminentiſſimi ſcilicet Cardinalis Herbæ, qui, quum a me reſciviſſet, morbum, quo ſuus Auriga detinebatur, eſſe graviſſimum, nec ſine certiſſimo illius interitu cum laborioſo ejuſmodi munere conſociari amplius poſſe, eidem ſtatim miſſionem benignè dedit, cum eo tamen, ut integrum ſingulis menſibus ad vitam ſuſtentandam illi ſtipendium perſolveretur.

Verum jam dicto elapſo triennio, quum laudatus Eminentiſſimus Herba, incredibili bonorum luctu, repente e vita migraſſet, quumque ideo Joſephus ſuam amiſiſſet penſionem, de alio ſibi comparando Domino cogitavit, reſque ei feliciter ex animi ſententia ceſſit. Veritus autem, ne novus Hærus a me ſtatum percontaretur, in quo illius morbus tunc eſſet, ut deceptus ego conſilia ſua nequaquam diſſolverem, meam velut imploraturus opem, ſeſeque mihi commendaturus, lætus, & hilaris, manuque ferulam geſtans, ad me iterum poſt tantum temporis intervallum reverſus eſt. Tunc igitur ego aneuryſmaticum tumorem rurſus inſpexi, & eamdem in illo faſciarum compreſſionem adhuc continuare Lubertum vidi; Tumore autem de-

tecto,

tecto, eum magna cum admiratione jam fere omnino complanatum, factumque illius ambitum longè anguſtiorem eſſe deprehendi. Quum vero pulſus in illo nondum ceſſaſſet, auctor eidem fui, ut per id temporis, quoniam morbus jam in melius evaſerat, ad integram ſanitatem recuperandam perfectiſſimæ ſe curationi traderet, munuſque Aurigæ, tamquam ſibi maxime infeſtum, interea prorſus relinqueret; ſi enim ſecus feciſſet, certiſſimum illi imminere interitum pronunciavi.

Fruſtra Joſephum hortatus ſum, ut id faceret, novuſque illius Hærus nihil a me ſciſcitatus eſt. Ipſe igitur tam animoſe ſuam aggreſſus eſt operam, ut currui inſidiens, quotieſcumque mihi obviam fiebat, quaſi per jocum, me illudere videretur. Sed paucis dumtaxat menſibus perfectiſſimam eidem licuit venditare, oſtentareque ſalutem; irriratus enim, præter modum adauctus, nimiumque dolens cum febre tumor eum brevi coegit, ut, licet invitus, ſeſe tamen lecto committeret. Magnanimus profecto haud defuit Chirurgus, qui eidem, ut unicum, tutiſſimumque præſidium, vinculum Arteriæ proponeret, atque illud, etiamſi contra, non mea dumtaxat, ſed aliorum quoque peritiſſimorum Chirurgorum conſilia, adaucter aggredi voluit. Statim ac igitur ego ab Equite quodam, factam fuiſſe operationem iſtam, reſcivi, mihique ab illo nunciatum fuit, Chirurgum, ut ſanguinis nimis violentum effluxum cohibere poſſet, affectam partem valide tæniis conſtringere coactum eſſe, illico futurum prædixi, ut Ægrotus noſter tertia, vel quarta ab operatione die ex gangræna articuli moreretur, quemadmodum reipſa contigit.

Digitized by Google

tigit, ut mihi deinde teſtatum fuit a ſororis illius filio, qui & ipſe A uriga, Joſephus Stephanorius vocatur.

ANIMADVERSIONES

1. HÆc operatio, ſi infauſtum, quem habuit, exitum excipiamus, præter quam quod mihi profuit ad hanc methodum in illis etiam Aneuryſmatibus adhibendam, in quibus, ob deſcriptarum circumſtantiarum defectum, vinculum Arteriæ locum non habet, mihi quoque digniſſima videtur eſſe, quæ in lucem edatur, quod tantam conſpiciens imminutionem, quæ hoc in morbo, licet opportunæ, ac neceſſariæ cautiones omiſſæ fuerint, a ſimplici compreſſione manavit, in ſpem adducor, fore ut hoc pariter Aneuryſma ſanitati reſtituatur ea prorſus ratione, qua Poplitis Aneuryſmata perſanata fuerunt, & tum faſciarum compreſſione gradatim facta, tum repetitis ſanguinis miſſionibus, tum etiam omnimoda quiete, debitoque vitæ regimine, pertentari hîc ſimiliter poſſe Aneuryſmatis curationem, eoque magis, quod non ſecus in hoc, atque in Poplitis ſitu, Arteriæ nobis uti vinctura non liceat, tam ob difficultatem, Iliacam a reliquis partibus extricandi, qua in re penetrandum in abdominis cavum eſſet, quam ob impotentiam torcularis admovendi, ut nimia ſanguinis præcaveatur eruptio, quæ facile continget non ſolum ex Arteriæ trunco, ſed etiam ex numeroſis, magniſque propaginibus, quæ, tranſacto Falloppii ligamento, ab illo enaſcuntur. Hic enim ſanguineus fluxus in ipſo operationis actu hanc univerſam ſedem pervadens, impellere artificem debet, ut opus deſerat, arctiſſimeque partem

faſciis conſtringat, ne ſuæ ſpectator temeritatis eſſe cogatur.

2. Meum tamen adhuc duæ divexabant animum, eæque ſane non parvæ difficultates, quas allata obſervatio enodare minime valuit. Earum altera poſita erat in neceſſario fortaſſe ſanguinis tranſitu per ipſum Arteriæ truncum, quo ſatis articulus nutriri queat; etenim mihi aperte conſtabat, factam a me compreſſionem numquam fuiſſe talem, quæ per Arteriam iter quodcumque intercipere ſanguini debuiſſet, efficereque, ne ſufficiens ejuſdem copia ad articulum permearet. Altera difficultas erat, quod ſuſpicionem magnam habebam, felicem, fauſtumque hujuſce Aneuryſmatis curſum ex eo forſan manaſſe, quod illud ab extrinſeca, violentaque jam enarrata cauſa originem duxerat; ideoque facilius compreſſioni auſcultaverit. Verum Aneuryſma in ſequenti obſervatione deſcriptum has omnes mihi dubitationes prorſus exemit, etſi alia id perſanatum ratione fuerit.

HISTORIA XV.

Anno 1762. Auguſto menſe accerſitus ſum a Felice Morello Argentario fabro, quinquagintaquinque annos nato, & quem ego triginta ante annis venereo inguinis ſiniſtri bubone laborantem curaveram. Is autem eo me conſilio advocavit, ut meam ſciſcitaretur ſententiam de aperiendo inguinis dextri tumore, qui communi fere aliorum Chirurgorum conſenſu omnino ſuppuratus jam erat.

Ab illuſtri Medico Amicio, qui juvenem ſecum habebat, praxim addiſcentem, nec non a Chirurgo periti ſſimo

tiſſimo Maximino, celeberrimis Urbis profeſſoribus, ego tunc morbi hujus accepi accuratiſſimam narrationem, ex qua intellexi, Morellum noſtrum jam inde a Natalitiis tranſactis feriis mitiorem modo, modo vero ſatis acerbum in dicto inguine perſenſiſſe dolorem, qui ad coxæ articulum pertingebat, quique eum tota hyeme ad ver uſque claudicare coegerat, nec aliud per id temporis innotuiſſe Ægrotanti, niſi quod intumeſcere affecta pars incœpiſſet.

Quum autem Felix Morellus die Corpori Domini conſecrato, qui eo anno IV. Idus Junias contigerat, ad Divi Petri ſe contuliſſet Eccleſiam, ut pompoſo ſupplicationis inceſſu perfrueretur, tam atroci repente affectæ partis dolore correptus eſt, ut ei quam citiſſime domum redire neceſſe fuerit, lectoque ſe ſtatim tradere, ex quo deinceps, tum ob doloris acerbitatem, tum ob febris etiam vehementiam non jam conſurgere valuit. Et quamvis peritiſſimi profeſſores nullum non lapidem moverint, ut ab hoc miſerrimo ſtatu eum ſublevarent, nihil tamen illi ſuppetias tulit, omniaque ab eis tentata non modo in caſſum ceſſere, ſed novum quotidie morbo incrementum capiente, infortunatus Morellus pene tabidus factus eſt, lectoque prorſus adhæſit. Articulus autem adeo contractus erat, ut explicari non poſſet. Magnus quoque ſeſe prodebat circa hunc articulum tumor; at ille quidem naturali colore præditus erat. Facta inſuper a digitis preſſio manifeſtiſſimam renunciabat in inguine fluctuationem, quæ a Pubis oſſibus ad Ilii criſtam, omni tamen dolore, duritie, ac tenſione vacua, protendebatur, ac liquor tumefactionem efficiens, tenuis, cutique proximus, ſub ea nimirum immediate poſitus, apparebat.

Quum hoc in ſtatu Ægrotantem deprehendiſſem, non auſus ſum affirmare, laudabilem, ſeu purulentam hic ſuppurationem adeſſe; plus enim quam duo menſes jam præterlapſi fuerant, ex quo in conſpectum ſe dederat morbi vigor, neque is unquam remiſerat, ut fieri ſolet, jam abſoluta ſuppuratione, quemadmodum ipſe nos Hippocrates docet Sect. 2. Aphor. 47. ſed e converſo in dies augeri potius obſervabatur. Et licet tunc temporis nulla perciperetur pulſatio, ego tamen de Aneuryſmate ſuſpicatus, meam profeſſoribus illis mentem aperui. Ipſi autem nequaquam dubitaverunt alios nonnullos ſinere elabi dies, antequam conſtituta tumoris inciſio fieret, ut morbus interea nitidius, apertiuſque mihi ſe proderet; neque ſane hoc temporis intervallo cujuſcunque efficacis auxilii periculum facere deſtiterunt.

Aliquoties igitur iterata eſt ſanguinis miſſio, ac ingens Peruviani Corticis copia Ægrotanti exhibita fuit, partique affectæ cataplaſmata ſunt admota, quæ lenirent, refrigerarent, aut ſtupefacerent, & alia etiam, quæ inflammarent, aut areſacerent, nam liquor in parte tenuis, cutique proximus erat. Verum, quum quindecim integris exactis diebus, ab his præſidiis nil accidiſſet novi, niſi quod poſterius in loco, quatuor digitos a magno trocantere diſſito, alia ſe ſuppuratio in conſpectum daret, inſtituere tandem decrevimus apertionem in inguine, ut in ſede ad ſanguinem cohibendum omnium aptiſſima, ſi forte effectus dubitationi meæ reſpondiſſet.

Antequam vero tumoris inciſio fieret, magni eſſe momenti arbitratus ſum, tum Collegis, tum Ægrotanti ipſi, ejuſque propinquis id omne aperire, quod agere conſtitueram, ne ſanguinem erumpere conſpicientes, animum

Digitized by Google

animum illico deſponderent, præſertim Æger, cui fidem idcirco præſtiti, atque recepi, me jam ſatis efficax, ſi forte id fieret, præſidium excogitaſſe, præmonuique apertionem ſcalpello inchoandam eſſe in ſede tumoris eminentiori, tenuiorique; alio enim a ſanguine erumpente humore, promptiſſimum, facillimumque mihi futurum, quantum e re eſſe videretur, inciſionem producere, cruore autem ſincero exeunte, liberum me ei conceſſurum exitum, quoad totus illum coercens ſinus exhauſtus fuerit, uberioremque etiam illius egreſſum paſſurum, ſi facile eum ferre Ægrotantis vires potuerint; dein valida compreſſione me eumdem eſſe cohibiturum, nec ſane dubitandum eſſe, feliciter id ceſſurum, dummodo externa compreſsio ad apertam uſque Arteriam pervenerit, ſuamque in illa vim exercuerit. Tandemque, tumoris cavo in bonam abeunte ſuppurationem, optimeque eam ob cauſam digeſto, Ægrotantem ſecundæ valetudini reddi poſſe; quin imo hanc unicam eſſe viam, per quam aditus illi ad priſtinam ſanitatem pateret.

Infelix Morellus hiſce omnibus æquo animo aſſenſus eſt; ideoque poſtquam totum id apparavimus, quod ad ſanguinem cohibendum idoneum duximus, plures nimirum diverſæ cùm magnitudinis, tum figuræ, pulvillos, faſcias itidem longas, ſat validas, opportuneque conſtructas, ac æneas pelves, quæ humorem exciperent profluentem, id ſtrenue ſumus aggreſsi executioni mandare, quod nobis erat deliberatum.

Ambabus idcirco manibus compulſo humore verſus eum locum, qui præcidendus erat, verſus locum videlicet eminentiorem, tenuiori donatum cute, extremoque cryſtæ Ilii quam proximum, Maximinus ex hoc incur-

vum

vum ſcalpellum intra tumoris cavum elegantiſsime adegit. Sed illico, præter omnium expectationem, ſincerus inde ſanguis violenter erumpere viſus eſt. Caſus hic, etſi non obſcure a me præſagitus, omnes perterrefacere occœpit, ſi non aliam, hanc certe ob cauſam, quod ſanguinem magno impetu effluere ex inciſione a chirurgico ſcalpello facta conſpicerent. Sed ego animum erigens Ægrotantis, meiſque manibus ænea pelvi excipiens cruorem, tam largæ illius copiæ exeundi poteſtatem feci, ut priori repleta, novam arripere pelvim coactus fuerim; neque finem impoſui ſanguinis eductioni uſque eo, dum color illius ex ſubpallido in vividiorem commutaretur; Ægerque in animi defectionem mox prolapſurus eſſe appareret.

Fuit ſanguinis exitus a Maximino apertioni pollicem digitum admovente cohibitus. Ego autem pulvillos gradatim applicans, eoſdemque faſciis validis fulciens, obtinui, ne ſanguis rurſus efflueret. Æger interim non ſolum nullo animi deliquio correptus fuit, ſed dolor etiam, ac febris penitus ab eo receſſerunt. Ille quidem protinus refectus eſt, eademque refectio, prout neceſſitas poſtulabat, iterata identidem fuit ad diem uſque decimum tertium; abſque eo quod aut ſanguis, aliaque ſymptomata ſeſe iterum proderent, aut apparatus immutaretur.

Tranſactis autem his diebus, novus faſciarum apparatus fuit inſtitutus, priorique idcirco remoto, nihil ex inciſione effluere conſpeximus, niſi aliquantulum puris, quod ſatis oſtendere nobis potuit, Arteriam ruptam penitus occluſam jam eſſe, ab eaque nil ſanguinis amplius emitti poſſe. Ea propter nos ſedulo illius digeſtioni

ſt-

ſtuduimus, & licet hæc non copioſiſsima fuerit, oportuit tamen in interiori, ſuperiorique femoris ſede oppoſitam apertionem efficere, quam tandem menſe Novembri ad cicatricem una cum reliquis perductam eſſe libenter vidimus.

ANIMADVERSIONES.

1. EN quomodo hæc obſervatio duas illas ſuſtulit dubitationes, quæ meum animum divexabant; quum enim compreſsio, quam Iliaca externa perpeſſa eſt, tanta fuerit, ut major fieri non poſſet ad inhibendum, ut ne vel minima ſanguinis guttula per eamdem tranſiret, mihi tuto colligere datum fuit, ſanguinem univerſum, a quo Articulus nutrimentum ſuſceperat, per internam tantum Iliacam delatum eſſe; quumque hoc Aneuryſma, etſi ab interna cauſa productum, preſſionis beneficio fuerit ſanatum, mihi evidenter innotuit, compreſsionem valere ad Aneuryſmata quælibet perſananda, ſive cauſa eadem progignens externa fuerit, ſive fuerit interna.

2. Quantitatem ſanguinis, qui ex tumoris apertione effluxerat, Æger ipſe arbitratus eſt, ad libras duodecim acceſſiſſe, parumque is a veritate aberrare poterat, nam præterquam quod artis ſuæ peritiſſimus erat, mechanicas diſciplinas egregie quoque callebat. Nec ullus dubitationi locus relinquitur, Arteriam jam ab initio diſruptam hactenus apertam manſiſſe, nam & vividior, & rubicundior ſanguis ultimò effluxit, & prius quam coloris mutatio in illo fieret, animi deliquio tentatus Æger minimè fuit, & effluentis ſanguinis copia in

Digitized by Google

in tumoris cavo contineri tota non potuit, & tandem ſanguinis exitus eodem impetu, quo inceperat, uſque ad ultimum perduravit. Omnia enim hæc apertè renunciant, cruorem, poſtremo loco emanantem, a ſanguinis per vaſa circuitu illuc delatum fuiſſe.

3. Ego ſanè definire minime poſſum, quænam Arteria fuerit diſrupta; Sed vero ſimillimum eſt, eam fuiſſe Iliacam externam, quod compreſſionis capax extiterit, quodque in pluribus ejuſmodi caſibus eamdem ſemper dilaceratam invenerim.

4. Vividiorem quoque permiſi, & a circuitu delatum effluere ſanguinem, non eo tantum conſilio, quemadmodum ſuperius innui, ut tumoris cavum ex toto vacuaretur, ſed etiam ut circuitum ipſum debilitarem, quo ſanguinis impetus, in apertæ Arteriæ ſede imminutus, eumdem cohibendi ſanguinem mihi faciliorem anſam præberet.

5. Ad tumoris equidem perficiendam punctionem Acum adhibere poteram Barbettianam, ut fieri ſolet, quotieſcumque exploranda eſt natura humoris in tumore contenti, potiſsimeque ſi adſit ſuſpicio Aneuryſmatis, in quo deſit pulſatio, quæ ſanè omnium certiſsimum illius indicium conſtituit; atque ut ad convincendum Medicum quemdam curantem, qui ejuſmodi Aneuryſma anteriorem occupans colli ſedem pro purulento habebat abſceſſu, ego aliàs jam feceram, abſque eo quod ullum a tali punctione incommodum oriretur. Sed in hoc caſu Acu Barbettiana uti nolui; mihi enim jam propoſueram, univerſum, ut dixi, extravaſatum ſanguinem evacuare, ut deinde præſidium, quod unicum in Chirurgica facultate ſupererat, compreſ-

preſsionem ſcilicet, experirer. Hæc autem adeo ſtabilis, atque perfecta ſanatio fuit, ut paucos poſt menſes Morellus baculum pariter depoſuerit, nullumque aliud in illo incommodum relictum ſit, præter exiguam claudicationem, quemadmodum teſtari poteſt ſtudioſa ſancti Spiritus univerſa Familia, cui, ſanitati jam reſtitutus Æger, ac Noſocomium data opera petens, ſeſe ſpectandum objecit.

HISTORIA XVI.

Sub Martii menſis initium anno milleſimo ſeptingenteſimo ſexageſimo ſeptimo arceſſitus ego ad Petrum Principem inſpiciendum Romanum, trigeſimumque ætatis annum agentem, eumdem reperi lecto affixum, vehementique correptum febri, nata ex dolore atrociſſimo, quem afferebat illi aneuryſmaticus inguinis dextri tumor, ſubter Falloppii ligamentum protenſus. Erat is quidem nativo colore præditus, durus, tactuique renitens, molem etiam æquabat ingentis Cotonei mali, pulſuque violentiſſimo donabatur. Univerſus ad hæc articulus tenſiva, dolentique obſidebatur intumeſcentia, atque ita contractus erat, ut nulla amplius ratione diſtendi poſſet.

Beneficio nonnullarum venæ ſectionum, & compreſſivæ vincturæ tumori admotæ, datum mihi fuit, non dolorem tantùm, febremque valde lenire, ſed etiam illius volumen ita ſenſibiliter imminuere, ut in dies magis, magiſque faſcias conſtringere coactus fuerim.

Integro quidem unius menſis ſpatio non deſtitit me in ſpem abducere ſanationis; verùm repente omni

Digitized by Google

prorſus ſpe decidi, quum iterum nocturno tempore correptus Æger tam atroci dolore fuit, ut vel invitus abſcindere ſibi faſcias debuerit; ideoque poſtridie tanta ipſum tumoris mole oppreſſum inveni, ut nullus jam faſciis comprimentibus locus relictus eſſe videretur; neque deinceps quicquam prodeſſe viſæ ſunt reliquæ curæ omnes, & diligentiæ in Noſocomio, quo ipſe delatus eſt, adhiberi ſolitæ ad dolorem leniendum, refrenandamque exuberantiam tumoris, qui magis idcirco, magiſque increvit in dies, & totam hypocondrii, inguiniſque dextri regionem obſidens, ad femoris uſque medietatem ſe propagavit, durus ſemper, pulſanſque ad alias quatuor hebdomadas permanens, quibus elapſis, Ægrotus noſter mortem obivit.

Tranſactis horis viginti quatuor, accedere conſultum duximus ad inſpiciendum, rimandumque Aneuryſma; quamobrem, aperto imo ventre, tanta ſe nobis objecit concreti ſanguinis copia, ut hæc ſuperius per totam Pſoas muſculi longitudinem, inferius autem pene ad dimidium femur protenderetur. Omni igitur coagulato ſanguine educto, cultroque anatomico communis iliacæ arteriæ directionem ſequentes, interna vix pollicem tranſverſum tranſacta iliaca, invenimus in externa rupturam aneuryſmaticam, quæ ſpatio quatuor digitorum tranſverſorum extendebatur verſus ligamentum Falloppii, ubi ipſa arteria nomen cruralis acquirit.

ANIMAD-

ANIMADVERSIONES

HIc autem in medium mihi adducenda eſt circumſtantia quædam, quæ ad illuſtrandam non prognoſim tantum, ſed & horum morborum curationem plurimum facit, quæque non minoris etiam momenti erit ad quoſdam intelligendos effectus, qui in ſectionis hujus progreſſu obſervati ſunt. Adnotandum eſt igitur, hoc in caſu arteriæ rupturam interiorem fuiſſe, hoc eſt in iis arteriæ tunicis ortam, quæ os ſubjectum reſpiciunt, illudque carie affeciſſe valde notabili.

Ex eo igitur, quod hæc arteria diſrupta fuerit interius, ubi magnam in oſſe ſubjecto reſiſtentiam invenerit, non verò exterius, ubi reſiſtentia nulla ipſi occurreret, atque ex eo pariter, quod non ſuperficialis, verum profunda fuerit allata caries, utpote quæ ſua longitudine, latitudine, atque profunditate cum manus pollice conferri poſſet, nobis colligere datum eſt: Primo, cariem hanc longe prius, quàm rumperetur arteria, factam fuiſſe, quemadmodum ego in pluribus aneuryſmatibus deprehendi, etiamſi rupta eſſent in ſede ab eodem oſſe remota, aut etiam integra permanſiſſent, ut videre eſt in ſiniſtra clavicula magni aneuryſmatis arcum Aortæ obſidentis Tab. III. Fig. II. Secundo, hanc ipſam cariem quam maxime obſtitiſſe felici curationis eventui, cujus ſpes magna integro menſis intervallo nobis affulſerat. Quum enim arteria cariei obverſa ab oſſis inæqualitate per inſtitutam vincturam inæqualiter comprimeretur, rationi conſentaneum eſt, faſciarum preſſionem aneuryſmati admotam, ad accelerandam potius,

 qu..m

quàm ad inhibendam valuiſſe arteriæ rupturam. Tertio, hujuſmodi eventum nobis pro regula generali inſervire poſſe in aliarum quoque partium aneuryſmatibus, & potiſſimum in aneuryſmatibus poplitis, in quibus id ego pluries veriſſimum deprehendi. Si videlicet aneuryſma quoddam in hiſce ſedibus ſanitatem non recipit, non ſemper hoc repetendum eſſe a methodi, qua ego utor, defectu, ſed potius ex carie in oſſe forſitan exiſtente. Quarto, hinc pariter factum eſſe, ut ſanguis, ſub ipſa arteria per totam ipſius longitudinem ſibi viam patefaciens, Falloppii ligamentum tranſierit, femoris pene dimidium obſederit, hujuſque articuli ita capſulam lacerarit, ut femur inde luxatum fuerit; factumque demum fuiſſe, ut ipſa arteria, a concreto ſanguine antrorſum ſublata, & compreſſa fuerit adverſus Peritoneum, adverſus muſculos, ipſamque cutem, atque ita quidem, ut cylindrica ſua naturali figura orbata, mirumque in modum depreſſa impar evaſerit ad ſanguinem verſus articulum afferendum.

Ejuſmodi caſus in me cupiditatem maximam excitavit conſiderandi totius cruralis arteriæ tractum. Eapropter incipiens ego ubi aneuryſmatica diſruptio finem habebat, ibidemque ſectionem longitudinalem inſtituens, arteriæ cavum jam ſolito minus eſſe conſpexi, quumque hoc magis, magiſque poplitem verſus extenuaretur, mihi penitus occluſum, antequam ad illum accederet, viſum fuit. Sed re accuratius inſpecta, cognovi, tantum in arteria cavi relictum eſſe, ut Anellianum ſpecillum poſſet admittere; quamvis id ægre fieret ob plicas, quas arteriæ ſe contrahentis interna membrana fecerat. Poplite autem tranſacto, ſe rurſus dilatabat arteria, quemadmodum

modum videri poteſt in Fig. III. Tab. I. delineatæ ex archetypo, qui adhuc penes me eſt.

Hujus Fig. III. Tab. I.

EXPLICATIO.

AA Arteriæ cruralis pars ſuperior ſecundum longitudinem aperta, ut ejus cavum coarctatum demonſtret.

bb In eodem cavo coarctationis indicium ſignant.

cc Cavi portio uſque ad litteras dd. fere tota coarctata.

ee Arteriæ cruralis pars inferior, in qua ejus cavum jam dilatatum inſpicitur.

Popliteæ hujuſce Arteriæ anguſtatio evidentiſſime mihi videtur evincere, cruralem Arteriam, ob compreſſionem in Aneuryſmatis loco a coagulato ſanguine factam, non amplius ex Iliaca externa recipere potuiſſe ſanguinem, ut illum ad articulum ferret; ſecus enim poplitea non valuiſſet unquam ita reſtringi. Eadem vero, tranſacto poplite, rurſus naturaliter patefacta ſatis etiam oſtendit, talem eam permanſiſſe a ſanguine ab Arteriis cruralibus jugiter derivato, ab illo ſanguine ſcilicet, qui vincturam alteram in hac operatione neceſſariò requirit, velut in cubiti, poplitiſque flexura fieri debere ſuo loco ſtatutum eſt.

Beneficio vincturæ in Iliaca exteriori factæ, ac beneficio aquæ calidæ luteo infectæ colore, ſyphoneque in internam Iliacam impulſæ, ſatis idoneum ad nutrien-

nutriendum articulum ſine ullo iliacæ exterioris auxilio ego jam circuitum inveneram. Luteam enim impulſam aquam prodire videram ex Arteriis, perreptantibus articulum pedis, quem ipſe nuper abſtuleram. Verum popliteæ hujuſce Arteriæ anguſtatio me impulit ad aliud inſtituendum experimentum, quod me doceret, utrum, iliaca exteriori, ſimulque poplitea vinculo adſtrictis, impulſoque in Iliacam internam liquore, hic per diſſectas jam memoratas Arterias exitum æque ſibi inveniret, ac fieri videram, dum exterior tantùm iliaca ligata eſſet. Prius igitur hanc ſolùm vinxi, injectuſque liquor de more ſatis copioſus profluxit; poplitea deinde quoque revincta, liquorem ſane effluere conſpexi, ſed longe lentius, parciuſque.

Ex hac ſenſibili differentia evidenter colligi poſſe reor, interiorem iliacam, poſtquam exterior vinculo adſtricta fuit, ad ſanguinem tranſmittendum in univerſum articulum ſibi ſociam adjungere etiam popliteam Arteriam. Ideoque patet, Arteriam cruralem, antequam popliteæ nomen aſſumat, ope laterálium vaſorum haurire ſanguinem, ab Iliacæ internæ propaginibus derivatum; concludique inde poteſt, ſanguinem hunc eum fuiſſe, qui apertam ſervaverit viam illam anguſtam, quæ reperta fuit in Arteria poplitea Fig. III. Tab. I. De internæ vero iliacæ anaſtomaſibus clariſſimus Winslovvius jam plura memoriæ tradidit. Hæc autem experimenta ſufficienter evincunt, Iliacæ internæ propagines, tam ante poplitem, quàm poſt illum, cum Arteriæ cruralis propaginibus communicantes, circuitum, ad nutriendum articulum etiam ſine exteriori iliaca ſatis idoneum, efficere.

Aliud

Aliud evidentiſſimum documentum, quod plane neceſſaria ad nutriendum articulum externa iliaca non ſit, ex obſervatione capere poſſumus, mihi tradita ab alias laudato Petro Javina. Quum eam enim in Sancti Spiritus Noſocomio ipſe fecerit, ejus ego teſtis oculatus jam fui, eandemque hoc potiſſimum nomine huic volumini inſerui. Ex illa ſiquidem clare patet, exteriorem iliacam, ob ſuppuratum inguinis Aneuryſma, ita corruptam fuiſſe, ut in duo capita diducta fuerit, etſi Æger tot deinde diebus vitam produxerit, quot ipſe narrat, neque ex articuli gangræna decedere viſus ſit.

HISTORIA XVII.

Quinto Idus Octobris 1765. in Sancti Spiritus Noſocomio lecto accipiebatur Petrus Antonius Ferrari coquus, quadrageſimum ætatis annum agens, qui cùm prima vice a me ſequenti mane inviſeretur, inventus eſt cacochimo corporis habitu præditus, continua, lentaque detentus febri, legitimoque Aneuryſmate, pugni, grandioris nempe manus magnitudinem exced nte laborans, quod trimeſtri ab hinc ſpatio in ſiniſtro inguine originem nanciſcebatur ſuam, & ſurſum, ac deorſum, abdomen ſcilicet, coxamque verſus, non nihil extendebatur.

Tumor, qui aderat tunc temporis, aliquomodo eſſe circumſcriptus, ac vehementer pulſare cernebatur; continuis doloribus, præſertim vero ſub noctem acerbioribus, Ægrum afficere conſueverat, ex quo cauſam percunctanti mihi, externam fuiſſe quum accepiſſem nullam, venerea ex labe omnimode derivandam eſſe, ex multis cicatricibus innotuit.

Sanguis

Sanguis miſſus, & ſpongia, ex egelida poſca expreſſa, tumori impoſita, doloris etſi quandoque lenirent acerbitatem, vehementius tamen paulo poſt pulſatio, & dolor augebantur; ſed hæc, poſtquam major in dies tumor factus in magnam excreverat molem, leviora fieri cæperunt, atque tertio decimo tandem Kalendas Novembris magna cum tumoris depreſſione, nec non per internum plus quam dimidiæ coxæ latus propagatione, levi prægreſſo fragore, evanuerunt.

Verum exinde OEdema, quo leviter antea pes tantum afficiebatur extremus, cum caloris, ſenſus, motuſque deperditione ſic excreverat, ut univerſi pedis hujuſce vita in apertum diſcrimen veniret. Continuò idcirco linteum quadruplex, ex vini ſpiritu eum camphora expreſſum, imponi calide, & quam ſæpiſſime curavi, quo quidem præſidii genere, quadraginta horarum ſpatio, pars in integrum pene, OEdemate valde imminuto, reſtituebatur.

Interim tamen in gangrænoſa tubera ſub inguine elevabatur tumor, quæ pridie Kalendas Novembris ſub lucem diſrumpebantur, cùmque fætentium humorum colluvie inquinatum ſummo mane Ægrotum inveniſſem, diſciſſis, remotiſque faſciis, ac ſpleniis, quæ ante dies octo, quam hæc acciderent, parti applicaveram, quo eſſent impedimento, ne ex inopinato, tenuiſſima tumoris perrupta cute, exanguis fieret, magna inde nigerrimi ſanguinis copia, partim in grumos concreti, partimque in fætidam ſaniem diſſoluti per fatiſcentia tubera, coccinei vero (quod maxime, ne fieret, verebar) ne guttula quidem effluente, effundebatur.

Quare Ægro obſita illuvie depurgato, plagam linamentis quam molliſſime impleri, & linteis ex egelida poſca, quolibet altero die circumducta faſcia, velari curabam, at-

que

que per hæc, velamenta communia, nec non Aneuryſmaticus ſaccus, cum annexis vaſis, nervis, membraniſque, quæ ab inguine ad mediam uſque coxam, & ultra computruerant, octidui ſpatio, quod ſponte abſque diſtractione fieri ſinebam, abſceſſerunt. Hinc factum eſt, muſculis, Pectineo, Iliaco, atque Pſoas parte infera, Sartorio, anteriori denique Tricipitis portione, denudatis, & a putredine vindicatis, triangularem alveum, poſtremis hiſce geminis præcipue interclusum, ab inguinis ligamento ad ſedem uſque, qua decuſſatim implicantur, vaſis, nerviſque cruralibus in eodem alveo excurrentibus, a putredine penitus deſtructis, expoliatum, rubentemque apparuiſſe.

Cùm eo loci res eſſet adducta, Tibi, Vir clariſſime, qui ſponte ad Ægrum inviſendum, rei novitate motus, acceſſiſti, non ſine admiratione inſpicere datum fuit.

Quo vero ſordibus evacuaretur Abdomen, in exernum ulcus continue dilabentibus, ſcalpellum, ductore indice ſiniſtræ manus digito, per hiatum, qui tunc ſub ligamento inguinali patens erat, indebam, cujus ope ligamentum hoc, Abdominis muſculos, nec non velamenta communia, lata ſatis diſcindebam plaga, ſicque internum Aneuryſmatum cavum in apertum ponere, denſioribus ſordibus expurgare, eidemque cavitati feliciter adeo medicinam, quæ omnis in linteo carpto conſtiterat, mihi facere contigerat, ut cicatrix cum proximæ valetudinis ſpe proſperæ quaquaverſum duceretur.

Attamen attenuatus Æger, valentiſſimis licet juſculis aleretur, macie magis, magiſque conficiebatur, ſic ut quinto tandem Kalendas Decembris maraſmo abſumptus fuerit.

Reſerato die craſtina cadaveris Abdomine, viſcera omnia ſecundum naturam, ſi glandulas Meſenterii, lymphaticaſ-

ticaſque nonnullas circa lumbos, mole non nihil, ac duritie auctas, exceperis, reperta ſunt. Arteriam vero iliacam communem ſiniſtram, quam Peritoneo exuebam, cùm eo uſque diffidiſſem, ubi in iliacas minores diſpertitur geminas, externam ſcilicet, internamque, quæ & hypogaſtrica nuncupatur; Iliacæ externæ oſculum (Arteria pervia manente hypogaſtrica) duriſſimo, conoideoque operculo ſex fere lineas longo ex lympha concreta, cui archetypo fuerat, quin parietibus adhæreſceret vaſis, efformato obturari cernebam, quo ſublato, inditoque in conicum archetypum hunc ſpecillo tenuiſſimo, Arteriam vix penetrabilem eſſe adnotabam. Quare hanc velamentorum, muſculorumque Abdominis diſciſſionem in Aneuryſmatis cavitatem uſque, Peritoneum ſcilicet inter, & muſculos Pſoas, atque Iliacum internum, a quibus, ſanguine ex perrupto tandem Aneuryſmatis ſacco in celluloſam ejuſdem Peritonei epiphiſim erumpente, divellebatur, proſecutus ſum, ſicque amplius duos pollices ab ima operculi ſede detruncatam, ſub eoque craſſiorem quadruplo, ovalis figuræ, & ligamenti adinſtar duram, atque imperviam, cujus extremo laciniæ, diſcerptis veluti ſacci fruſtulis, ſuſpendebantur, Pſoas muſculo adhærere advertebam.

Arteriæ iliacæ ovalem hanc partem polypoſa ſubſtantia variæ denſitatis adeo infarctam eſſe diſcindendo adnotabam, ut tunicarum ejuſdem forma penitus deſtructa, in uniformem maſſam ſpongiæ cera imbutæ ſimilem, transformata videretur.

Oſſa Ilei, atque Pubis eo loci, ubi Arteria iliaca externa ex Abdomine in cruralem abitura egreditur, ibidemque in inguine, ubi Aneuryſma ortum habuit, profunda adeo obſidebatur carie, ut in Choroidea cavitate nigrities late, apprimeque retegeretur. *Crura-*

Digitized by Google

Cruralis denique Arteriæ caput inferius tenui, ac fimbriata extremitate a ſartorio muſculo, cui non nihil adhærebat, circa medium coxæ, nullo interpoſito ſanguinis coagulo, cogebatur.

Sed iterum ſectionem Cadaveris aggrediamur. Quum igitur, dum Patiens vitam agebat, ex pulſante in illius carpis Arteria, ex cordis palpitatione, & ex ſpirandi difficultate, oborta mihi ſuſpicio eſſet de vitio quodam in ipſo corde, aut in Aortæ arcu exiſtente, partes has inſpicere volui, totumque revera Aortæ arcum inveni Aneuryſmate affectum. Erat enim duplo major, quàm naturaliter eſſe ſoleat, habebatque in faſtigio ſuo debilitationem, aut hernioſum potius tumorem, qui magnitudine ſua ingens gallinæ ovum æquabat. Patefactis deinde, tum Aortæ arcu, tum etiam hernioſo ejuſdem tumore, interna illius ſuperficies aſpera quidem, ac inæqualis apparuit, ſed nullus tamen innotuit in ea ſubſtantiæ defectus, hujus autem craſſities tertia ſaltem parte imminuta, ideoque rupturæ proxima deprehenſa fuit.

Nihil aliud ex hac Anatomica ſectione ego chartis mandari ſtudui, præter deſcriptam anguſtioris redditæ poplitex Arteriæ figuram, ut pote quæ potiſſimam mihi viſa ſit conſiderationem mereri. Etenim, quoad reliqua, aliam ego longe majoris momenti obſervationem habebam, cujus hiſtoriam, ſectionem, atque figuras breviter hîc attingere expediet.

HISTORIA XVIII.

OBſervationis hujus ſubiectum Juvenis fuit octo, & viginti annos natus, ſanguineo bilioſo tempera-

 mento,

mento, ac mediocri ſtatura præditus, & jampridem celtica lue male affectus, qui in meis de Aneuryſmatum materia primis inquiſitionibus ad Divi Gallicani Noſocomium ſe contulit, duos geſtans tumores, in unoquoque ſane inguine unum, utroſque vero communis pomi magnitudinem, & figuram habentes, qui licet dolorem nullum afferrent, nativumque partis exhiberent colorem, ea quidem pulſatione ſtipati erant, ut promtiſſimum mihi fuerit pro duobus Aneuryſmatibus eoſdem agnoſcere, etſi impoſitum utrique repererim emolliens Caleſtani ceratum, eo quod venerei duo bubones habiti a Chirurgo fuiſſent.

Nullum per id temporis Ægrotanti opportunius conſilium præbere valui, niſi ut ad aliquot hebdomadas ſe lecto traderet, quemadmodum revera ipſe fecit. Hoc autem tranſacto temporis intervallo, tum ob quietem, ſanguiniſque miſſiones, tum ob admotos pulvillos adſtringenti decoctione madentes, tæniiſque firmatos, tum etiam ob vitæ accuratum regimen, duo hæc Aneuryſmata melius ſe habere cœperunt; ſed tunc prædictus Ægrotans, quod huic forſan vitæ regimini ſeſe ſubtrahere cupiebat, quodque nullò afficeretur dolore, voluit e Noſocomio diſcedere, quamvis adhuc pulſatio in utroque tumore valde ſenſibilis permaneret.

Quum illum in Noſocomio amplius retinere nequiverim, ipſi auctor fui, ut, morbo ſaltem ingraveſcente, ad idem Noſocomium reverteretur, ſicuti, duobus circiter elapſis menſibus, ſedulo factum ab illo fuit. Ambo hæc Aneuryſmata tunc temporis reperta ſunt valde adaucta; at ſiniſtrum deprehenſum eſt longe adhuc dextero majus, quod, utpote ſpurium, univerſam inguinis,

guinis, ſiniſtrique hypochondrii regionem in tumorem attolleret, ſeſeque tactui molle exhiberet.. Dexterum autem, quod verum eſſet, circumſcriptum permanebat, durumque; etſi in utroque manifeſta percipiebatur pulſatio. Omnes profecto, quæ tunc adhibitæ his a me ſunt, diligentiæ fruſtra fuerunt; Ægrotus enim intra unius menſis intervallum, abſque eo quod Aneuryſmata hæc extrorſum diſrumperentur, vita deceſſit.

Horis viginti quatuor elapſis, quum ego ſectionem utriuſque Aneuryſmatis inſtituerem, ita cuncta ſe habere deprehendi, quemadmodum exhibentur in Tab. II. ubi totus etiam aortæ tractus, & cor ipſum delineantur, ut quædam aneuryſmatica principia in eadem Arteria oborta una cum peculiari dextræ ſubclaviæ vero Aneuryſmate oſtenderentur.

Animadversiones

Animadvertendum ſane eſt, me in hac exhibenda Tabula non alio ſpectaſſe, niſi ut vitia aneuryſmatica demonſtrarem, quæ in unico ſubjecto tot varietatibus inſignita, vix aut ne vix quidem reperiri poſſe arbitratus ſum; In vero enim dexteræ iliacæ externæ Aneuryſmate ſumma cernitur Naturæ providentia, quæ perforatum ſanguinis grumum ſervavit, ut per Arteriam Aneuryſmate affectam, liberum ſanguis iter offenderet, cautumque ſic fuit, ne Aneuryſma præter modum increſceret, atque, ut articulus nutrimentum facili negocio ſuſciperet. Hæc Naturæ ipſius providentia haberi poteſt tamquam exemplum in internis Aneuryſmatibus, quæ quoniam longam nonnumquam Ægrotanti vitam non denegant,

Digitized by Google

negant, ac interdum omnia, quibus ſtipabantur, ſymptomata omnino amittunt, falſam ingenerant opinionem, Medicinæ Profeſſores toto erraſſe cælo in eorumdem conſtituenda, affirmandaque præſentia, velut deinceps altero ego patefaciam exemplo.

Spurium externæ ſiniſtræ Iliacæ Aneuryſma, & ipſum peculiare cenſeri debet, ob vaſtum potiſſimum Arteriæ hiatum, qui in ſecunda ejuſdem Tabulæ Figura cernitur. Peculiare quoque eſt ſubclaviæ dextræ Aneuryſma, eoque magis redditur tale, a parvo illo foramine ſupra aneuryſmaticum circumſcriptum tuberculum nota (*) inſignito, quod parum abſuit, quin intra ipſum Arteriæ cavum ſe penetraverit, ac per ſe ſolum inopinatam, & repentinam Ægrotanti mortem attulerit. Denique tum ex hac, tum etiam ex præcedente obſervatione, ob varietatem locorum, in quibus tot Aneuryſmata unico in ſubjecto efformata ſunt, evidenter colligi poteſt, nos, quotieſcumque ab acri, corrodentique hæc humore gignuntur, numquam pro certo affirmare poſſe, unicum tantum eſſe in corpore vitium, unicumque tumorem aneuryſmaticum, ac uni medentes Aneuryſmati externo, prohibere minime poſſe, quin internum aliud Ægrotum e medio tollat. Hæc enim Aneuryſmata interna citius externis homines interficere ſolent, quod in eiſdem celeriter Arteria deſtruitur, velut contigit in Aneuryſmate externæ Iliacæ, quemadmodum videre eſt in Tabulæ ejuſdem Figura tertia, ubi parvus deprehenditur aneuryſmaticus ſaccus, quod tempus ſe magis expandendi haud quaquam habuerit. Atque hoc ſimiliter Aneuryſma in venereorum bubonum numero habitum fuit. Talis hallucinatio, qua Profeſſores adeo frequenter capiuntur, ad

hoc

hoc ipſum indicandum me impellit, ut magis in poſterum ab hoc errore Chirurgi ſibi cavere enitantur. Semper enim errores hujuſmodi contigerunt; Nam mea quoque ætate hic ferro candenti, ille potentiali igne, alius ſecante cultro ſimilia aperire Aneuryſmata conatus eſt, ſicuti nuper hîc Romæ in flexione cubiti a mediocri Chirurgo, & in Poplite ab externo Cœnobita empyrico factum fuit. Aſt in utroque caſu paucarum horarum ſpatio Æger e vita deceſſit.

Si Chirurgus, qui Aneuryſma in flexione cubiti perforavit, quod illud abſceſſum eſſe crediderit, cognitionem habuiſſet Aneuryſmatis, quo conflictatus Morellus fuit, aut illud minime aperuiſſet, aut eamdem fortaſſe, quam ego ſuſceperam, in eo curationem expertus eſſet. Si pariter Cœnobita, ac Ægrotus poplitis Aneuryſmate affectus, majorem fidem alteri adhibuiſſent Chirurgo, qui jam illud Aneuryſma eſſe dixerat, allatum ſane infortunium haud contigiſſet.

TABULÆ II. EXPLANATIO.

Figura I.

A Facies cordis anterior.
B Dextera Cordis auricula.
C Auricula Cordis ſiniſtra.
D Pulmonica Arteria reſecta.
E Aortæ ſinus.
FF Aortæ arcus.
GGG Aorta deſcendens.
††† Dilatationes, ſive aneuryſmatica principia.

HH

HH Subclavia dextera Aneuryſmate affecta.
II Sacculus aneuryſmaticus circumſcriptus, & a ſubclaviæ Aneuryſmate factus.
* Exiguum foramen, quod parum aberat, quin ab exteriori ſede in ſaccum penetraret.
L Arteriæ ſubclaviæ progreſſus.
M Dextera Arteria Carotis.
N Arteria Carotis ſiniſtra.
O Arteria ſubclavia ſiniſtra.
P Communium Arteriarum iliacarum diviſio.
Q Dextera iliaca exterior Arteria.
R Dextera Arteria iliaca interior, ſive Hypogaſtrica.
aaa Extremitates circumferentiæ aneuryſmatici ſacci, quem cultro ſecante aperui, quum verum eſſet Aneuryſma.
bb Inciſionis ſacci duo limites.
cccc Grumus ab arterioſo ſanguine effectus, in Aneuryſmatibus ſolito compactior, & cohærentior.
d Superius foramen, quo ſanguinis grumum permeabat.
e Foramen inferius, unde ſanguis exibat, & per inferiorem Iliacæ externæ partem deferebatur.
SS Pars inferior externæ Iliacæ.
T Arteria iliaca exterior ſiniſtra.
U Siniſtra interior Arteria iliaca.
ggg Anterior, ſive externa ſacci aneuryſmatici facies a Peritonei, muſculorumque adhæſu ſoluta.
hh Spatium dilatationis ejuſdem Arteriæ in aneuryſmaticum ſaccum, in quo epigaſtrica continetur Arteria.
K Epigaſtrica Arteria.

L. Aneu-

Digitized by Google

L Aneuryſmatici ſacci reliquiæ.
yy Inferioris partis in iliaca externa continuatio.

FIGURA II.

A Iliaca ſiniſtra communis.
B Interna iliaca, ſive ſiniſtra hypogaſtrica.
C Externa iliaca ſiniſtra.
mmm Poſterior, aut interna ſacci aneuryſmatici facies.
nn Spatium abſciſſionis in iliaca externa Aneuryſmate affecta, qua pertranſit ſpecillum.
oo Specillum.
D Pars inferior externæ iliacæ.

FIGURA III.

AA Pars ſuperior iliacæ externæ.
BB Pars ejuſdem inferior.
ccc Aneuryſmatici ſacci circumferentia.
dddd Lacerti fracturæ ſacci aneuryſmatici.
eee Duo aneuryſmaticæ abſciſſionis extrema.

Digitized by Google

STudui quoque, ut viam invenirem aliquam ad ea perſananda Aneuryſmata, quæ in ſuperiori Suræ parte contingunt, in quadam ſcilicet ex tribus Arteriis, quæ ſunt Tibialis anterior, Tibialis poſterior, & Peronæa; ſicut etiam ad Aneuryſmata perſananda, quæ obſident extremum Popliteæ, priuſquam in tres prædictas Arterias ea diducatur. Sed licet quater id pertentaverim, numquam tamen ex animi ſententia res hactenus mihi ceſſit. Non equidem periculum feci vinciendæ tantum Arteriæ in principio, & fine tumoris, ob difficultatem inter tam validos muſculos eam ſeparandi Arteriam, quæ Aneuryſmate affecta fuerit, extricandique a reliquis partibus tumorem integrum, abſque eo quod ſanæ etiam Arteriæ eodem tempore præcidantur. Nec auſus inſtituere Arteriæ ejuſdem vincturam, aperiendo prius, evacuandoque aneuryſmaticum ſaccum; altitudo enim muſcularis, ingenſque tumor, quem ego ſemper offendi (ſemper enim hujuſmodi Ægrotantes ad Chirurgiam ſero confugiunt) nimis difficile reddunt invenire modum vinciendi duo orificia cum aneuryſmaticæ Arteriæ ſacco communicantia. Quod unice ſum expertus, compreſſio fuit, eaque gradatim facta, non modo ut hîc pariter fauſtum illius, & felicem exitum explorarem, ſed etiam ut ſaltem ad inflammationem compellerem aneuryſmatici tumoris circumferentiam, ſuppurationemque inflammationis pediſſequam obtinerem.

HISTORIA

HISTORIA XIX.

Unicus mihi contigit caſus, qui ſub initium priori ſcopo apprime reſpondere viſus eſt, ſed deinde ab incepto curſu ita deſtitit, ut longiſſimo tranſacto tempore, quum prorſus nimium Ægroti vires jam fractæ eſſent, ad ſecundum ſcopum pervenerit, hoc eſt ad ſuppurationem, quæ in corruptelam cito delapſa interfecit eumdem Ægrum, annos licet natum viginti quatuor, gracillimum tamen, nullique parem operationi, ex qua vel ſuppuratio, vel effuſio ſanguinis naſceretur.

HISTORIA XX.

Aliud Aneuryſma huic ſimile quoad ſedem, quam occupabat, verùm ab hoc ſui curſus ratione longe diverſum, ſe mihi objecit in Sancti Spiritus Noſocomio, inter Ægrotantes hîc mihi creditos numero quarto, ubi XV. Kalendas Martias anni 1770. Juvenem reperi, trigeſimum ætatis annum agentem, ſanguineo melancholico donatum temperamento, nomine Benedictum Antonium Bartolum, natione Venetum, artemque famuli profitentem. Tumor hic Aneuryſmaticus in Suræ dextræ principio proxime a poplite ſitus erat, referebatque cùm mole, tum figura gallinaceum ovum, durus iis quidem, tactuique indolens, ſed qui tamen adjunctam valde ſenſibilem pulſationem haberet. A diuturna ambulatione, quum pondus, inflatio, triſtiſque ſenſus in tumoris ſede, atque in Achillis tendine increſcerent, lecto ſe tradere cogebatur. Etſi vero violentos Æger prædicti Ar-

ticuli motus, tamquam hujuſce morbi cauſam, agnoſceret, faſſus eſt tamen, ſe etiam venerea lue laboraſſe.

Situs hujus Aneuryſmatis, ut innui ſuperius, anceps nimis erat, neque vincturæ opportunus. Quocirca, duabus prædictis innixus indicationibus, quoniam hic Æger maximis pollebat viribus, ad compreſſionem inſtituendam me contuli. Eapropter, facta prius idonea ſanguinis miſſione, rigidoque Ægrotanti imperato vitæ regimine, nonnullos dies ſola lecti quiete eundem tranſigere paſſus ſum, ut nimirum diſſiparetur ob Aneuryſma ad crus, & ad pedem delatus humor, qui illuc ex ambulatione confluxerat. Compreſſiva deinde vincula admovi, ea ſcilicet a ſuperiori Suræ parte ad inguen uſque producens. Verum, etſi compreſſio mediocris eſſet, dolorem hæc ita acerbum, atque vehementem movebat, ut quamvis alia ſanguinis miſſio foret adminiſtrata, relaxare nihilominus admota vincula coactus fuerim.

Quum autem cognoſcerem, ex hac vinctura vel nullam prorſus, vel ſaltem nimis parvam in morbi ſede compreſſionem contingere, nonnullis tranſactis diebus rurſus eamdem inſtauravi. Hæc autem etſi valde moderata erat, in cauſa nihilominus fuit, cur non ſolum idem reverteretur acerbiſſimus dolor, ſed totius quoque articuli intumeſcentia conſurgeret, cum tam immani, ſpaſmodicoque in planta pedis dolore, ut eam omnino diſſuere, atque reſcindere debuerit Æger ſub noctem, quam placide deinde tranſegit. Hoc attamen non obſtante, ego rigidum vitæ genus, opportunas miſſiones ſanguinis, compreſſionemque in Ægrotante haud omiſi, ſed fruſtra ſemper propter allata ſymptomata, quæ illico præſto erant, præcipueque propter ſpaſmodicum in pedis

dis planta, immanemque dolorem, cui reluctari, & reſiſtere Ægrotus nequaquam poterat.

Ingens interea tumor incrementum ſuſcepit, quumque dolens, & inflammatus redditus eſſet, ego illum XIV. Kalendas Majas penitus a compreſſione liberum eſſe oportere arbitratus ſum, ideoque linteum illi dumtaxat unguento roſaceo madidum, ſolaque continente faſcia illigatum impoſui. Hac autem ratione, duabus elapſis hebdomadis, omnia dolorem facientia evanuerunt ſymptomata, ac febris etiam, quæ ſupervenerat, ab Ægrotante receſſit. Quum autem illum non amplius dolore affectum, ſed in perpetua tranquillitate poſitum ego me viſurum ſperarem, improviſo ſpaſmodicus in planta pedis, appetente nocte, reverſus eſt acerbiſſimus dolor, qui non leniebatur, niſi miſſione ſanguinis, licet hæc nihil omnino ad inhibendum tumoris incrementum conferret. Quapropter VII. Idus Julias tertiana duplici, eaque, prout tunc temporis graſſabatur, putrida, pernicioſaque correptus, XVII. Kalendas Auguſti mortem oppetiit.

Horis elapſis vigintiquatuor, ad tumorem examinandum acceſſi, non ſolum, ut naturam inſpicerem Aneuryſmatis, ſed etiam ut cauſam, ſi fieri poſſet, cognoſcerem ſpaſmodici, inſuetique doloris, qui in hujuſmodi caſibus ſe mihi nondum obtulerat. Separatus eſt igitur diligentiſſime tumor, vaſorumque, ac cruralis nervi directio talis omnino relicta fuit, qualis in conſpectum ſe dedit, a naturali tamen ſitu recedens exhibetur in Tabula ſequenti, quam ad vivum expreſſam deſcribi lineis curavi, & ex qua Lector omnia intelligere poterit.

TABULA

Digitized by Google

TABULA V. FIG. I.

A INferius femoris oſſis extremum.
B Oſſis Tibiæ extremum ſuperius.
C Articulus genu, vel Poples.
DD &c. Reliquiæ Integumentorum, Membranarum, Muſculorumque.
EE Aneuryſmatici tumoris anterior facies.
FF Circumferentia tumoris aneuryſmatici a naturali ſitu ſemoti, ut melius oſtendi poſſit.
* Parvus Aneuryſmaticus ſaccus communionem cum magno habens.
GG Vena cruralis, aut poplitea, quæ poſtquam ad ſaccum pervenit aneuryſmaticum, ipſi extrinſecus adhæreſcit, tranſverſeque ab H. ad I. varicoſa fit, & deinde in L. ſuum naturalem recipit ſtatum.
MM Arteria cruralis, aut poplitea, quæ ad a accedens incipit Aneuryſmate corripi, videturque inciſura in ipſa quaſi tranſverſe facta ad immittendum fiſtuloſum ſpecillum b, quod poſtquam ſacci aneuryſmatici cavum prætergreſſum fuit, per aliam inciſuram c factam in ſecunda propagine d, prodit apice ſuo ee, diviſa deinde in f, Tibialem, & Peronæam, vel Fibularem progignit.
N Prior propagatio, quæ tibialis anterior dicitur.
OO Cruralis nervus, qui tumorem aneuryſmaticum aſſecutus, per hujus centrum tranſverſe incedit, ſuper ipſum inſtar zonæ ſe expandens, cum-

Digitized by Google

eumque comprimens, ut cernitur in gg.

PP Nervus cruralis, qui naturalem ſuam figuram reaſſumit.

Animadversiones

APerto tumore, innotuit, eum fuiſſe Aneuryſma ſpurium, etſi legitimum eſſe videretur; Arteriæ enim expanſio vix tertiam ſacci partem excedebat, ac tumoris reliquum efficiebatur a ſtratis polypoſis ſanguineis contentis in quadam cyſtide, quæ a cellulari membrana, ac muſculis facta fuerat. Tumor igitur, quamvis ſpurium eſſet Aneuryſma, poterat in inſulam redigi ad vincturam, ut alias dixi, efficiendam, ni ſitus timorem mihi incuſſiſſet. Sed hæc obſervatio eumdem mihi timorem non parum auxit, quoniam ad perficiendam vincturam mihi neceſſe fuiſſet nervum, venamque ſimul conſtringere, & quod magis ad rem facit, ex vinctura inferiori tres debuiſſent ramificationes deleri, a quibus, ope lateralium vaſorum cum ipſis communicantium, circularis continuatur ſanguinis motus in inferioribus partibus. Multo minus expediebat methodum aggredi aperiendi tumoris, quod hoc in caſu fieri non poterat, quin neceſſario ita expanſus nervus in ipſa apertione diſſecaretur.

Hactenus deſcripta loca non ea ſunt dumtaxat, in quibus Aneuryſmata producantur, ſed hæc fieri poſſunt ubicumque Arteriæ perrepant, ideoque in tumorum curatione Chirurgus ea ſemper præ oculis habere debet. Quod ut oſtendam a veritate alienum non eſſe, duo tantum exempla adduxiſſe in medium ſufficiet, quæ noviſſima ſunt, utpote quæ hoc eodem an. 1770. mihi in conſpectum ſe exhibuerunt. HI-

HISTORIA XXI.

PRimum contigit menſe Martio in equiſone Joanne Pariſio Romano, quadraginta quinque annos nato, ſanguinea temperie prædito, vinique ſummo bibone, nunc autem ſtabulario Excellentiſſimi Marchionis Angeli Gabrielli. Ab eo igitur oſtenſus eſt mihi tumor, qui in dextræ Manus vola ab aliquot menſibus ortus erat, eam præciſe regionem obſidens, quam Græci Hypothenar dicunt. Circumſcriptus is erat, aſſurgebatque ad communis pomi altitudinem, indolens quidem, naturalique colore præditus, ſi ejus circumferentiam exceperis, in cujus radice violaceus color aſpiciebatur. Summe quoque erat tenſus, non pulſans, digitorumque preſſioni tympani ad inſtar renitens. Cutis denique eumdem contegens, calloſa prorſus evaſerat. Hæc omnia in unum hîc coeuntia phænomena, menti confuſionem quum parerent, tempus mihi ſumendum fore arbitratus ſum, edixique Ægrotanti, ut ad me ſæpe rediret, quemadmodum reipſa fecit intervallo trium circiter menſium, quibus tranſactis, quum offendiſſem tumorem magnitudine adauctum, non nihil fluctuationis tangentibus digitis exhibentem, cuteque tectum jam maxime attenuata, cenſui, non amplius differendam eſſe illius curationem, Ægrumque idcirco ad Noſocomium Sancti Spiritus miſi, ut ibi inter eos Ægrotantes collocaretur, quorum medela ad me ſpectat. Quatuor igitur elapſis diebus, quum cognoſcerem, cutim minitari rupturam, ſatius exiſtimavi, tumorem hunc per longum ſecante ferro aperire, ut viderem, quid in eodem contineretur; & revera rem

acu

acu tetigi; tanto enim impetu ſanguis ex inflicto vulnere erupit, ut ego cum aſſidentium pleriſque ab eo fœdati fuerimus. Quumque viderem ſanguinis exitum rivi inſtar violenter continuare, omne integumentum illico abſcidi, a quo ſanguis continebatur, effecique, ut pollice aperta arteria comprimeretur, donec, injecta medio humero ligatura, datum mihi fuerit, tum linamentis ſiccis, atque pulvillis, tum etiam compreſſiva deligatione Ægrotantem ab hæmorrhagia tutum reddere, quod mihi ſane, humeri vinculum inſenſibiliter relaxando, pulchre innoteſcere debuit.

Uſque ad ſequentis diei veſperam, videlicet quadraginta duarum horarum ſpatio, nullus jam ſanguis apparuit, & idcirco tunc temporis nova ſuccrevit hæmorrhagia, quod Æger manum imprudenter movere cœperit, quumque ſerum illi auxilium acceſſiſſet, jactura ſanguinis tanta fuit, ut extrema eum ſacroſancta Unctione muniverint. Ex hoc incommodo quum Æger cautior effectus eſſet, nullus deinde ſanguis apparuit, vulnuſque inde factum viginti ſex diebus ad ſanitatem pervenit.

ANIMADVERSIONES

INtegrum mihi haud quaquam foret decernere, ex quanam arteria Aneuryſma hoc ortum eſſet, a primo ne videlicet ramo, quem cubitea ex palmari arcu plerumque mittit ad hypothenar, an ab ipſo cubiteæ arcu palmari? Inſignis hæmorrhagia potiſſimum arcui favet; Propago enim, quæ ad hypothenar defertur, exilis nimium, tenuiſque videtur eſſe, nec ad tantam effundendam ſanguinis copiam idonea.

Ab hoc Aneuryſmate duo practica documenta colligi poſſunt, nimirum primo, licet arteria aperta parva eſſe judicetur, elapſæque fuerint horæ viginti quatuor, atque etiam triginta ſex, nondum tamen eam probe eſſe clauſam pro certo nobis habendum. Secundo, in tumoribus, generatim loquendo, plures ob cauſas, jam ſatis notas, non ſemper, ut inciſioni parcatur, expectandam eſſe cutis ipſius corruptelam; numquam autem id eſſe faciendum in tumoribus dubiis, qualis hic erat, & cujus naturam me penitus ignoraſſe jam faſſus ſum; ſi enim hic tumor ſua ſponte nocturno tempore diſruptus eſſet, Æger profecto repente mortem oppetiviſſet.

HISTORIA XXII.

SEcundum exemplum pridie Kalendas Junias an. 1770 mihi ſuppeditavit diſcipulus quidam meus, nunc Chirurgus Longiani conductus, eam ſane ob cauſam, ut ego meam illi opinionem de eodem communicarem. Sanguinem is eduxit ruſticæ Juveni e vena, quæ tarſum, metatarſumque perreptans, præ cæteris maxime in conſpectum ſe dabat. Juſta ſanguinis copia feliciter ex illa prodiit, eademque felicitate poſtea ceſſavit. Vena hæc ad proximum uſque diem nihil effudit ſanguinis. Cur autem tunc temporis is eruperit, arbitrata eſt Ægra, in cauſa fuiſſe impulſionem quamdam, quam in inciſæ venæ loco acceperat, dum ſe ad campum conferret. Verùm hic ſanguinis exitus, inſtituta rurſus vinctura, ſuppreſſus eſt. Aliquot autem elapſis diebus Juvenis hæc in emiſſi ſanguinis ſede tuberculum animadvertit abellinæ nucis magnitudine præditum; fluctuans is erat, ac indolens,

dolens, nativumque exhibebat partis colorem. Quod verò Chirurgo majus faceſſebat negocium, adjuncta erat ſenſibilis pulſatio, ex qua cognovit, tumorem illum eſſe Aneuryſma. Eum quidem nonnullorum remediorum beneficio narrat in eodem ſtatu hactenus permanere, interim eventus hic aperte renunciat, quod, licèt in pedis dorſo non niſi tenuiſſimæ tibialis arteriæ anterioris propagines diſſeminentur, fieri tamen poſſit, ut læſæ in Aneuryſma etiam ipſæ aſſurgant. Ideoque Phlebotomiſta hoc etiam in caſu cautus debebit eſſe, communemque opinionem deponet, nullum hîc adeſſe periculum.

Digitized by Google

ANEURYSMATIBUS

VEnio nunc ad magni Aortæ Aneuryſmatis ſupra memorati hiſtoriam, quam ænea Tabula locupletatam iterum evulgare operæ pretium exiſtimavi, etſi in compendium redacta, & abſque ſchemate in Commentariis Accademiæ ſcientiarum Pariſ.an.1750. p.49. reperiatur. Hac autem arrepta occaſione e tribus a me ad Accademiam una ſimul tranſmiſſis obſervationibus Polypum quoque delineari juſſi, omiſſa tertia venæ Azigæ hiſtoria, quod jam ab ipſa Accademia in lucem edita in tertio Diſſertationum exterorum volumine an.1760. p.512. Tabulaque, uti decebat, inſtructa fuerit.

Hiſtoria igitur, de qua nunc agimus, Aneuryſma exhibet pluribus nominibus animadverſione digniſſimum, nimirum Primo: quod eſt omnium maximum, quæ in Arteriis cordi proximis adinvenerim, & aperte docet, ad quam enormem extenſionem ſine ruptura, & ſine craſſitiei decremento Arteriarum tunicæ adduci poſſint. Secundo: Quod non ſolum majorem arcus Aortæ partem, ſed totam etiam ſiniſtram ſubclaviam occupat, hujus principium minime afficiens. Tertio: Quod Ægrotantem non interfecit, antequam ad tantam molem pertingeret. Quarto: Quod ovale foramen oſtendit, numquam ita patens, quod noverim, deprehenſum, ut digitum indicem commode tranſmittere poſſet. Hoc enim plurimis obnoxium extitit controverſiis, ad quas dirimendas, ut in monumentis annorum 1717., & 1725. videre eſt, celeberrimus Winſlowius arceſſitus fuit. Quinto: Quod Coronariæ valvulam cùm magnitudine, tum

teri-

Digitized by Google

reticulari forma ſingularem demonſtrat. Sexto: Quod Claviculam ſiniſtram dextra magis incurvam reddidit. Septimo: Quod denique, ut ex hiſtoria patebit, cauſam agnoſcit non contemnendam.

Monitum interim volo, me operam dediſſe, ut in his figuris cordis ventriculi aperti delinearentur, non quidem quo in conſpectum ſe darent omnia, quæ in illis notari ſolent, verùm quo clarius Aneuryſma, ovale foramen, & Coronariæ valvulam patefacerem, ideoque in eis reſecandis mihi tantum propoſui ſectionem inſtituere ad hæc tria demonſtranda maxime accommodatam.

HISTORIA XXIII.

VIR ſeptem & quadraginta annos natus, ſtaturaque præditus conſueta, in ſaltu, qui vulgo *Fajola* dicitur, a Prædonibus circumventus, ab eiſque, poſtquam deviis itineribus deductus eſſet, arbori alligatus, fortunis omnibus ſpoliatus eſt, ibique relictus. Facile intelligi poteſt, per quos, quantoſque conatus ſe ſe a vinctura expedire miſer tentaverit, verum id fruſtra ſex integras horas expertus eſt. His autem elapſis, quum a Venatore illius gemitus auditi eſſent, is, humanam vocem proſequutus, ad locum pervenit, in quo miſer conquerebatur, eumque a vinculis liberavit. Ab illo igitur publico itineri reſtitutus, poſtquam Velitras attigit, ibique aliquantiſper recreatus eſt, Neapolim conceſſit. Illic vero coactus fuit ſe ſe Medicis curandum tradere, atque aliquatenus reſtitutus, res ſuas cito expedire ſategit, ut Romam reverti poſſet, ibique curationi finem imponere. Sed multo aliter accidit, ſemper enim adverſa valetudine

ne

Digitized by Google

ne eſt uſus, donec poſt annos octo ad Sancti Spiritus Noſocomium delatus fuerit. Nos morbum illius ad examen revocantes, magnam in eo deprehendimus ſpirandi difficultatem, febrim præterea, ſiniſtrum pulſum penitus deficientem, atque tuberculum ſupra ſiniſtram claviculam columbinum ovum magnitudine æquantem, ſed naturali colore præditum, ac pulſationem ſenſibus exhibentem. Morbum igitur Aneuryſma eſſe rati, exitum dumtaxat expectabamus; & revera, paucis exactis diebus, reſpiratione pedetentim ſublata, Æger e vita deceſſit. Cadaveris ſectionem minime negligendam eſſe putavi, eamque in Tab. III. & Tab. IV. Fig. I. delineatam exhibeo.

Explicatio Tab. III. Fig. I.

AA&	Siniſter cordis ventriculus patefactus.
BBB	Arteria pulmonica.
CC&	Labrum tumoris aneuryſmatici in Aortæ integro arcu reſecti; atque hîc moneo, me maximam aneuryſmatici ſacci portionem abſcidiſſe, ut interiores illius partes clarius oſtenderem.
D	Aorta deſcendens reſecta.
EE	Arteria ſubclavia dextra.
F	Ejus orificium patens.
G	Arteria carotis dextra.
H	Arteria carotis ſiniſtra.
II&	Interna ſacci aneuryſmatici facies.
K	Saccus informis aneuryſmaticus, qui concreto ſanguine oppletus erat.
L	Ejus orificium.

MM

Digitized by Google

MM Alia cava, vel Herniæ aneuryſmatici ſacci.
aa Orificia duarum Coronariarum.
bbb Trunci earumdem reſecti.
ccc Valvulæ ſemilunares Aortæ.
ddd Subclaviæ ſiniſtræ orificium ſe naturaliter habens; ubi animadvertendum eſt, hanc etiam Arteriam, elapſo tranſverſo digito, Aneuryſmate jam tentari cœpiſſe.
eeee Specillum ſuper idem orificium immiſſum, adactumque ad Aneuryſmatis cavum.
NNN Paries internus in cavo ſiniſtræ ſubclaviæ Aneuryſmate affectæ.
OO Cava Aneuryſmatis ſiniſtram ſubclaviam occupantis.
P Cavum aneuryſmaticum in extremitate ſubclaviæ, atque in axillaris exortu.
Q Axillaris Arteriæ orificium fere ſecundum naturam.
R Brachialis nervus, qui retis in modum Arteriam amplectitur.
SS Circumferentia aneuryſmatici ſacci, ſubclaviculam ſiniſtram obſidentis, quæ Aneuryſmate correpta erat; ubi pariter moneo, me, ad ejus interiorem partem nitidius oculis exhibendam, ſacci portionem reſecuiſſe.

FIG. II. EJUSDEM TABULÆ III.

AA Siniſtra clavicula ab Aneuryſmate in arcum magis curvata.
B Pars ejus convexa.

C Ejus

Digitized by Google

C Ejus pars concava.
aaa Caries ab Aneuryſmate illata.

FIGURA III. EJUSDEM TABULÆ III.

DD Clavicula dextera delineata, ut diſcrimen inter hanc, & ſiniſtram intelligatur.

EXPLICATIO FIG I. TAB. IV.

AA& Dexter cordis ventriculus in conſpectum datus.
BB& Circumferentia dextræ cordis auriculæ patefactæ.
CCC Arteria pulmonica.
aa Ovalis foraminis apertura.
bb Specillum, quod ſub eadem tranſit, ad eam attollendam.

Polypus verò a me deprehenſus eſt in ſiniſtro cordis ventriculo, ad initium Arteriæ magnæ. Hunc autem quum conflatum vidiſſem congerie veſicularum, quæ novæ hac in parte mihi apparuerunt, quæque illis ſimiles erant, quas in plexu choroideo aliquoties inveneram, eas, velut illæ, lympha repletas, exiſtimans, Polypum manibus comprimebam; verùm hæ crepitantes, incluſum in illis aerem aperuerunt. Quapropter, ut id apertius cognoſcerem, ſcalpello eas perforare decrevi, quo facto, rei novitate perculſus, Polypum cum aliquot veſiculis, quæ adhuc reliquæ erant, delineandum curavi Tab. IV. Fig. III.

a Polypi,

a Polypi, in ventriculo cordis ſiniſtro reperti, portio, Aortæ initium reſpiciens.

b Polypi portio, ad ventriculi ejuſdem fundum converſa.

ccc Veſiculæ aere refertæ, quibus Polypus contegebatur, & quarum aliquæ in ſuperficie, aliæ vero interius ſedem habebant.

HISTORIA XXIV.

AD confirmationem eorum, quæ ſuperius admonui circa organica interna vitia, in quibus Natura novas interdum vias invenit, per quas ita ea componantur, ut nullum in poſterum incrementum ſuſcipiant, Ægrumque ſinant ſatis diuturnam, ſatiſque pariter inculpatam vitam traducere, hiſtoriam narrabo Phænomenorum, quæ in Viro ob raram ingenii ſolertiam, ſummamque in mechanicis præſertim rebus peritiam celebratiſſimo, Scoticoque Patritio, id eſt in Abbate Woodrio acciderunt.

Circa annum 1738. cùm ingentem prælaudatus Abbas cordis perferret palpitationem, maximaque angeretur reſpirandi anxietate, tum maxime, cùm aut gradus conſcenderet, aut in mechanico verſaretur labore, decrevit ab Antonio Leprotto ſan. me. Clementis XII. tunc temporis Archiatro conſilium petere. Ad eum igitur inviſendum, una cum aliis data opera accerſitis, & ego acceſſi. Confeſtim ergo ſeſe obtulit non modo ingens præfata cordis palpitatio, ſed inſuper, digitis intra claviculas detruſis, in conſpectum ſe dedit alia prorſus non diſſimilis, immodicaque pulſatio ab Aortæ arcu proma-

M nans,

Digitized by Google

nans, quæ pulſationi carotidum, ac dexteræ potiſſimum reſpondebat. Pulſus rigidi, & inæquales erant: vox humilis, atque rauca, aſthmatiſque naturam quodammodo referebat: truncum gerebat tenſum, ac veluti immobilem: pectus antrorſum conſtanter porrigens. Patefacto ex hujuſmodi ſymptomatibus organico, atque aneuryſmatico vitio, opportunum duximus, palliativam morbo curandi methodum, idoneumque Ægrotanti præſcribere vitæ regimen, a quo ſane, donec Leprottus vixit, ad annum ſcilicet 1745. parum ipſe receſſit: illius vero poſt obitum, abjecta quacunque mali formidine, ad liberam vivendi rationem, nec non ad mechanica exercitia reverſus eſt. In Cymbalis igitur, Microſcopiis, Teleſcopiis, & (quod ego non ſine ſumma admiratione ſæpius conſpexi) in Hydraulicæ operibus labores tam improbos ſuſtinebat, ut eos ferre vix mercenarius Artifex potuiſſet. Ego autem hujuſce præpoſteræ vivendi rationis nobilem Ægrotantem arguere numquam ſum auſus; quum enim, ſi vocis raucitatem, ac trunci tenſionem exceperis, quæ eodem fere modo ſe jugiter habuerunt, integra valetudine frui videretur, verebar maxime, ne mihi pariter, ut facere cum aliis ſolebat, Agyrtæ, ſive Impoſtoris notam gratis inureret.

Junio tandem menſe anni 1755. Tuſculum petiit cum Excellentiſſima Burgheſia Gente, fruiturus ruſticatione, quam ipſa Excellentiſſima Domus ſplendide, liberaliterque ad pompam inſtruxerat. Hæc autem ruſticatio, quemadmodum nobiliſſimæ Fæminæ, cujus Hiſtoriam vere ſingularem inferius referam, fatalis extitit, ita in hoc quoque clariſſimo Viro celerrimi obitus veriſimiliter cauſa fuit. Ibi enim tam dira, ac immanis eum perculit

culit febris, cum anxietate ſumma, ſummaque reſpirandi difficultate, ac horribili repentina corporis tumefactione, ut, vix exacto quatriduo, dum indeſinenter ſe modo attollendi, modo recumbendi deſiderio corriperetur, ſpiritu intercluſo, miſere animam exhalaverit.

Rei novitate valde permoti, tam Doctor Ferrius, ordinarius Ægrotantis Medicus, quam Nicolaus Botterius, actualis Excellentiſsimæ Domus Burgheſiæ Chirurgus, perantiquæ organicæ affectionis prorſus ignari, quum obitum hunc veluti monſtrum, portentumque exiſtimaſſent, ut illius ortum, cauſamque cognoſcerent, ad cadaveris ſectionem illico devenerunt. Primùm itaque externam corporis ſuperficiem rimantes, inuſitatam in ea, ac potiſsimum in pectore, collo, ore, cruribus, pedibuſque tumefactionem deprehenderunt. Inſpecto imi ventris cavo, in quo nihil novi erat, ad Thoracis cavitatem gradum fecere; ibi Cor adeo conſpiciebatur auctum volumine, atque dilatatione, ut ordinariam magnitudinem ter, quaterve excedere videretur; diſſectiſque ejuſdem ventriculis, non modo ingentem coagulati ſanguinis copiam continere viſi ſunt, verum inde inſuper innotuit, cordis ſiniſtrum ventriculum (dexter enim naturalem fere magnitudinem obtinebat) illum fuiſſe, qui omnem eam gigneret extumeſcentiam, a qua, velut a fonte, repetendum erat ingens illud volumen, in tantam molem adauctum, ut quum figuram, naturalemque adſpectum lacertis, valvuliſque mitralibus ademiſſet, eas deſtruxiſſe, ac laceraſſe funditus videretur. Eodem in ventriculo Polypus ſeſe obtulit duarum unciarum pondus adæquans, tactui renitens, alboque colore præditus, nec abſimilis alter in dextro ventriculo apparuit

M 2 po-

polypus, ſed mole longe minori donatus. Obſervatum præterea fuit, Aortam a ſui initio ad tres fere tranſverſos digitos in ipſo arcu una cum ſemilunaribus valvulis oſſeam penitus evaſiſſe.

Illud verò hac in obſervatione admirandum arbitror, quod ipſæ Valvulæ oſſeam adeptæ naturam elevatæ erant, porrectæque non ſecus, ac accidit in arteriarum ſyſtole, dum ſanguine arterioſo implentur, ut illius in cor regreſſum præpediant: quod autem eædem valvulæ, dum in oſſeam migrarunt ſubſtantiam, non nihil imminui, coarctatione debuerunt, ab hac earumdem coarctatione, adductioneque verſus Arteriæ parietes, in hujus centro foramen obortum eſt, ac relictum, per quod ex corde ad vivendum neceſſaria ſanguinis copia in Aortam ingrederetur.

Animadversiones.

Uncta hæc accepi a Nicolao Botterio Romam reduce, eaque mihi approbavit, confirmavitque Excellentiſſimus Ferrius, qui mihi inſuper Aortæ fruſtulum oſſeis cum valvulis ſuperius deſcriptis tradidit, donavitque, & illud idcirco Fig. II. Tab. IV. ad veritatem delineatum, eo tantum conſilio exhibui, ut unuſquiſque facile ſibi ſuadere poſſit, Naturam ipſam quandoque, ſine ullo Artis præſidio, per abditas, retruſaſque vias medelam malis afferre; dummodo tempus ad id perficiendum ſufficiens ei concedatur.

Digitized by Google

FIGURÆ II. TABULÆ IV. EXPLICATIO.

AA — Arcus Aortæ in oſſeam ſubſtantiam mutatus.

bbb — Circuitus oſſei Aortæ principii a ventriculo ſiniſtro evulſi.

ccc — Valvulæ ſemilunares elevatæ, oſſeamque adeptæ naturam.

dd — Arteriæ coronariæ.

1 — Foramen ab oſſeis eiſdem valvulis efformatum, per quod a ſiniſtro ventriculo ſanguis in Aortam fluebat.

Hujus itaque exemplo ediſcant quicunque in ancipites, ac periculoſos hujuſmodi morbos fataliter incidunt, Perito fidem adjungere, qui eoſdem ipſis patefacit, illiuſque æſtimationi nil prorſus detrahant, etſi deinceps Ægroti optima frui valetudine videantur. Ex allata enim hiſtoria ſatis manifeſtum, apertumque eſſe arbitror, quod ſi prælaudatus Abbas labori peperciſſet, ac gulæ, præſcriptaque ſibi a Leprotto vivendi methodo vaſorum plenitudinem identidem imminuiſſet, ſanguis procul dubio ex ſiniſtro ventriculo curſum in Aortam continuaſſet eo prorſus modo, quo diutiſſime eum antea feciſſe minime dubito; prælongo ſiquidem temporis intervallo opus fuit, ut valvulæ in oſſeam converterentur ſubſtantiam; quo ſane temporis lapſu nobilis Vir optima valetudine eſt uſus. Ut ergo ab ocio, corporiſque ſeptennali requie repeti non inepte poteſt oſſea illa, quam ſuperius deſcriptæ partes adeptæ ſunt, natura, & durities, ita eiſdem quoque præſidiis putandum eſt, præpeditam

ditam fuiſſe ulteriorem ventriculi dilatationem; quapropter ſimul ac nobilis Ægrotans ad priſtinos rediit vitæ labores, victuſque intemperantiam, quis non intelligit, copia, motuque ſanguinis præter modum adauctis, foramen illud a valvulis ſemilunaribus in Aortæ medio relictum ad ventriculum exhauriendum imparem omnino redditum eſſe, majoremque cruoris copiam, quæ ab ipſo ventriculo violenter coercebatur, eum neceſſario extendere, ac dilatare (ut revera contigit) debuiſſe? Vivebat tamen Ægrotus, atque, ut arbitror, diutius quoque vixiſſet, niſi per excitatam a ſumma vitæ incontinentia violentiſſimam febrim, ſanguis ad ſiniſtrum ventriculum nimio impetu allabens, nimiaque copia, & ſibi imparem idcirco, nimiſque anguſtum aditum in Aortam offendens, conſiſtere, cùm in pulmone, tum in dextro ventriculo, dextraque auricula, tum etiam in vena, ejuſque propaginibus coactus fuiſſet; a qua ſanguinis ſubſiſtentia manarunt immanis ſiniſtri ventriculi dilatatio, ingentes deſcriptæ tumefactiones, ac extrema denique ſuffocatio, quæ illum quinque dierum ſpatio peremit.

Quæ cùm ita ſe habeant, quiſnam non putet, perilluſtrem Virum, ſi eam vivendi rationem, quæ Peritorum ſententia, conſilioque præſcripta illi fuerat, quaque per integrum ſeptennium felici, fauſtoque eventu uſus fuerat, conſtanter in poſterum adhibuiſſet, quis inquam non putet, eumdem etiam nunc vitalibus hiſce auris, ac ſole fuiſſe fruiturum?

HISTORIA

Digitized by Google

HISTORIA XXV.

SYdere tam malo, fatoque tam triſti haud functus eſt Sancti Spiritus Canonicus Pennacchionus, cujus diſſecto cadavere, Aortam inveni oſſeam a principio ad medietatem uſque Iliacarum, ut videre eſt in extrema Tabula operis Antonii Pacchioni ſecundæ Editionis, cui adnexa legitur hæc hiſtoria ab Andrea Beggio, ordinario præfati Canonici Medico, deſcripta; Aortæ vero figuram inferius Tab. V. Fig. II. expreſſam invenies.

Hic igitur Pennacchionus, quem ego jam decem ante obitum annos cognoveram, eumque ſemper familiarem habui, utpote qui in Sancti Spiritus domo rei familiaris curator eſſet, nullum ſuſcipiebat laborem, nullumque corporis exercitium, ſed ſolo nutu, imperioque rerum ſummam adminiſtrabat, & quotieſcunque ſe neceſſitas offerebat exeundi domo, ac oberrandi per Urbem, ſemper curru vehebatur; ſique non nihil ex ſecunda in adverſam illius valetudo migrare videretur, opportuna illico præſto erat medela, ut ex hiſtoria, quam mox ſubjungam, intelligetur; hujuſmodi cautelis illius vita ad ſenectam facile producta eſt annorum ſeptuaginta ſex; cùm e contra præmemoratus Abbas ne ad quinquageſimum quidem ætatis annum pervenerit.

ANIMADVERSIONES.

PRimo mehercle tempore, quo Penacchionum cognovi, vidi eum conſtantiſſime truncum corporis tenſum, immobilemque, nec non pectus antrorſum valde

de exporrectum geſtaſſe: qua de re ſuperbus homo nedum mihi, ſed aliis pariter videbatur, utpote qui ſalutando vix caput leviter inflectebat: diſſecto autem illius cadavere, deprehendi, id a præfato Canonico neceſſariò fieri debuiſſe; Aorta ſiquidem oſſis ſubſtantiam, atque duritiem adepta impedimento erat, quominus ipſe truncum inflecteret, hujuſque inflexio in Aorta evidens diſruptionis periculum afferebat. Atque hoc dumtaxat præmittere opportunum exiſtimavi fuſe deſcriptæ in jam laudato Pacchioni opere hiſtoriæ, quam hîc ſubnectere, nullo immutato verbo, decrevi.

HISTORIA

A Jacobo Andrea Beggi descripta.

LAcertoſus Senex mediocri corporis habitu, ac ſtatura, floridaque facie præditus, ad iram proclivis, ſextum ſupra ſeptuageſimum annum natus, ſeptem ab hinc annis poſt caſum in terram, repentino timore perculſus palleſcere cœpit, appetitu imminuto, pulſu frequentiori, urinis ſaturis, cruribus ædemate in molem haud mediocrem excreſcente tumefactis. Medicus tunc temporis accerſitus Rhabarbari pulvere chocholatæ potum medicandum, & quolibet mane ſorbillandum præſcripſit: cujus remedii uſu prædicta ſymptomata ita remiſerunt, ut omnem abjeciſſe morbum, atque conſuetam vitæ rationem ſuſcipere, opiparoque victui indulgere iterum poſſe Senex non dubitaverit. At paulo poſt ſine anhelitu per acclivia non ducebatur. Intenditur deinde cum pulſu frequenti, & inæquali reſpirandi difficultas,

cultas, quæ a quocunque corporis locali motu, & a decubitu in lecto, præcipue in ſiniſtro latere, ita ingraveſcebat, ut accedente etiam moleſta, ac profunda in thorace pulſatione, ſine tuſſi, ac dolore, Æger ſuffocari videretur: quo tamen periculo liber evadebat, ſi, compreſſis manu hypochondriis, pectus genua verſus inclinaret. Sub hoc caſu fonticulum ſiniſtro popliti inuſtum eſt. Porro duobus ab hinc annis cùm graviſſimis animi curis urgeretur, ſingula ſymptomata adaucta ſunt, quibus & vera cachexia acceſſit, &, inſtante verno æquinoctio hujus anni 1739., febris cum orthopnœa tam pertinaci, ut jam inter conclamatos a Clinicis haberetur. Verum lenientibus aliquoties alvo ſoluta, & viſcidula lympha uberrime per os egeſta, febris, & orthopnœa deſierunt; cætera vero non ita. Hinc advocor ego, Ægrique ſterno admota manu, Cor ibidem validiores, quàm ſolent, pulſationes exercere, eaſdemque cùm manu proſequerer, ſub cordis ſcrobiculum majores etiam perſenſi; imo ablata manu, epigaſtrium frequenter ſubſilire, ac cordis palpitantis motum æmulari, non ſine admiratione ipſiſmet oculis vidi: Arteriarum quoque pulſus in utroque carpo frequenter parvi, inæquales, ſæpe intermittentes erant. Dyſpnœa aderat perpetua, quæ aliquot a paſtu horis, & noctu potiſſimum intendebatur una cum moleſta, &, ut ipſe ajebat, interna palpitatione, viva animalcula quandoque per viſcera repentia ſimulante. Hinc cervicem primum erigere, mox genua verſus flectere cogebatur interdum; e lecto ſurgere alias, & in ſella, ad quieſcendum apta, aliquantulum pronus ſedere. Crurum tumor jam femora occupabat, & hypogaſtrium, quo in loco marſupium materia parum fluida oppletum, & ſupra

N abdo-

Digitized by Google

abdominis muſculos mobile, perbelle referebat. Facies decolor, & conſumpta erat, internæ oris partes viſcida ſaliva obductæ, ſitis aliquando moleſta, urinæ paucæ, & ſubjugales, alvus lubrica potius, & excrementa flavo colore tincta, ſed digeſta, vires proſtratæ. Quocirca, his omnibus perpenſis, organicum aliquod vitium circa præcordia inveteratum, & fortaſſe quod cordis prolapſus vocitatur, omnium malorum inexhauſtum fontem eſſe conjeci; poſitaque hac morbi ſede, & cauſa, non morbum tollendi, ſed ejus ſævitiem temperandi ſpem aliquam ſubeſſe tantum poſſe. Hinc tenues cibos, coctuque faciles, & pro ordinario potu decoctionem ex foliis The pauculo melle hiſpanico optimo dulcatam, præcipue ad urinas ciendas, craſſoſque humores attenuandos, & oleum amyg: dul: ad uncias duas chocholatæ permiſcendum mandavi: interea ex aperto in lævo crure fonticulo ubertim ichor manabat. Hoc curationis modo, atque ratione inſtituta ad aliquod tempus Æger melius habuit: deinde vero, quum urinæ in dies parcius mingerentur, crura, & femora magis intumeſcerent, ſitis intenderetur, cunctaque ingraveſcerent ſymptomata, inſtantibus Cognatis, ipſoque urgente Ægro, ut anceps etiam tentaretur medicamentum, ad ſalis cathartici uſum, cujus vires ad humores hauriendos extolluntur, deventum eſt. Alterno igitur mane hujus ſalis drachmæ duæ ex jure tenui vitulino per tres vices propinatæ fuerunt; at, ut ingenue dicam, eventu ita parum felici, ut nequaquam adaucto urinæ fluxu, quin intenſiore facta ſiti, ea ſe rurſus orbatum quiete Æger viderit, quam amygdalinum oleum comparaverat: hujus protinus uſus renovabatur; ſed non idem inde levamen ſeni acceſſit, nullum etiam

ex

Digitized by Google

ex diaſcordio cum ſpermate ceti: cunctiſque in pejus quotidie ruentibus, ab omni medicamentorum genere abſtinendum eſſe conſultum duximus. Tumor per hoſce dies, lumbos, nates, teſtes, ſcrotum, præputium, & balanum occupabat: urinæ ferme ſuppreſſæ: dyſpnœa ſævius, & crebrius urgebat, in lævum latus Æger nullatenus ſe vertere poterat: alvus ſoluta erat cum virium magna imbecillitate, & inappetentia: frigidas tantum potiones capiebat: cùm omnia ingraveſcerent, mortis in agone eſt conſtitutus, pauciſque elapſis horis in dextrum latus decumbens mortuus eſt.

Cadaveris diſſectio inſtituta fuit; Primumque exploratum eſt marſupium illud, quod in hypogaſtrio ſitum obſervabatur. Superioribus diſſectis integumentis membranæ adipoſæ cellulas intuebamur, non pinguedine dumtaxat, ſed albo craſſo humore gelatinæ affini præter modum diſtentas: hac adipoſa tunica amota, quæ binos tranſverſos digitos, & ultra craſſa erat, abdominis muſculi conſpiciebantur, ſat bene conſtituti. Imi hujus ventris ambitus tantum abeſt, ut naturali major eſſet, quin minor apparuit. Scrotum inde ſecuimus, & in penitioris ejus membranæ cavernulis uberem illius gelatinæ copiam invenimus: pertuſa mox vaginali tunica teſtis ſiniſtri, flavum ſerum effluxit, quod vaginalem inter, & albugineam locabatur: e dextro verò teſte, diſſectione ad eumdem modum facta, hydatides, loco ſeri, ſubrotundæ, avellanæ magnitudinem exæquantes eruperunt: ſerum ſubflavum ex diſciſſo præputio, & penis glande manavit; hinc cernere proclive erat tum cellulas, quæ ab expanſa urethra proficiſcuntur, tum intimas cavernulas, quas a cavernoſis penis ejuſdem corporibus

Digitized by Google

mutuatur balanus; adeo a collecto flavo ſero cunctæ diſtendebantur.

Aperto dein abdomine, effuſæ ibidem lymphæ modica quantitas continebatur: Omentum ſolito brevius, & tenuius erat: Ren dexter ſiniſtro minor, & laxior: reliqua viſcera ſana: cyſtis fellea bile virideſcente plena: hepatis autem ſubſtantia intus flava, & extus albida erat: pancreatis laxior compages.

Denique thorace diſſecto, ſerum flavum dexteram ejus caveam replebat: pulmonis inferior lobus ibidem duplo minor ſolito, atque ita compreſſus, compactuſque, ut vix ſpongioſus videretur: ſuperior vero omnino ſanus: ſiniſter pulmo pariter ſanus, per quaſdam exporrectas lacinias partim, ſua partim ſubſtantia ſuperius, & ad latera pleuræ alligabatur, neque ab effuſa, uti alter pulmo, lympha alluebatur.

Pericardium anteriori parte cordis baſi proximiori membranaceum, cavumque dimittebat proceſſum, ſubſtantia, & colore pericardio ſimilem, figura vero nulli rei magis ſimilem, quàm ſiniſtræ cordis auriculæ, quæ in recens natis obſervatur. Erat autem pericardium ſolito non nihil craſſius, & peculiari ſuo latice penitus deſtitutum, imo cordi undequaque ita adhærebat, ut non niſi valida digitorum vi ſejungi potuerit. Cor ipſum mole majus, & conſueto nonnihil flaccidius erat. Arteriam magnam delineatam, æreque ſculptam potius, quàm verbis deſcriptam, tradere maluimus, ad oſtendendam labem ex oſſeo ſucco eidem illatam. Ipſa vero arteria in Noſocomio eodem Sancti Spiritus in Saxia aſſervatur, in qua nunc exſiccata proclive eſt, quod olim in recenti, dignoſcere tunicas in oſſeam ſubſtantiam converſas haud-

qua-

quaquam eſſe, ſed quandam veluti incruſtationem arteriæ parietum factam fuiſſe, ſucco oſſeo intus ſubſidente, & per tenues lamellas ducto.

TABULA V. FIG. II.

Demonſtrat, antica facie, Arteriam magnam oſſefactam naturalis magnitudinis tertia parte minorem.

AAAA Aortæ initium apertum, in quo conſpiciuntur
aaaa Lamellæ oſſeæ magnitudinis, & figuræ incertæ.
bbb Valvulæ tres ſemilunares.
cc Oſcula arteriarum coronariarum, quarum altera d. indiviſa, uti ſolet, progreditur, altera in duos fere mox ab exortu partitur ramos dd.
BBB Aſcendentes trunci oſſeis lamellis rigeſcentes.
CC Arcus Aortæ integrum.
D Tubus arterioſus a pulmonali arteria reſectus.
E Arteria cœliaca.
F Meſenterica ſuperior.
L . . . . . . inferior.
GG Emulgentes.
ff Spermaticarum oſcula ſetis trajecta; ibidemque Arteria binos ferme digitos tranſverſos cruſta oſſea deſtituitur.
HH Iliacæ.

FIGURA III.

Exprimit fragmenta cujuſdam veluti tartareæ, aut mavis oſſeſcentis materiæ, per internam Arteriæ ſuperficiem hac illac diſſeminatæ.

HISTORIA

Digitized by Google

HISTORIA XXVI.

AD imperviam, & ſalebroſam Aneuryſmatum provinciam declarandam, illuſtrandamque plurimum conferre poſſe arbitror, etiam Aneuryſma Fig.II. Tab.IV. repræſentatum, quo vita functus eſt famulus quidam meus, licet in ſymptomatibus vicinam ejus mortem præeuntibus nullum indicium, nullumque veſtigium Aneuryſmatis apparuerit: Nec umquam profecto illud innotuiſſet, niſi morbi gravitas, æque ac diuturnitas, intempeſta, inopinataque mors, vulnus demum jampridem Ægrotanti inflictum, nonnullæque aliæ itidem cauſæ me invitaſſent ad peragendam cadaveris diſſectionem, quam, brevi præeunte hiſtoriæ narratione, mox deſcripturus ſum.

Jacobus igitur Paluda Mediolanenſis vir erat annum agens ætatis ſuæ trigeſimum octavum, depreſſa, exilique corporis mole donatus, ac ſat bono præditus temperamento, ſed vino quàm maxime deditus. Accidit, ut veſperaſcente die, in Regione lumbari, prope ſpinoſas vertebrarum apophyſes, gladio percitus fuerit, vulneratuſque; ideoque delatus ad Noſocomium Sancti Spiritus, ac inter Ægrotantes meæ curæ commiſſos poſitus fuit, & ad eum inviſendum ſtatim acceſſit Chirurgus, tunc temporis Subſtitutus, qui nullam vulneris penetrationem deprehendens, cerati fruſtulis, ut fieri ſolet, illud conjungere ſtuduit. Sequenti vero mane cùm eo me contuliſſem, inveniſſemque Ægrotantem immani premi, conflictarique dolore, licet abundans ipſi in anteceſſum peracta fuiſſet ſanguinis miſſio, neceſſarium

rium putavi vulnus faſciis exuere, illudque ſui prorſus juris efficere, quo facilius, ut reapſe contigit, ſuppurationem iniret. Hinc nonniſi poſt elapſas quinque fere hebdomadas cicatricem obduxit vulnus, cujus cæteroquin ſanatio abſolvi debuiſſe paucos intra dies videbatur.

E Noſocomio profectus ad famulatum iterum ſe revocavit: exactiſque non nullis menſibus, dolore intus urgeri cæpit in regione lumbari, qui tamen, ut ipſe fatebatur, neque continuus, neque intolerabilis erat. Triennio poſt e mea domo diſceſſit, nec eum amplius videbam, niſi quum opem ferre vellet dolori, qui numquam eo uſque increverat, ut lecto miſer ſe tradere coactus fuerit. Semper igitur, quando illi opus erat auxilio, ſe ad domum meam conferebat, atque id eo libentius faciebat, quod ego modo exquiſita diæta, iteratiſque venæ ſectionibus, modo emollientium uſu, & modo anodynis, ac refrigerantibus male affectæ ſedi imperatis, dolorem illi intra paucos dies ex toto ſæpe reſtinxeram. Hujus intermiſſio, interruptioque doloris ad annos octo (ſi morbi initium a die, quo vulnus accepit, repetatur) vitam Ægrotantis protraxit, tametſi vino immodice, atque ad ebrietatem uſque uteretur. Animadvertendum tamen eſt, quod extremis temporibus, prætérquamquod revertens hic dolor in dies increſceret, frequentius quoque invadebat, atque perdurabat diutius, quin etiam, eo quandoque crudelitatis pervenerat, ut ex ipſius Ægrotantis confeſſione, ſi ulterius, vel minimo tempore, perſtitiſſet, ei ſane moriendum eſſet, tanta doloris erat immanitas! Nec infelix Jacobus longe a veritate aberravit. Siquidem non multo poſtea, nocturnis horis, quando ſcilicet eum dolor aggredi conſue-

Digitized by Google

ſueverat, quamvis heſterna die nihil novi perpeſſus eſſet, præter omnium expectationem, meque ipſo admirante, illico animam exhalavit.

Tam ſubita ergo, tamque inopina morte permotus, illiuſque cauſam cognoſcere cupiens, vix dum elapſis horis vigintiquatuor, ad incidendum cadaver illico acceſſi. Diſſecto igitur imo ventre, ubi ſedem habet Iliaca, mihi ſe ſtatim obtulit præternaturale volumen, quod cùm a vitioſis adhæſionibus, quas cum aliis viſceribus jam contraxerat, ſejunxiſſem, nil aliud eſſe cognovi præter deſcendentis Aortæ tumorem aneuryſmaticum, vertebrarum corpori tenaciter adhærentem, qnem ab eiſdem vertebris diligenter avulſum, ac delineatum exhibeo prædicta Figura.

Animadversiones

Dubitari non poſſe arbitror, quin atrox ille lumbaris dolor, qui Ægrotantem identidem corripiebat, invadebatque, quique tandem eum interfecit, ab Aneuryſmate promanaverit. Etenim ejuſmodi dolor, mea quidem ſententia, toties exoriebatur, quoties propter majorem effluxum ſanguinis ad aneuryſmaticum ſaccum, hic præter modum ab illius copia diſtendebatur, vel quod ſanguis non ſemper eamdem in Aorta offenderet tranſeundi facilitatem, vel quod aut labore, aut vini abuſu agitatus, ad loca potiſſimum minus ei reſiſtentia nimio interdum impetu deferretur. Verum quamcumque ex hiſce ſtatuere tanti mali cauſam velimus, illud ſane certum, atque evidens erit, quod nimirum ſi tale quis præſentire, ac conjectare valuiſſet Aneuryſma, id ſaltem conſequi

conſequi palliativa methodo potuiſſet, ut infelix Paluda nec tam cito mortem oppeteret, nec dies tam anxios, tamque irrequietos traduceret.

Magna deinde me inceſſit cupido inveſtigandi, ſi fieri poſſet, unde nam hoc, mihi inopinatum, Aneuryſma originem habuiſſet. Quapropter, ſacco aneuryſmatico diligenter inſpecto, nullam exulcerationem, nullamque corroſionem, ſicut in illo, ita in Vertebrarum corpore deprehendi. Et Vertebrarum quidem corpus non modo, ut dixi, a carie qualibet immune erat, ſed a membranis præterea, quæ poſteriorem ipſius ſacci partem faciebant, illi adhærentibus, omnino contegebatur. Quapropter ſtatim mecum ego animo reputavi, prædictum Aneuryſma non eſſe ex aliquo humorum vitio, ſed ex octo ab hinc annis accepto vulnere repetendum. Cujus rei deinde certior ſum factus a poſitu cicatricis externæ, quam cum e directo reſpondere adamuſſim conſpexerim foramini aneuryſmatico deſcripto, demonſtratoque Tabula IV. Figura II. Littera ccc. fieri potuiſſe arbitratus ſum, ut incidens, acuminatum, ac ſubtile inſtrumentum permeaverit cartilaginem vertebris intermediam, quouſque aliquam ex membranis Arteriam aortam componentibus extrinſecus vulneraſſet, quæ quum tenaciter deinde Vertebrarum corpori inhæſiſſent, factum inde fuiſſe, ut verum ſupra relatum Aneuryſma oriretur.

Hæc autem opinio non levem veritatis ſpeciem præſeferre videbitur, ſi perpendatur, quod non ſolùm Arteria ſe in poſteriori præſertim latere dilataverat, foramenque in ea excreverat Arteriæ ſede, quæ cicatrici tegumentorum potiſſimum reſpondebat, ſed etiam immanis, ac recrudeſcens dolor non niſi poſt inflictum vulnus

obortus erat. Verùm quæcunque hujuſce Aneuryſmatis cauſa, pro certo habendum eſt, hunc dolorem nec tam atrocem, nec tam frequentem futurum fuiſſe, ſi furens ille ſanguinis affluxus averti, ſubmoverique a ſacco aneuryſmatico potuiſſet; Ægrotum autem vita non deceſſurum fuiſſe ante Aneuryſmatis diſruptionem, quam tamen ob ſacci robur, & firmitatem, ſat longe abeſſe apparebat.

Ex iſtiuſmodi obſervatione docemur, quàm utile ſit hæc vitia probe cognoſcere, tum etiam quanti referat de cauſis externis Ægrotantem interrogare, quod ſane a me prætermiſſum fuiſſe, mihi vel eo maxime diſplicet, quod Ægrotum circa doloris ſitum vulnus jam dudum accepiſſe non ignorarem. TAB. IV. FIG. II.

In hac Figura exhibetur Aorta deſcendens, poſteriorem ſui ſedem noſtris oculis exhibens, atque in ejus arcu reciſa.

AA	Arcus in Aorta reſecti pars.
BB	Aorta deſcendens uſque ad Aneuryſma.
CC	Aorta deſcendens poſt Aneuryſma diſſecta.
D	Subclavia dextra.
E	Dextra Carotis.
F	Carotis ſiniſtra.
G.	Cœliaca cum illius diviſione.
HH	Arteriæ lumbares extra ſitum poſitæ, ob aneuryſmaticum ſaccum.
aaa	Reciſio totius ambitus ſacci aneuryſmatici facta ſuper vertebras, quibus tenaciter adhærebat.
bbb	Pars integra ſacci aneuryſmatici.
ccc	Foramen communicationis ab Arteriæ cavo ad cavum ſacci aneuryſmatici, per quod tranſibat in ſaccum ſanguinis portio, dum reliqua

natu-

naturale ſuum iter per Aortam deſcendentem proſequebatur.

Si igitur ita valens, atque efficax Natura eſt, ut non numquam ſuis tantum viribus mirandum in modum recte, opportuneque morbis ſubveniat, quis dubitet, longe majora ab ea prodigia expectari poſſe, ſi humanam artem ſociam ſibi, atque auxiliatricem adjunxerit? Demonſtravi, ni fallor, etiam ab externis Aneuryſmatibus Ægrotantes, una dumtaxat opifice Natura, aliquando convaluiſſe; ſed oſtendi quoque, Naturam interdum nihil potuiſſe præſtare, ſolaque ab arte fuiſſe tunc temporis externa hæcce Aneuryſmata perſanata. Regeret autem fortaſſe quiſpiam, in internis Aneuryſmatibus nihil ab arte expectari poſſe: quod profecto veriſſimum eſt, ſi de vincturis, de ſuppurationibus, & de Chirurgicis tandem operationibus verba fiant. Aſt ego de his ſermonem nequaquam habeo, verùm ad magnum me confero in Aortæ arcu efformatum Aneuryſma, expreſſum Tab. III. Fig. I. tum etiam ad Aneuryſma Aortæ deſcendentis Tab. IV. Fig. II. indicatum, quæ cùm vera, ac ſimpliciter hernioſa fuerint Aneuryſmata, ſi Peritus mature ea detexiſſet, ſique præterea Periti verbis ſe docilem præbuiſſet Ægrotus, non ne palliativa curatione compeſci, aut etiam ita fortaſſe poterant conſtabiliri, ut non ultra deinceps progrederentur, quemadmodum in ſupra enarratis caſibus accidit, etiam ſi nullæ adjutrices ab arte vires illis acceſſiſſent? Si ergo nullis adhibitis medicæ facultatis præſidiis, aneuryſmaticum vitium ſola compeſcere Natura ſcivit, & quominus excreſceret, inhibere, non ne id factu longe facilius, atque expeditius erit, quoties Ægrotus quietam, otioſamque vitam traducens, idoneum,

ac exquiſitum ſuæ vitæ regimen obſervabit, ac iterata, prout opus fuerit, miſſione ſanguinis, ea quoque remedia, quæ prudens Medicus opportuna duxerit, adhibebit?

Hiſtoriæ, quas nuper retuli, cùm Canonici Pennacchioni, tum perilluſtris Abbatis Voodtii, non ne id ipſum ſatis luculenter oſtendunt? Ad hæc, quis audebit inficias ire, Ægrotantem, qui in Divi Gallicani Noſocomio Aneuryſmata perpeſſus eſt, Tab. II. Fig. I. expreſſa, in quorum altero grumus cernitur perforatus, ex mea forſitan curatione id conſecutum fuiſſe, ut ulteriori Aneuryſmatum progreſſu inhibito, foramen illud apertum ſervatum ſit, ac ipſe tandiu vitam produxerit? Si id porro accidiſſet in Aneuryſmate femoris Fig. IV. exhibito, atque anno 1745. una cum brachii Aneuryſmate in lucem edito, numquam profecto factum fuiſſet, ut ſupra Aneuryſma violenter Arteria diſcinderetur. Si allatus denique Tabularius, aut Scriba, qui cum vaſtiſſimo arcus Aortæ Aneuryſmate, etiam abſque ullo idoneo regimine, nec ſibi a Baccho, & Venere temperans, valuit ad duodecim uſque annos vitam producere, non ne, ſi mea, aliorumque monita non ſpreviſſet, longe diutius quoque fuiſſet uſura lucis fruiturus?

Ex omnibus hiſce experientia comprobatis obſervationibus, nemo tam cæcus eſt, qui non videat, quàm neceſſarium ſit perito Chirurgo, qui ſanandorum morborum Artem rite exercere velit, adæquatam iſtorum vitiorum, completamque habere notitiam, non modo, ut Patientem de evidenti repentinæ, vel ſaltem brevi adventuræ mortis periculo mature admoneat, ſed etiam ne ipſe nubem pro Junone videns contraria forſitan curatione Ægrotanti mortem acceleret.

AD

AD trium rariorum Chirurgicarum Obſervationum deſcriptionem nunc gradum facio; quas, licet ipſæ prorſus novæ non ſint, quod tamen habent nonnulla animadverſione digniſſima, hic adjungere conſultum duxi.

DE PARTU EXTRAORDINARIO

OBSERVATIO I.

PRima Obſervatio graviditatem complectitur, nec non morbum, interitum, ſectionemque Marchioniſſæ Gabriellæ, quæ vigeſimum ſextum agens ætatis annum, & quinque jam Liberorum Mater, decimo nono Kalendas Januarias anni 1755., quum ſextum jam fœtum gereret, diem obiit ſupremum. Quum enim uſque a Februario menſe Excellentiſſimus Burgheſius Princeps pro futuris Verni temporis Bacchanalibus a nobilibus recitatam Comoedis dare fabulam ſtatuiſſet, Marchioniſſæ huic, quod Choreas elegantiſſime duceret, mandavit, ut ad fidium numerum in fabulæ illius Exodiis ſaltaret. Ex quo autem hæc illi credita provincia fuit, ſeſe quotidie exercere in ſaltationibus cœpit, & licet ſexto Idus Martias ex certiſſimis indiciis ſe in utero concepiſſe aperte intelligeret, ſuam tamen graviditatem nemini patefaciens, ad Junium uſque menſem inceptum ſaltandi munus audacter continuavit. Sub finem verò hujus menſis ad Urbem redux ſuum evulgavit conceptum, in quo nihil a naturæ conſuetudine recedebat, ſi hoc unum excepiſſes, tumorem ſcilicet Abdominis ima potiſſimum obti-

obtinere; bis etiam, poſt quintum videlicet, & poſt ſeptimum menſem, non obſcura præmaturæ fœtus excluſionis indicia adfuerunt; ac prima vice potiſſimum, in qua, præter non levem ſanguinis jacturam, abortus ſymptomata ita clara, & ſenſibilia fuere, ut ille irreparabilis cenſeretur.

Quum ejus graviditas ad nonum uſque menſem ſatis feliciter perveniſſet, quinto Idus Decembris nocturnis horis, dum in latrina ſederet, tantam repente ad pudenda deſcendere animadvertit humoris vim, ut crediderit, ruptis fœtum obvolventibus tunicis, coercitas ab illis aquas effluere. Poſtquam verò ſincerum manaſſe ſanguinem, illiuſque fluxum adhuc perdurare cognovit, nova re exterrita, animi defectione correpta eſt; ſed lecto tradita celeriter ad ſe rediit. His ita ſe habentibus, ego, & Medicus vocati ad illam acceſſimus. Tunc temporis verò nobilis Mulier, quamquam ſenas præter propter amiſiſſet cruoris libras, viribus tamen ſatis adhuc valebat, ſufficientique gaudebat animi tranquillitate, ac ſanguinis fluxus jam in illa plane conquieverat. Sex nihilominus cruoris unciæ a brachio illi detractæ ſunt. Verum, elapſis vix quatuor horis, ſeſe in conſpectum dedere nonnullæ ſanguinis guttulæ, totidemque rurſus, novem aliis horis exactis, apparuerunt. At quinque poſt horas a guttulis hiſce, tanto cum impetu cruoris rediit effluxus, ut Illuſtriſſimus ejus Vir alios quoque in conſilium vocare Medicos neceſſarium putaverit, quos inter, quum ego omnium primus verba facere debuiſſem, ſtatui nil certi poſſe arbitratus ſum, niſi os uteri prius exploratum fuiſſet. Verumtamen tum ægrotantis Mulieris, ut cæterarum omnium, a permittendis hujuſmodi explorationi-

tionibus abhorrens naturaliter animus, tum etiam timor, ne, hac ego arrepta occaſione, illam difficili cuidam operationi ſubjicerem, tum denique undeviginti horarum intervallo ſubſiſtens ſanguinis exitus, in cauſa fuerunt, cur nulla prorſus opinionis meæ ratio haberetur. Sed, eo tranſgreſſo tempore, reviviſcens hæmorrhagia venam aperire nos denuo coegit. Quo facto, quibuſdam ſolummodo poſt quatuor horas in linteis apparentibus maculis, integro deinceps horarum ſexdecim ſpatio ne guttula quidem ſe nobis amplius exhibuit. Silentio autem prætereunda non ſunt, quæ ſingulos præceſſere ſanguineos fluxus phænomena; hæc enim, ſi primum fluxum ademeris, qui inopinanter advenit, anxietas fuere, inquietudo, lumborum dolor, & validi a fœtu epigaſtricam, atque umbilicalem obſidente regionem profecti motus, non autem propria, vel genuina Partus conamina.

Nondum verò tranſactis ſexdecim mediocris tranquillitatis horis, iterum ad conſilium Medici acciti ſunt, eodem tamen eventu; neque enim reluctantem neceſſariæ huic inſpectioni Ægrotantis animum vincere datum eſt. Sed quoniam vehementius mox emanare ſanguis incepit, hac tandem aliquando ſuperata difficultate, acceſſi ad uterum explorandum, in eoque ipſius os tangenti digito ſe patens obtulit, atque in orbem unius pollicis latitudine expanſum. In ipſo porro limine ante omnia offendi molle, leveque corpus, quod inde eductum genuinam fuiſſe ſanguinis concretionem innotuit. Indice vero ulterius promoto, aliud ſe mihi corpus objecit diverſa ſtructura præditum, reſiſtens ſcilicet, inæquale, internoque oris uterini ambitui firmiter accretum beneficio quorumdam ſtaminum, quæ valido tamen ipſius digiti impulſu

pulſu diffringebantur. Ex quibus non obſcure intellexi, univerſam Placentam internæ orificii ejuſdem faciei tenaciter adhæſiſſe; Hæmorrhagiæ ortum deberi prædicti orificii a Placentæ corpore disjunctioni, quoties nimirum Uterus in eo eſſet, ut os aperire ſuum conaretur: ac denique fœtum numquam, niſi hoc ſubmoto obſtaculo, excluſum iri.

Quum autem Ægrotæ Affines, ipſique Medici admirabilia hæc enuncianti mihi non plenam fidem adjungere videntur, alios acceſſiri Peritos placuit, eoſque inter illuſtrem Galliarum Regis ad Pontificem Legati Chirurgum Lamblottum, qui meam non modo ideam de Placentæ ſitu confirmavit, ſed illud inſuper addidit, miſeræ Ægrotantis vires uſque eo labefactatas jam eſſe, ut illam difficili, ac diuturnæ, quæ hoc in caſu requirebatur, operationi, ſine evidenti mortis diſcrimine perferendæ, imparem prorſus arbitraretur. Hinc, omnibus poſthabitis, nobilem Mulierem Eccleſiæ Sacramentis munire unum fuit, ad quod oculos, animumque convertimus, eoque peracto, tribus a medio noctis elapſis horis, interiit.

Statim igitur ac ipſam deceſſiſſe cognovimus, Cæſarianam operationem inſtituere non prætermiſimus, eo potiſſimum nomine, eoque conſilio, ut ſaltem innocens Filius ſacris Baptiſmi laticibus expiaretur; quemadmodum Supremo adjuvante Numine factum eſt. Hac autem data occaſione, expeditiſſimum fuit, ea ipſis met oculis uſurpare, quæ ego, explorato oris uterini ambitu, præſagiveram. Abdomine enim, uteroque diſciſſis, limpidæ prius, copioſæque prodierunt aquæ, fœtumque ad exitum naturaliter ſeſe diſpoſitum nobis obtulit; Caput enim

enim in Placentæ corpus incumbens, os uteri reſpiciebat, ac pedes verſus uteri fundum attollebantur. Quod autem vaticinatus de Placenta fueram, id fœtu educto, umbilicalis patefecit funiculus, qui verſus uteri os ipſum dirigebatur, eidemque tenaciter adhærebat. Id verò ut planum omnibus facerem, magna vi, & repetitis concuſſibus ipſe umbilicalem attrahens funiculum, non hunc modò Placentæ ſitum, ſed ejus quoque validam, tenacemque cohæſionem oſtendi; dum enim ſiniſtra manu funiculum adducebam, ut penitus extirparem Placentam, longo pariter, validoque dextræ auxilio opus fuit, neque id mihi efficere datum eſt ſine uterinorum parietum laceratione; innotuitque præterea, Placentæ corpus centro ſuo reſpondere adamuſſim uteri orificio, ipſumque haud ſecus obtegere, ac vaſis operculum ejus aperturam occludere conſuevit.

Obſervato dein ea in parte, quæ vaginam ſpectabat, Placentæ medio (qui locus is prorſus erat, quem ego, quum munere fungebar Exploratoris, digito tetigi,) illud varie diſcerptum apparuit. Iſthæc autem dilaceratio tunc fieri profecto debuit, quum os uteri dehiſcebat; hoc enim in caſu, quæ ipſum inter, ac Placentæ corpus intercedebat, cohæſionem diſtrahi, abrumpique neceſſe fuit. Licet autem effuſi, perditique in triduano morbo ſanguinis origo haud aliunde, quam a ſingulis hiſce lacerationibus petenda eſſet, craſſities tamen Placentæ binos adhuc pollices excedebat, uterique os unius pollicis amplitudine apertum ſeſe videndum exhibuit.

Reliquum modo eſt, ut perpendamus, an miſerrimæ huic Ægrotanti ſecundæ valetudinis ſpem aliquam facere potis eſſet Chirurgica manus; vix enim datur diſce-

P pran-

Digitized by Google

ptandi locus, utrum operationem inſtituere decerct, quum nihil prorſus aliud ſupereſſet tentandum. Periculoſum igitur, ac plenum aleæ, præſidium quodlibet mechanicum futurum fuiſſe perſpicuum eſt; nam ſive Placentæ medium digitis lacerando eo uſque libuiſſet pervadere, ut fœtus illac educi poſſet, ſive initum fuiſſet conſilium diſjungendi Placentam ab uteri parietibus, multum temporis opus utrumque poſtulaviſſet; ac prius quidem ſine magna ſanguinis jactura, poſterius autem ſine parietum ipſorum laceratione contingere nequiviſſet; nec enim graviditas, nonum licet menſem attigiſſet, ad ſuam adhuc pervenerat gignendi maturitatem, ubi Placenta aut penitus diſſoluta, aut vix cohærens offenditur.

Quæ hujus Marchioniſſæ conceptum ſunt conſecuta phænomena, mihi videntur valde accedere ad ea, quæ in Cantrice quadam a divino Medicæ Artis parente in libro de Natura Pueri contigiſſe dicuntur; cauſam enim, ob quam in nobili Muliere ipſius uteri fundo non firmiter adhuc inhærens ovulum, ſuas in ore illius defixit radices, ab ea, quæ in Hippocratis Cantrice abortum peperit, non niſi gradibus diſcrepaſſe inde liquet, quod in utraque a validis concuſſibus, quos in ſaltatione Placentæ corpus patiebatur, factum fuerit, ut ejuſdem connexio cum uteri fundo vel non accideret, vel ſtatim diſſolveretur; At quia ſaltationum vis longe in cantrice vehementior fuit, idcirco non ſolùm conceptus in hac ab utero avulſus, ſed per apertum illius orificium excuſſus eſt. Neque mirandum, in Ægrotante noſtra ad inferiora delatum ibi ovulum fruticaſſe, quod uteri cavum naturaliter craſſum ubique, & pulpoſum ſit, quemadmodum videre eſt circa recens prægnantis uteri fabricam in The-

Theſauri Anatomici Ruyſchiani Tab. IV. Fig. I., nitidiuſque conſpici poteſt in hac, quæ uterum refert fœtus onere paulò ante levatum, atque per longitudinem ſectum, ut orbicularem craſſitiem ſuam, pulpoſamque ſubſtantiam naturaliter patefaciat, & quam ad vivum effictam in Tab. II. Fig. V. in præſens ſubjicio.

TAB. II. FIG. V. EXPLICATIO.

AA	Uteri fundus.
B	Uteri corpus.
CCC	Uteri craſſities.
D	Uteri vaſa ſanguinea.
E	Uteri cavitas.
FF	Uteri os internum apertum.
GG	Vaginæ portio reſectæ.
H	Uteri ligamenti lati veſtigia.

DE SINGULARI ABDOMINIS HYDROPE

OBSERVATIO II.

Illuſtriſs. Marchioniſſa Octavia Patritia, ſanguineo, bilioſoque gaudens temperamento, excelſamque ſtaturam, & amplitudinem huic reſpondentem ſortita, quum vidua jam, nullumque fœtum enixa, quadrageſimum ſextum attingeret ætatis annum, nec menſtruarumum quam purgationum beneficio deſtituta fuiſſet, mitem licet, moleſtum tamen ſatis dolorem ſupra inguen dextrum pati cœpit. Hunc levis tumor comitabatur, in quo vero nulla durities, nullaque aderat inflammatio, quum partis af-

fectæ color a naturali nihil abluderet. Quæ adhibitæ cautiones fuere, compeſcendo exiguo dolori conduxerunt quidem, at nullus inde tumori fructus acceſſit; is enim ad omnem hypogaſtricam regionem paulatim ſerpere viſus eſt, altior licet eo loci ſemper, unde ille initium acceperat. Hoc autem juſtiſſimam ſuſpicioni anſam præbuit, Uteri vitio alicui acceptum hunc morbum ferendum eſſe, quum de aliis viſceribus ob florentiſſimum faciei colorem nullus ambigendi locus daretur. At fruſtra etiam mali hujus cauſa quæſita in Utero eſt, quem naturaliter ſeſe habentem a morte tandem cognovimus.

In univerſo porro Abdominis ambitu tumor æqualiter augebatur, nullumque nobilis Mulier inde ſuſtinebat incommodum; nam & veſcebatur ſine faſtidio, & in lecto quieſcebat placide, iterque habebat ſine anhelatione ſat longum, menſtruæque ipſius purgationes nullatenus inde perturbabantur. Quum vero decem præter propter elapſis menſibus tumor admodum excreviſſet, quumque moleſtus, & ad omnia medicamenta rebellis factus fuiſſet, ope fidelis hiſtoriæ prætermiſſum non eſt, exterorum quoque illuſtrium Medicorum mentem, ac conſilium exquirere; & licet ego meam in eadem hiſtoria de Hydrope ſententiam aperuiſſem, Phyſici tamen omnes nil ideæ morbi affundebant lucis, eorumque opiniones a veritate longe aberrabant; quod unice dictum volo, ut clariſſime pateat, quàm arduum eſſet, de infirmitatis hujus natura ſententiam ferre, in qua præcipua deerant ſymptomata, quæ Hydropem comitar conſueverunt; nec enim ſitis, nec linguæ ariditas, nec faciei, totiuſque corporis macies uſque adhuc obſervabanrur, ſemperque urina cùm copia, tum conditione ſanorum ſimilis fluxerat;

rat; nullaque ex Abdominis percuſſione in oppoſitam plagam liquoris reverberatio, ut fieri aquoſo in Hydrope ſolet, perſentiebatur. Attamen, ut verum fatear, quemdam ego fluctuationis obſcurum motum ſemper contrectando adnotabam. Omnia igitur a præſtantiſſimis in Arte Medica Viris excogitata præſidia, inter quæ Balneum, validumque aquæ in Abdomen ſtillicidium, non modo in caſſum ceſſere, ſed tumor etiam in dies magis adauctus eſt, ſeſeque tandem in conſpectum dederunt, quæ morbum conſequi neceſſariò debent incommoda, atque præſertim reſpirationis anguſtia, quæ tanta erat, ut ægrota Mulier non modò in lecto cubare, verùm etiam ſedere ſine moleſtia ſumma non poſſet.

His ita ſe habentibus, Paracenteſim, tamquam unicum eo in caſu remedium, proponere non dubitavi, ex Abdominis cavo non parvam ſtagnantis humoris copiam me educturum eſſe pro certo putans; quumque non tantùm nobilis Mulier, ſed etiam Phyſici omnes meam comprobaſſent ſententiam, operationem inſtitui, illiuſque auxilio duæ & triginta libræ prodierunt humoris, qui dotibus ſuis (mirabile viſu!) lymphæ diſſimillimus erat.

Liquor igitur, quem ex imo ventre deprompſi, oleaginoſæ prorſus indolis fuit, atque amurcam potiſſimum referebat, ideoque ex tubo in ſubjectam pelvim ſine ullo ſtrepitu dilabi conſpiciebatur. Ægra autem, etſi prægrandem humoris effuſionem paſſa eſſet, adeo nullis conflictabatur incommodis, ut ſeſe in priſtinum jam reſtitutam putaret; ſique exitus Ægrotæ votis non favit, non efferæ ſolum hujus affectus indoli,

li, verùm etiam inordinato cùm vitæ, tum curationis generi tribuendum videtur.

Quinque deinceps elapſis menſibus, ad ſecundam Abdominis inciſionem ventum eſt, humoriſque libræ tres & viginti, ejuſdem prorſus, ac præcedens fuerat, naturæ, beneficio illius effluxerunt. Tunc verò marceſcere cœpit Mulier, quod unicum ſymptoma huic Hydropi ſeſe gradatim adjunxit, tandemque maniſeſtiſſima continentium partium ſubſecuta corruptio eſt; nam intra quindecim menſes repetere novem vicibus operationem oportuit, ac poſtremis temporibus ſatius duxi in aperto foramine Tubum relinquere, ne ſecundo, tertiove die Venter mihi pertundendus iterum eſſet. Vehemens idcirco febris, tenſioque doloroſa Abdominis inſurrexerunt, atque ex tubo prodeuntes materiæ horrendum halitum emittebant. Hinc nobilis Mulier, diebus novem elapſis miſerrimæ hujuſce vitæ, ſupremum diem tandem explevit.

Quoniam vero Ea teſtamento cavit, ne illius Cadaver poſt obitum diſſecaretur, libertatem ademit mihi admirabilis hujuſce Hydropis genuinam ſedem inveſtigandi. Rationi tamen conſentaneum videtur, cellularis membranæ, quæ tam extra, quàm intra Peritoneum Abdominis ima tenet, reſolutam pinguedinem Morbum hunc effeciſſe; hîc enim, veluti innuimus, incœpit paulò ſupra inguen dextrum, neque aut veram oſtendit umquam ſtagnantis lymphæ naturam, aut iis ſtipatus ſymptomatibus fuit, quæ in alio quolibet Hydrope deprehenduntur.

DE TUMORE ABDOMINIS HYDATIDIBUS REFERTO

OBSERVATIO III.

FAmulus quidam Eminentiſſimi Card. Silvii Valenti Gonzagæ, quadrageſimum agens ætatis annum, mediocri corporis altitudine, & pingui, ſanguineoque temperamento donatus, quum tumore regionem hepatis obſidente correptus eſſet, ad me conſilium petiturus acceſſit. Ego igitur affectum Viſcus perluſtrans, hoc uſque ad umbilicum, albamque lineam exporrectum, tenſum, reſiſtens, & circumſcriptum inveni. Illius tamen color naturaliter ſe habebat, nec Æger dolore, aut alio incommodo excruciabatur, ſi unum excepiſſes, obſcurum ſcilicet fluctuationis ſenſum, quem in Tumoris centro detegere facillimum erat.

Quoniam vero læſæ partis inſpectio non ſatis claram hujuſce affectus ideam mihi exhibuerat, quo morbi naturam dilucidius cognoſcerem, ſatius equidem duxi cogitationibus indulgere, quàm illum temere validioribus præſidiis aggredi. De nonnullis igitur obſervandis cautionibus Ægrotum tantum admonui, quibus ille incaſſum per plures menſes adhibitis, quum magis, magiſque augeri morbum conſpiceret, ſeſe aliis Chirurgis curandum tradidit; neque illum mihi obſervare amplius contigit, niſi poſt novem exactos menſes; tunc autem deprehendi circa hepar tumorem ad quatuor præter propter tranſverſorum digitorum ab umbilico diſtantiam protenſum, inflammatum, ovalique figura præditum, paulisper quidem dolentem, & a preſſione digiti fluctuantem. Quum igitur

igitur is videretur mihi a valde debili coerceri cute, proindeque futurum eſſe, ut ſua ſponte cito dehiſceret, cujuſcunque ambiguitatis vitandæ cauſa (quemadmodum in Chirurgicis hiſce imi ventris affectibus haud raro accidere ſolet) tumorem hunc ſibi relinquendum putavi, in eoque ferrum adhibere auſus non fui.

Et ſane, vix paucis elapſis diebus, quum tuſſi valida Ægrotans corriperetur, præfati tumoris diſruptio ſequuta eſt. Indoles autem prodeuntis materiæ Ægrotantem ipſum perterruit, tuſſiſque adeo increvit, ut quamvis inter lectum, atque parietem pluſquam trium palmorum ſpatium intereſſet, univerſa tamen materies in ipſum parietem valido impetu pelleretur. Hæc verò in humum inde dilapſa perbelle oſtendebat, referebatque ovulorum congeriem, quorum pluſquam tercenta ex aperto loco erupiſſe teſtatus eſt idem Patiens, qui ex his nonnulla collegit, atque in patella, ut meis ſubjiceret oculis, aſſervavit. Eadem ego ad vivum effingi Tab. II. Fig. VI. curavi a. a. a. &c., utpote Hydatides iis omnibus, quas deſcriptas, delineataſque invenerim, longe majores, ne quidem celeberrimi Morandi iis exceptis, quæ Scientiarum Accademiæ monumentis anni 1722. attexuntur.

Prætereundum ſicco pede non eſt, omnes Hydatides haſce exiviſſe integras per ita anguſtum foramen, ut calamum vix ſcriptorium admitteret, nec eas in parietem, terramque impingentes diffractas umquam fuiſſe. Mihi autem ſpecillum meum duplum per foraminis ſemitam immittenti luculenter innotuit, vacuum tumoris ſpatium ad concavam tendere jecoris ſuperficiem; at mihi numquam hujuſce cavi finem detegere datum eſt. Adſtrin-

ſtringentes tamen experiri injectiones cœpi, quumque eas regredi per foramen viderem, in earundem uſu aliquandiu perduravi, factumque inde eſt, ut vacui univerſi digeſtio proſpere accideret, etſi vacuum hocce perfecte occludere non potuerim, fiſtuloſuſque propterea ſinus relictus ſit, a quo perexigua quantitas lymphæ effluebat, ſine ullo tamen Ægrotantis incommodo, qui brevi ad ſuum priſtinum miniſterium redivit. Sed tandem, ſex aliis elapſis annis, hoc etiam ſinu prorſus occluſo, integræ, qua nunc quoque gaudet, ſanitati redditus eſt.

Inter initia Anatomicæ exercitationis meæ, quum ejuſmodi tumorum notitiam nondum haberem, eviſceranti mihi cadaver quoddam, in cava jecoris ſede illi adhæreſcens fortuito ſe tumor obtulit, malum punicum magnitudine adæquans, tactui duriſſimus, rotundaque figura præditus, quem ego a cohæſione ſejunxi, manibuſque arreptum diſſecui. Sed re prorſus nova perculſus fui, dum, tumore diſciſſo, in ſubjectam anatomicam Tabulam plurimas vidi Hydatides labi, quæ primo intuitu mihi videbantur ii globuli plumbei, quibus ignea onerari balliſta ſolet. Hac autem data occaſione, examini ſubjeci ipſam tumoris cyſtim, quumque eam invenerim tenacitate, craſſitieque ſolearum corium referente donatam, ſtatim intellexi, cur tumor ille ad putrefactionem pervenire non potuiſſet. Ea propter in Ægro, de quo nunc agimus, fiſtuloſum ſinum relictum iri arbitrabar, multoque magis, quod ex aperto loco nihil membranoſum prodierat. Sed a veritate longe receſſi; pars enim, veluti ſuperius admonui, perfectè, ac feliciter cicatrice tandem obducta eſt adeo firma, ut famulus hic ad hanc uſque diem ſecunda corporis valetudine perfruatur.

DE OESOPHAGOTOMIÆ OPERATIONE.

NON ſine ſenſu quodam voluptatis diſſertationem celeberrimi Hevenii perlegens in Tom. 1. Pariſienſium Commentariorum *Cap.* 32. *art.*2. de corporibus extraneis in OEſophago fortuito retentis, cognovi tantum hunc Virum eadem prorſus ſentire, ac ſentit Verdukius in ſua chirurgica Pathologia, qui incidendum putat OEſophagum, quoties illapſa corpora neque extrahi, neque deprimi valent, ſummumque impendet periculum, ne Ægroto anima intercludatur. Hic verò, quum de iſtius modi operatione generatim, atque univerſe potius, quam ſingillatim loquatur, Accademiæ genio, de Chirurgicæ facultatis incremento mirum in modum ſollicito, me obſecundaturum putavi, ſi in ea inveſtiganda, illuſtrandaque aliquid laboris, ac temporis impendiſſem. Hæ interim animadverſiones, diſquiſitioneſque, quas hac in diſſertatione tamquam in nucleo collectas exhibeo, utcunque eæ demum fuerint, in id unice collimant, ut locum præciſe ſtatuant, in quo peragi debeat inciſio, quam non male OEſophagotomiam nuncupaveris: Ad hujuſmodi verò operationem recte, ut par eſt, intelligendam primum oportet, ut vera forma, ac vera OEſophagi poſitura clare, diſtincteque explicetur.

Veritati valde conſentaneum videtur, quemadmodum primus omnium patefecit Euſtachius Tab. Anat. 41. Fig. 8., & 11., OEſophagum ad lævam ut plurimum propendere, Lantiuſque, qui Veſalium objurgat, quod illum collocet poſt Arteriam tracheam, ad Euſtachianam Tabulam

bulam confugere & ipſe cogitur, ut veram illius poſitionem demonſtret. Ita porrò celeberrimus Winslowius (ut videre eſt in Commentariis Accademiæ Regiæ Scientiarum anni 1715. pag. 315.) demonſtravit, OEſophagum ſuam habere ſedem prope lævas extremitates cartilaginum aſperæ Arteriæ. Hallerus autem in ſuis animadverſionibus ad Boerrhavii Inſtitutiones Gottingæ editis, volum. 1. pag. 238. ſic loquitur: *OEſophagus oritur ex contracto Larynge, ad annularem cartilaginem deſcendit ad latus ſiniſtrum aſperæ Arteriæ (ad dextrum Morg. Adv. Anat. 1. Tab. 1., ſed is ſitus mihi numquam viſus eſt).* Morgagnus tamen Anatomicorum Princeps fatetur, ſe in ea figura adornanda nativam OEſophagi poſitionem nequaquam exhibuiſſe: inquit enim Epiſt. 11. num. 48., „ eadem, qua cæteri Anatomici, in pluribus ſimul depoſitis partibus una opera indicandis, libertate uſus, OEſophagum, quem non nulli, neceſſario oſtendendi, muſculi a ſiniſtris obduxiſſent, ita in dextram partem protraxi, ut linguam, ne eoſdem muſculos plus æquo, aliaque operiret, ab naturali ſitu in ſiniſtrum latus deflexi „.

Ego profecto ex innumeris, quæ diſſecui, cadaveribus, perpetuo ad lævam aſperæ Arteriæ partem propendere OEſophagum deprehendi; id autem primùm animadvertere mihi contigit in cadavere, quod incidendum fuerat gratia tumoris, qui ad aſperæ Arteriæ lateralem, lævamque partem excreverat, quique non reſpondendi, ſed deglutiendi libertatem præpediebat Ægroto. Ibi enim dignoſcere ſatis commode valui, tumoris baſin OEſophago adamuſſim incubuiſſe. Ex ea ſane, medio adaperto foramine, pus procidebat intra ventriculum, ubi ſat magnam ejuſdem copiam offendi. Neceſſarium equidem du-

xi, Anatomicam hanc diſquiſitionem ſuſcipere, quod ea, quam expoſiturus ſum, operatio eſſentialiter in OEſophagi ad lævam conſtanti ſitu fundetur, quemadmodum in Tabula unica Fig. I. videre eſt, ubi recurrens quoque Nervus conſpicitur, qui amoveri hamulo poterit, quotieſcunque liberam OEſophagi ſectionem impediat. Incipiam ab hiſtoria Ægrotantis, quem cæteris omnibus Artis præſidiis juvare ſtudui, una tantummodo ſectione excepta, a qua ipſe maxime abhorruit, & cui omnino ſeſe ſubjicere recuſavit.

Vir hic quadrageſimum agens ætatis annum, caſtaneam nucem in aera ſurſum projecit, dumque per jocum eam deſcendentem hiante ore conaretur excipere, ipſa fortuito ad gulam delata OEſophago inhæſit. Is illico ſe deglutire minime poſſe conqueſtus fuit; quo factum eſt, ut paucis elapſis horis, ad Sancti Spiritus Noſocomium, ubi ego primarius Chirurgus ſum, mitteretur. Interrogato Ægrotante, res, quæ ab eo narrabatur, in dubium primò vocata eſt, tum quod is ebrius eſſet, tum quod ſine ulla difficultate ſpiritum duceret, tum etiam quod libere loqueretur, atque jam inſuper vomuiſſet, tum denique, quod nullus extrinſecus in collo tumor conſpiceretur. Sed quoniam, præter ſublatam deglutionem, non lævem Æger perſentiebat dolorem, quotieſcunque illi Larynx in latere præſertim ſiniſtro comprimebatur, caſtaneam nucem in OEſophagum revera illapſam fuiſſe, ibidemque adhuc hærere non ſine fundamento putari cœptum. Omnia, quæ uſus in hujuſmodi caſibus patefecerat, artis præſidia adhibita ſunt; magna tamen ſe nobis difficultas objecit in adhibenda cerea candela, aliiſque ſimilibus inſtrumentis, quod inferior maxilla ita con-

convulſione detinebatur, ut ad oris ultimam ſedem ne digitus quidem poſſet immitti. Faciem Ægrotans maxime inflammatam habebat, lingua erat in eo mediocriter madefacta, pulſuſque frequens. Is verò de interno ingenti calore conquerebatur, nonnullaſque delirii notas præbebat. Et quoniam nil poterat deglutire, nutrientes plures clyſteres, ad vitam illius cuſtodiendam, injecti ſunt. Nihil ille avidius, quàm aquam frigidam, eandemque pariter glacie domitam expetebat. Sexto morbi die, etſi pluries venæ ſectionem perpeſſus fuerat, ſanguinis tamen e naribus ejuſmodi fluxu correptus eſt, ut faciei rubor prorſus exinde evanuerit. Die verò octava ſpirandi quoque difficultas acceſſit, febriſque cum magna pulſus debilitate ſat valida perduravit. Ægrotans tuſſi conflictabatur perpetua, illiuſque ſputa viſcida, ac veluti purulenta conſpiciebantur. Decimo die adeo fractæ erant ejuſdem vires, ut is morti proximus quovis momento exiſtimaretur. Plura tamen deglutivit tunc temporis vini cochlearia, juriſque cum ovi diſſoluto vitello non nihil ingurgitavit. Hoc quoque die, proximoque, dum is deglutiebat, ab iis, qui aderant, inſolitum quoddam murmur exaudiebatur. Et aſſumptum quidem alimentum ad reficiendas, recreandaſque Ægrotantis vires contuliſſe aliquantulum viſum eſt. At decimo quinto, & decimo ſexto die, novo ex naribus, copioſoque manante ſanguine, in maximam iterum virium imbecillitatem Ægrotus recidit. Die verò decimo nono pulſus ita parvi fuerunt, ut vix perſentiri poſſent, ſpirandi difficultas præter modum increvit, atque ſub veſperam Ægrotans tandem deceſſit.

Cadaveris ego diſſectionem aggreſſus ſum coram D. Beg-

Digitized by Google

D. Beggio Aulæ mox Hiſpanæ Medico. Arteria aſpera, & Larynx ſecundum naturam ſe extrinſecùs habere deprehenſa ſunt. Glandula thyroidea, quàm plerumque ſolet, amplior apparuit. Sub ipſo Larynge, in ſuperiori videlicet, poſteriorique aſperæ Arteriæ ſede, in conſpectum ſe dedit tumor, qui vix a me contrectatus illico diſruptus eſt. Integram in ipſo reperii caſtaneam nucem, cujus planæ ſuperficiei convexa oppoſita ſuperficies anticam partem OEſophagi reſpiciebat, apex verò in ſiniſtrum inſerebatur parietem hujuſce ductus, qui membranoſæ aſperæ Arteriæ parti tam firmiter adhærebat, ut inde ſine laceratione avelli non poſſet. Sublatis omnibus hiſce partibus, in poſteriori OEſophagi ſede ſectionem longitudinalem inſtitui. Tam ſupra verò, quàm infra caſtaneam nucem OEſophagus adeo conſtrictus erat, ut parum abfuerit, quin interiores hujus parietes ſeſe mutuo contigerint; quod tamen in ſuperiori, dexteraque parte aliquanto minus factum fuiſſe obſervavi. Extraneum igitur corpus incluſum detinebatur veluti quoddam marſupio, quod ſiniſtrorſum extra tracheam ſeſe ſpectandum præbebat; Oeſophagi portio, quæ membranoſæ aſperæ Arteriæ parti adhærebat, jam in ſphacelum converſa, foramine donabatur, lentis magnitudinem obtinente, cujus beneficio conſpicua inter OEſophagum, aſperamque Arteriam intercedebat communicatio. Hæc aſperæ Arteriæ pars membranoſa a primis quinque cartilagineis annulis avulſa erat. OEſophagi interiores membranæ eo loci, ubi caſtanea continebatur, corruptæ erant, ac putrefactæ, exteriores autem tenuiſſimæ erant, iſque earum tractus, a quo coercebatur caſtanea, ſtatim ſubter lævum cartilaginis Chricoidis latus degebat, atque ita quidem, ut una ex eminentiis

Digitized by Google

nentiis Chricoidis remoraretur caſtaneam, eique eſſet impedimento, quo minus ipſa ſurſum aſcendere poſſet, Vid. Euſtach. An. Fig. 2. litt. dd.

Hic ſane caſus ille eſt, in quo abſolute manus operatio indicatur. Jam optime Verdukius dixerat, eam nos experiri poſſe. Fatetur quidem, operationem hanc difficilem eſſe, verùm ſubjungit, melius eſſe eam ſuſcipere, quam moleſtiam perferre morientis ſub ipſis oculis noſtris Ægroti. Illi profectò ego quoque prorſus ſubſcribo; Anatomica enim ſtructura partis, in qua OEſophagotomia fieri debet, eamdem inſtitui poſſe abunde renunciat.

Satis notum eſt, partes illas, quæ a media, exteriorique colli ſede uſque ad ſternum ipſum OEſophagum tegunt, eſſe cutim, adipem, membranas, bronchiales muſculos, glandulam thyroideam, Arterias, quæ ad hanc glandulam tendunt, venas, quæ inde ſanguinem revehunt, Arteriam aſperam, recurrentes nervos, &c. Hoc poſito, ſat mihi fuerit exponere, qua majori fieri brevitate poterit, quomodo mihi operatio hæc ſuſcipienda eſſe videatur.

Ægrotante in ſella collocato, illiuſque capite, quantum e re viſum fuerit, retrorſum verſo, ac miniſtri alicujus ope ita valide in eo ſitu detento, ut ſe neque ad dextram, neque ad ſiniſtram vertere ullatenus poſſit, Chirurgus e regione Ægrotantis hujuſce poſitus, poſtquam manus ſiniſtræ digitis dextri lateris cutim optime apprehenderit, idque ipſum per adjutorem alium Chirurgum in ſiniſtro quoque latere effecerit, colli tegumenta ſcalpello recto per longitudinem ab aſperæ Arteriæ ſuperiori parte uſque ad partem ſterni ſuperiorem præ-

præcidet. Amovebit deinde cellularem textum, pinguedinem, membranas, & alia, quæ inter Sternothyroideos muſculos cernet; cavebit tamen, ne ſcalpellum, quo ad partes has eximendas utitur, niſi inter ſiniſtros Sternothyroideos, & Sternothyroideos muſculos, aſperæque Arteriæ corpus ejuſdem lateris adigat. Ex binis verò retuſis Hamulis duos ramos habentibus, ſicut illos delineatos conſpicitis Tab. unica Fig. IV., unum ad dextram, ad lævam alterum collocabit, atque ea ratione vulneris labia a ſe mutuò diducet. Aſperæ autem Arteriæ cellulari tela vel digito, vel etiam non numquam cultelli ope remota, ſeſe ipſi in conſpectum dabit OEſophagus, in quo recta novacula longitudinalem efficiet inferiori in ſede ſectionem, quam ſurſum verſus incurvis, retuſiſque forficibus dilatabit. Sique in hoc præſtando difficultatem invenerit, ad tranſitum forficum faciliorem reddendum crenato utetur ſpecillo. Hinc parvas, eaſque curvas volſellas iis prorſus ſimiles, quæ ad extrahendum polypum adhibentur, quaſque delineatas exhibet Tab. unica Fig.III. in OEſophagum ad eximendum extraneum corpus immittet. OEſophago verò, ubi indicatum eſt, adaperto, poterit auxilio ejuſmodi volſellarum extraneum educi corpus, ſive illud ſupra, ſive intra aperturam fuerit OEſophagi. Hæc autem apertio utilis quoque erit, ſi illapſum corpus ita ſe introrſum adegerit, ut inde volſellis attrahi nequaquam poſſit; quoniam vel cerea candela, vel alio ſimili inſtrumento propelli tunc intra ſtomachum haud difficulter valebit. Ad hæc volſellæ iſtæ aptiſſimæ quoque mihi videntur eſſe ad peregrina corpora, quotieſcunque pharyngi inhæſerint, ex ore ipſo extrahenda.

Ope-

Operatione abſoluta, vulneris curatio, ſi modum ſpectare lubet, quo illius ſit perficiendus coalitus, res eſt profecto magni momenti, & quæ maximam attentionem meretur. Ea mihi ſane proſpere ceſſit in omnibus Animantibus, quibus ad experimenta hujuſmodi inſtituenda uſus fui; ſique ullibi Chirurgia comparata, hîc certe locum habere debet, ubi eadem propemodum eſſe partium ſtructura videri poſſit. Ex tertio, quod mox allaturus ſum, experimento eluceſcet, optime ad cicatricem perduci OEſophahum poſſe, abſque eo quod vicinis ille partibus adhæreſcat. Oſtendere quoque poſſem, OEſophago cicatricem facilius, quam inteſtinis obduci propter muſcularem membranam, quæ longe in OEſophago validior, & craſſior eſt. Quum autem firmum, ratumque ſit, cicatricem inteſtinorum fieri ut plurimum non ſolere, niſi ope adhæſionis, quam cum vicinis partibus aſſequuntur; hoc ipſum de OEſophago pariter credi poſſet, quod ſane hac in re quodammodo abſurdum foret; experimenta enim a me hactenus inſtituta, ad evincendum contrarium ſatis, ni fallor, idonea ſunt. Debent autem hîc loci ea inſuper, quæ ſequuntur, animadverti.

I. Abſciſſis integumentis, partibuſque a ſe invicem expeditis, ſi forte, quæ a thyroidis glandulæ inferiori ſede ſanguinem revehit, eumque ad ſiniſtram ſubclaviam adducit, vena præciſa fuerit, veluti in uno ex experimentis meis accidiſſe memini, tunc ſanguinis fluxus poterit obturamento ſiſti, ex diſſolutis filis confecto, compreſſoque a digitis auxiliantis Chirurgi tandiu, donec operatio abſolvatur. Poſtea enim, dum nova partium conjunctio fit, quemadmodum ego uſu in brutis

 animan-

animantibus comperi, aut vena ſua ſponte compreſſa remanet, aut erit vinculo conſtringenda.

II. Diductis vulneris labiis recurrens nobis ſe conſpiciendum exhibet nervus, qui modo aſperæ Arteriæ propinquior, modo vero ab ea remotior deprehenditur. Si qua igitur, tam cellularem textum auferendo, quàm incidendo OEſophagum, illius læſio timeatur, amoveri is eodom hamulo poterit, quo ad attrahendum labium ſiniſtrum vulneris utimur. Dextro pariter hamulo, ut OEſophagus detegatur, aſperam ipſam Arteriam, ſi eam operationi quicquam officere poſſe conſentaneum rationi ſit, dextrorſum adducere diligenter licebit, abſque eo quod metuendum ſit nobis, ne validum exinde reſpirationi impedimentum accedat.

III. OEſophagum, quanto magis fieri poterit, prope aſperam Arteriam eſſe aperiendum patet, idque potiſſimum faciendum eſſe in illius ſuperiori parte, per quam non nullæ a ſubclavia ad thyroideam glandulam diſtributæ arterioſæ propagines aliquando feruntur.

IV. Si e re viſum fuerit, Thyroidea glandula a ſiniſtra, lateralique aſperæ Arteriæ ſede extricanda erit, quoties extraneum OEſophago impactum corpus ſat amplam poſtulat inciſionem, atque id præſertim faciendum, quum ejuſmodi glandula quam maxime inflata erit; ea enim impedimento in hoc caſu foret, quo minus OEſophagus detegeretur.

V. OEſophagum verò jam ſatis apertum eſſe innoteſcere poterit, quum ejus præciſa interior fuerit membrana, quæ nobis ſubalbo ſeſe colore manifeſtabit.

VI. Operatio hæc, quoties illa conducere viſa fuerit, promptiſſime peragenda eſt, ut nimirum funeſtos in-

inflammationis OEſophagi, brevique adventuros præcavere effectus poſſimus.

VII. Finita operatione, partium coalitus iis auxiliis juvandus, quibus ego in primo experimento uſus fui.

Quoad vitæ regimen, præter omnia generalia remedia, quæ in ſimilibus caſibus requiruntur, & præter id omne, quod bona praxis nobis indicare valet, non abs re fore exiſtimo, ut Æger, quoad ejus fieri poterit, intervallo trium, quatuorve ab operatione dierum, identidem non niſi juſcula aſſumat, quo ipſi liceat ea declinare ſymptomata, quæ uni ex canibus, in quo ſecundum experimentum feci, acciderunt. Atque inſuper ſi vel tantillum timeatur, ne qua ab juſculo noxa vulneri OEſophagi accedat, neminem fugit, ad Ægrotantem, qui in hujuſmodi caſibus non multum ſuarum virium amiſit, ſpatio tam brevi temporis ſuſtinendum, nutrientes clyſteres poſſe ſufficere. Verum ad experimenta veniamus.

Poſtridie Kalendas Februarias anni 1747. quum ego Pariſiis eſſem, coram pluribus Artis peritis OEſophagotomiam celebravi in Cane mediocri magnitudine prædito. Vulneris OEſophago inflicti longitudo ſeſqui pollicem præter propter æquabat. Operatione abſoluta, utrique vulneris labio comprimentia admovi per gradus lintea, aqua madida vulneraria, cum qua communis tepentis aquæ tantumdem commiſtum eſſet, unientemque ſupra ea ligaturam effeci. Canis quotidie deglutire lac cogebatur, ac quinto die Pulmentum edere incœpit. Sexto autem, faſciis ablatis, cicatricem inchoare vulnus jam viſum eſt. Quum vero perfectæ reſtitutus valetudini canis e manibus meis effugiſſet, certò mihi innoteſcere per diſ-

Digitized by Google

ſectionem non potuit, quomodo oborta in OEſophago cicatrix eſſet; de novo igitur inſtituendo rurſus experimento conſilium cœpi.

Igitur VII. Idus Martias eamdem in alio Cane operationem inſtitui. Vulneris labia ad contactum adduxi, & in cute duo feci ſuturæ puncta, eodem quoque apparatu uſus, quem in priori experimento adhibueram. Poſtridie lac cani vi deglutiendum exhibui. Die vero quarto Pulmentum edere incœpit. Sub veſperam apparatum removi, beneque ductam reperi cicatricem, ſi non nihil excipias ſuppurationis, quæ iis in locis conſpiciebatur, in quibus ego ſuturæ puncta præcideram Quamdam quoque ibi offendi ſpeciem tumoris ad ovi columbini magnitudinem accedentis, quem licet premerem, nihil inde tamen effluxit. Cane autem, ſeptem elapſis diebus, perfecte extrinſecus reſtituto, opportunum exiſtimavi per diſſectionem partis certò detegere, quomodo OEſophago obducta cicatrix eſſet, & quæ nam foret hujuſce tumoris cauſa. Ex diſſectione igitur mihi innotuit, vulneris OEſophagi cicatricem ope adhæſionis cum partibus vicinis factam fuiſſe, non ſecus ac in inteſtinis plerumque accidere conſuevit, in cujus medio ſacculus erat, in quo liquorem inveni. Hoc autem incommodum ideo ſuſpicatus ſum eveniſſe, quod citius quàm par eſſet, & profecto vi quadam deglutire canem coegiſſemus.

Quapropter XVII. Kalendas Majas anni 1747. rurſus in duobus canibus, eadem inter ſe magnitudine gaudentibus, hanc operationem ſuſcepi. Ad mutuum contactum OEſophagi labia, deinde cæteras omnes partes, quæ abſciſſæ fuerant, adduxi, labiiſque vulneris lintea gradatim comprimentia, unienteſque faſcias admovi.

movi. Nullum hi canes nutrimentum aſſumere coacti ſunt, nihilominus poſtridie pulmentum, quod illis fuerat objectum, ſponte ſua comederunt. Unum ex duobus hiſce canibus quemadmodum præcedentem aperui, ut cicatricem OEſophagi, quem oblique ſecueram, conſiderarem. Is probe conglutinatus repertus eſt, abſque eo quod ad vicinas partes adhæſionem ullam haberet, ſicuti videre eſt Tab. unica Fig. 2.

In Pariſienſi tandem Charitatis Noſoconiio coram Domno Fagetio, qui tunc temporis Primarius in illo Chirurgus erat, hanc eamdem operationem in cadavere aggreſſus ſum, quod non ſolum œdematæ laborabat, ſed etiam gaudebat thyroidæa glandula ita quoquoverſum extumefacta, ut plane OEſophagum tegeret. His verò nihil obſtantibus impedimentis, quæ ſola videntur eſſe, a quibus hæc præpediri, inhiberique operatio poſſit, aperte agnovit Dominus Fagetius, facilem eſſe, nulloque fultam periculo OEſophagi diſſectionem.

Tab. Unicæ explanatio. Fig. I.

A. A.	Thyroidis cartilago.
B.	Ligamentum, cujus ope Crycoidis cartilago Thyroidi adnectitur.
•	Crycoidis cartilago.
D. D.	Glandula Thyroidea.
x. x.	Thyroidis Glandulæ ſiniſter lobus, qui OEſophagotomiæ operatione ſejungi poteſt.
E.	Iſthmus, ſeu anguſta pars glandulæ Thyroideæ.
F. F. &	Aſperæ arteriæ facies anterior.

G.G.

G. G. Oeſophagus in ſua naturali ſede, ſcilicet ad lævam aſperæ Arteriæ partem.

h. Nervus recurrens.

I. I. Fruſtula membranacea Oeſophagi, atque aſperæ arteriæ in Thoracis cavitatem ingreſſum deſignantia.

FIGURA II.

A. A. Canis Oeſophagus, ad cicatricem in interna ejus facie demonſtrandam, apertus.

B. Superior Oeſophagi pars integra.

C. C. Perfecta cicatrix vulneris, in Oeſophagotomiæ tentamine facti, per quod volſellam feliciter immiſi.

FIGURA III.

Volſellæ forma.

FIGURA IV.

Hamuli forma.

HISTORIÆ DUÆ

ANEURYSMATUM

QUORUM ALTERUM IN BRACHIO PER CHIRURGICAM
OPERATIONEM SANATUM
IN FEMORE ALTERUM PAUCOS INTRA DIES
LETHALE FUIT
ANIMADVERSIONIBUS ET FIGURIS JAM DUDUM
ILLUSTRATÆ
NUNC DEMUM NOVIS ADDITIONIBUS AUCTÆ
CURA ET STUDIO

CAROLI GUATTANI &c.

Digitized by Google

PRÆFATIO

Recentiſſimi Scriptores omnes, qui Chirurgicas Operationes literis prodidere, id ſibi negocii dari putarunt, ut oſtenderent etiam, quomodo Aneuryſmatibus, Chirurgicæ Operationi oppurtunis, manus curatio admovenda foret. Verumtamen multi quamvis hac in re naviter, ſolerteque ſe geſſerint, perpauci tamen fuere qui hiſtoricas Operationis hujus Obſervationes conſcripſerint. Hinc experientia nondum ſatis edocti ſumus, an tuto nobis liceat ad hanc aggredi Operationem, uſuſque nondum methodum ullam, tanquam omnium optimam commendavit; Id quod ſane dolendum eſt; his enim in rebus, lumen ab experientia mutuari poſſe, valde expediret.

Quid nam vero in cauſa fuerit, quamobrem ejuſmodi Obſervationes fere omnino deſiderentur, neque ego novi, neque mea noſſe refert. Illæ certe tam paucæ ſunt, ut, quantum quidem ego ſcio, ad duas ſolummodo redigantur. Altera Purmanni eſt, quam manu exaratam, & a Clariſſimo Heiſtero ex Germanico Sermone in Latinum verſam, atque præclariſſimo Lancīſio miſſam, in celeberrima Bibliothæca S. Spiritus reperi, altera eſt D. Macgill, quam legi in ſecundo Volumine Obſervationum Societatis Edimburgenſis, Gallice redditarum, editarumque Pariſiis anno 1742.

Quum igitur tam altum ſit de hujuſmodi obſervationibus apud Scriptores ſilentium, quumque Operationis difficultate, neceſſitateque premi nonnunquam poſſimus, non abs re futurum eſſe & æqui bonique conſultum fore putavi, ſi duabus ante dictis Obſervationibus tertiam adjungerem.

 Quo-

Quoniam vero omnes cum publicæ, Regiæque, tum privatæ Academiæ, graviſſimique Scriptores omnes uno ore fatentur, maximum ex Obſervationibus in lucem editis Literariæ Reipublicæ accedere emolumentum, non renui & alteram illi annectere Obſervationem, qua pariter Tumor deſcribitur Aneuryſmaticus, in medio Femoris ortus, rarus is quidem, ſive ſedem ſpectes, quam occupavit, ſive cauſam, a qua natus eſt, ſive ſymptomata, quibus ſtipatus fuit, ſive citiſſimam mortem, quam intulit Ægrotanti, ut inferius clare patebit.

Digitized by Google

DE CUBITI FLEXURÆ ANEURYSMATIBUS

Historia Prima

Juvenis quidam, Didacus Pagani nomine, Illuſtriſſimo D.Marchioni Angelo Gabrielli olim a pedibus, annum jam agens primum ſupra vigeſimum, ſcorbutico præditus temperamento, Velitras, menſe Novembri anni 1744., quoniam nullius famulitio tunc temporis adſtringebatur, a Matre miſſus eſt, ut Olera quædam pretio diſtraheret. Ibi autem quum febre correptus eſſet, ſanguis illi a Tonſore, juſſu Medici, ex brachio ſiniſtro detractus eſt; & febris quidem poſt ſanguinis miſſionem ita deferbuit, ut ipſe Albanum, ubi natus erat, ſeſe recipere non dubitaverit.

Hic vero Medicum advocans, illi inter cætera incommoda nuntiavit, etiam, ſed velut nullius momenti rem, ſe in brachio ſiniſtro, eo loci, unde ſanguis detractus fuerat, pulſationem quandam percipere, parvumque deprehendiſſe tumorem, avellanam magnitudine æquantem, nullo tamen dolore moleſtum, naturalemque partis colorem præſeferentem. Medicus autem morbi naturam, roburque ſtatim dignoſcens, auctor illi fuit, ut nulla interpoſita mora, Romam concederet, quo vide-

Digitized by Google

licet facilius curari poſſet, atque itidem in eadem ſententia Chirurgus fuit.

Ægrotans igitur, intelligens, ſe Aneuryſmate detineri, ſimul ac Romam delatus eſt, veterem adivit Dominum, qui Famuli infortunio perculſus, ejuſque miſertus, præcepit, ut ad me adduceretur, quo illum, ſi fieri poſſet, in integrum reſtituerem. Ipſe vero eum corpore peſſime conſtituto deprehendi, perpetuaque febre vexatum. In ſiniſtro brachio validam, oculiſque patentem pulſationem animadverti, Tumoremque ad nucis molem jam accedentem.

Quoniam autem maxime in votis habebam, non ſolum morbo levare Juvenem hunc, quem optime noveram, quemque Venerea Lue divexatum pluries ad ſalutem reduxeram, verum etiam ejus obtemperare Domino, quem magno ſemper obſequio ſum proſecutus, ad Noſocomium S. Spiritus eundem adduci juſſi, ut febre primum immunis evaderet, vireſque reficeret, deinde Chirurgicæ ſeſe operationi ſubjiceret.

Poſtremis igitur Novembris diebus in illud Noſocomium ingreſſus eſt; ubi poſt quam a febre evaſit, curavi, ut pleniore, optimoque cibo recrearetur, utque tam intra, quam extra Noſocomium identidem ambularet, quo major ei virium fieret acceſſio. Et quoniam ſub Januarii finem, quantum ejus temperamentum patiebatur, optime reſtitutus viſus eſt, Februarii Kalendis operationem exordiri decrevi. Interea temporis tumor ad ovi gallinacei magnitudinem jam pervenerat.

OPERA-

Digitized by Google

OPERATIO CHIRURGICA.

KAlendis igitur Februarii, hora fere decima quarta, ſequentem in modum opus aggreſſus ſum. Primum curavi, ut cubiculum, ubi agere decreveram, quoniam frigidum nimis erat, artificioſe tepeſceret, deinde in ſella ægrotantem collocavi, conſtructa more majorum, hoc eſt brachiis inſtructa, nec inflexis, nec ſinuoſis, effecique, ut lucis radii, in cubiculum ingredientes, ad poſteriorem ſellæ partem allliderent, quo ægrotantis poſitus majorem mihi luminis copiam faceret. Erat autem ille tibialibus, & calceamentis indutus, veſteque tectus cubiculari.

Ægrotantis ſic collocati brachium extendi ſuper planum ſellæ brachium, & ex tribus Miniſtris alteri imperavi, ut humeri caput, alteri, ut cubitum, atque manum, tertio denique, ut caput, & truncum ſuſtentaret, atque fulciret. Tum faſciola ſanguini mittendo dicata brachium molliter circumligavi, ita tamen, ut nodus e regione arteriæ, at in ſede illi oppoſita, necteretur.

Tam ſub hoc nodo, quam in eo ſitu, qua incedit arteria, craſſæ chartæ fruſtulum faſciolæ ſuppoſui, quorum alterum, in loco arteriæ poſitum, efficeret, ut dum faſciola conſtringeretur, arteria æqualiter compreſſa foret, alterum vero ſub nodo locatum, impedimento eſſet, quo minus integumenta in plicas, rugaſque contraherentur, doloremque procrearent.

Inter nodum, & fruſtulum nodo ſuppoſitum, interjectum fuit parvum lignum, quod dum in gyrum ageretur, torcularis in modum, ita faſciolam conſtringeret, ut

ut illa ſanguini tranſitum penitus intercludere poſſet, idque ſane præſtitura foret omnino, ſi lignum hoc unam revolutionem, ejuſque dimidium abſolviſſet. Illud autem cuſtodiendum tradidi ex Miniſtris peritiori, quo videlicet pro re nata brachium modo adſtringere, modo relaxare rite valeret.

Flexo deinde paululum ægrotantis brachio, apprehenſiſque, cum mea, tum Miniſtri manu integumentis, illa idoneo cultro oblique ſecui, verſus interiorem cubiti tuberculum, a cubito, hoc eſt ab inferiori ſede, ſectionem auſpicatus. Diductis autem integumentis, tumorem offendi, non eum quidem liberum, ſed membranis, & muſculis implicatum. Bicipitis tendinoſam expanſionem reſecandam fore credideram, verum paucas duntaxat illius fibra inveni, admodum raras, quæque ab una tumoris parte ad alteram protendebantur.

Ad tumorem igitur penitus liberandum ſatis eſſe duxi diffindere fibras haſce, reliquaſque membranas, quæ illum anterius verſus bicipitis tendinem irretiebant. Quapropter eum ulterius mihi aditum cultro patefeci, qui idoneus eſſet recipiendo digito indici ſiniſtræ manus, idque magnam mihi opem attulit ad membranas ſcindendas, quas ubi digito ſcindere nequaquam poteram, id cultro præſtabam. Hac vero ratione cum ſupra tumorem, tum infra eum arteriam retexi, omni ope annitens, ne tenta fibra ulla reliqua eſſet, quo nempe bicipitis convulſio præpediretur.

Hanc autem partium ſeparationem etiam in poſteriori tumoris ſede eo uſque peregi, donec validum in nervum inciderim, qui arteriam contigue comitatur, & donec membranis omnibus, & muſculis tumorem ita extricave-

caverim, ut eum poſſem ſuperius, atque inferius vinculis coercere.

Tunc enim acum accepi aliquantum recurvam, hebetiorem, atque in cuſpide perforatam, e qua tria fila pendebant ſatis valida, ceraque obducta. Acum hanc ſub jam ſegregatam arteriam introduxi, tranſvectiſque filis omnibus, acum abſtuli. Horum altero ſuperius arteriam vincivi, altero inferius; atque ita Aneuryſmaticum corpus inter duo ligamina relictum eſt; tertium vero filum ibi reliqui, ut illo uti poſſem, ſi aliorum alterum, aut abrumperetur, aut non ſatis arteriam comprimeret.

Peractis hiſce, tumorem ſecundum longitudinem cultro diſſecui, in eoque polypoſas materias ejuſdem generis reperi, atque in cæteris Aneuryſmatibus inveniuntur. Evacuato autem tumore, miniſtro, cui parvi ligni revolutionem demandaveram, imperavi, ut faſciolam laxaret, quo certior fierem, nihil ſanguinis per ligatam Arteriam tranſire, & quanquam nihil inde extillaret, tertio tamen filo iterum arteriam ſupra tumorem firmavi, ut patiens longius abeſſet a funeſtiſſimo omnium ſymptomatum, quæ illi obtingere poſſent, hoc eſt ab hæmorrhagia. Poſtquam vero arteriam perfectiſſime occluſam eſſe cognovi, eidem Miniſtro mandavi, ut parvum lignum circumvolvendo, iterum faſciolam conſtringeret, quo vulneri mederi liberius poſſem. Id autem in hunc modum ſum exequutus.

Cavum Aneuryſmaticæ arteriæ, totumque vulnus implevi ſicca filorum congerie, deinde ad tegendum vulnus, ejuſque circumferentiam, nec non cubiti articulum, ſtuppa uſus ſum, albumine ovi, & ſpiritu vini madenti. Vulneri impoſui pulvinulum quadratum, craſſumque, & ſu-

Digitized by Google

& ſuper hoc alterum minori craſſitie, ſed amplitudine majori præditum, ſuper hoc denique linteum quater prius complicatum, quod tenue, & oblongum pulvinulum referebat; id verò tranſverſe circum articulum collocavi; tranſverſe item linteum aliud objeci, in ambobus extremis bifidum, atque ita longum, ut circa articulum ſeſquiambitum perageret; Tum brachium deligavi, faſcia uſus Phlebotomiæ apta, verum longitudine prædita plus quam dupla.

Antequem vero vincturam hanc ad finem perducerem, craſſam chartam accepi, tres digitos tranſverſos latam, atque ita longam, ut totum arteriæ tractum tegeret, inter axillam, atque operationis locum interjectum, eique ſuperimpoſui pulvinulum, pro craſſæ chartæ figura latum, longumque, ac ope lintei, quod totum humerum amplecteretur, in modum Phlebotomiæ vincturam ſum proſecutus; ſumpto denique alio longiori, magiſque lato linteo, extremam vincturæ manum impoſui ſub axilla, cujus cavum implevi pulvinulis, qui ope faſciarum variis modis nunc ſupra, nunc infra humeros volutarum, hic loci arteriam comprimerent, ſic ut arterioſi ſanguinis impetum remorarentur, antequam ad ligaturam pertingeret. Totum etiam cubitum, manumque faſciis deligavi, cubiti articulum adeo flexum relinquens, ut obtuſum angulum exhiberet.

Ægrotantem ſic vinctum in lecto collocari juſſi, relicta tamen faſciola, quam ad brachium ſtringendum adhibueram, brachioque pulvinarium ope ita conſtituto, ut planum, commodum, & quemadmodum retuli, aliquantum flexum maneret, faſcias omnes tepenti vini ſpiritu madefeci, eas præſertim, quæ ab articulo ad totum

tum cubitum volutæ ferebantur, mandavique Miniſtris, ut ſiugulis horis Balneum hoc tepentis ſpiritus vini iterarent, & tertia quaque hora juſculum præberent Ægroto, quod eum mediocriter enutriret; præſcripta interim ſanguinis miſſione, & alvi per clyſterem ductione.

Per id temporis vero de partis affectæ dolore quodam conqueri cœpit Æger, ſed nullam infractionem animi, & demiſſionem oſtendit, ſicut in ipſa Operatione, ita & poſt eam. Præterea, quum Miniſtri in eo eſſent, ut de ſecanda vena juſſa capeſſerent, ſanguinem ex affecto Brabchio extillare cognoverunt, ſed inde nihil exterriti, Torcular iterum, quemadmodum imperaveram, conſtrinxerunt, (eo enim conſilio ipſe faſciolam reliqueram) aliamque faſciam volutis Faſciis ſuper impoſuerunt, quæ Brachium paulo vehementius deligaret, quibus peractis ſanguinis ſtillare deſiit. Poſt hæc ex dextero Brachio ſanguis detractus eſt, atque emolliens clyſter injectus.

Dein remittente affectæ partis dolore, faſciola iterum laxata eſt. Hora vero vigeſima prima Ægrotantem reviſens, ejus pulſum deprehendi valde commotum, ipſumque valde irrequietum; quapropter decretum eſt, rebus nequaquam in melius cedentibus, ſanguinem iterum ſub veſperas detrahere. In vulnerati Brachii manu idem atque in ſana calor ſeſe offerebat, nullus in ea tumor animadverſus eſt, digitorumque motus ſatis commode abſolvebatur, quamvis Æger ſe nimis conſtrictum eſſe referret.

Sequenti mane ſe noctem totam inſomnem duxiſſe renunciavit, tam ob conſtrictionem nimiam, quam ob vehementem in Arteriæ vinculo pulſationem; atque in

 pulſu

pulſu quidem conturbatio adhuc major perſentiebatur. Quoniam autem veſpere præcedenti ſanguis nequaquam detractus fuerat, quia in melius verſus ſibi Æger videbatur, protinus miſſus eſt ex Salvatella, & alvus iterum clyſtere ſubducta; Faſciam etiam, quæ noviſſime admota erat, abſtuli, cæteraſque laxavi; quibus peractis melius ſe habuit Æger omnino, præcipue vero affectæ Partis pulſatio valde remiſit, nec brachio, manuique novi aliquid ſupervenit; ideoque præſcriptam tum victus, tum remediorum rationem non immutavi.

Poſtero die Ægrotantem aliquantulum debilem reperi, ſed dolore fere vacuum, ſomnoque recreatum. Alvus autem liquida erat, ſæpiuſque, quam ex conſuetudine, ferri cœperat; quod non levem mihi metum incuſſit; quoniam cum in omni morbo Chirurgico, tum in tanti momenti Operatione cita alvi dejectio mali ſemper ominis eſſe debet. Quocirca non jam ſimplici jure, ſed levi Panatella, & meridianis, & veſpertinis horis vires ejus reficere conſtitui, præmiſſis ſemper abſorbentibus pulveribus, non ut impetum ventris prohiberem, ſed ut impedimento eſſem, quo minus malum ulterius abiret.

Quoniam vero profluvium hoc ex Operatione tam cito oriri poſſe non videbatur, dubitans, quin æger erratum aliquod commiſiſſet, & de hoc eundem diligenter interrogans, cognovi tamen ab eo, illum panis uncias octo, aliaque cruſtula, ut adſtantium oculos ſubterfugeret, pene devoraſſe, vinique cyathum bibiſſe.

Quarto die eundem febri correptum inveni. Alvus quidem coacta magis erat, nec inſomnem noctem Æger traduxerat, verum magis dolore vulneris vexabatur. Quapropter faſcias omnes, intacto vulnere, penitus laxandas duxi. Quin-

Quinto autem, faſciis omnibus reſolutis, vulnereque detecto, pus modicum & laudabile exiit; vnlneris labia nec inflammata, nec tumentia apparuerunt; fruſtulum duntaxat ligatæ Arteriæ nigrum conſpiciebatur: vulneri linamentum impoſui, exiliſſimis filis conflatum, & Digeſtivo Ungento, atque Hiſpanæ, ut vocant, oleo illitum, ſuper id linteolum diſponens ex ſolo Digeſtivo mollitum, atque ita amplum, ut non modo vulnus, atque humerum, ſed & univerſum articulum comprehenderet. Faſciis autem remiſſis brachium deligans, illud priore poſitu collocavi; a quibus patiens ſe omni prorſus dolore liberatum eſſe renunciavit; atque hactenus Fomenta ex Vini Spiritu admota ſunt cubito, manuique, quæ jugiter calida ſine tumore permanſit.

Sexto die Ægrotum febricitantem reperi; alvus adhuc fuſa erat, neque æger ſatis dormiverat: majorem puris, licet laudabilis, copiam, detecto vulnere, offendi, ac proinde veſpertino etiam tempore vulneri mederi decrevi, in quo tamen mutatio nulla alia conſpecta eſt. Veſpere autem, etſi pus matutino puri proportione reſponderet, procedente nihilominus nocte, nova febris acceſſit, æger irrequietus fuit, pectoris anguſtia vexari cœpit, partiſque affectæ dolore, ſic, ut ſanguinis miſſionem poſtulaverit, quæ tamen adminiſtrata nequaquam fuit.

Septimo vero longe melius ſe habuit. Anguſtia pectoris magna ex parte originem ducebat a rheumatica deſtillatione, ex eo contracta, quod non bene opertum ſe in lecto æger continuiſſet: id totum diem uſque ad ſequentem perduravit.

Octavo vulnus inveni ita pure madidum, ut ligata

Digitized by Google

Arteria cum omnibus filamentis a reliquis circumſtantibus partibus jam ſecedere potuerit, vulnuſque concocti puris ſigna præferebat. Cubitus quo ad tumorem, caloremque ſe naturaliter habebat, ſed pollicis, indiciſque motus liber non erat, & expeditus. Profundus, parvuſque pulſus in carpo perſentiebatur, febris manebat, nec alvus adhuc bene conquieverat. Ipſe vero imperavi, ut inpoſterum quolibet mane juſculum ſumeret vulnerarium.

Nono Ægrum reperi febre, atque anguſtia pectoris liberatum. Vulnus bene digeſtum erat, dum tamen mundaretur, magno æger afficiebatur dolore. Pulſus ſanæ partis validus admodum erat, alvuſque ter tantum, nec omnino liquida, prægreſſa nocte dejecerat.

Poſtero die, hoc eſt ad initium decimi, ægrum deprehendi ſomno refectum; bis tantùm ab alvo excrementa defluxerant, eaque potius compacta; Ille itidem febre prorſus immunis erat: detecto autem vulnere, id etiam melius ſe habere repertum fuit; pus enim, partiſque color optima erant, mitiorque dolor. Quare eiſdem ſum uſus Medicamentis, eandemque victus rationem imperavi.

Undecimo melius adhuc Æger ſe habuit, neque enim febricitaverat, placideque dormiverat. Vulnus, tantummodo dum detergeretur, levem dolorem ciebat, quamvis optimam concoctionem, optimumque præſeferret colorem.

Duodecimo, qùoniam fame tentabatur permiſi, ut cum mane,tum veſpere ovum pulmento miſceret. Omnia autem in optimo ſtatu perſeverabant, alvique profluvium jam ex toto deſierat.

De-

Digitized by Google

Decimo tertio pus aliquanto craſſius, colore ſubviridi, majorique quantitate profluxit. Æger tamen ſe nihil aliud peccaſſe affirmavit, uiſi quod quatuor cruſtula comediſſet una cum ovo, quod pulmento permixtum conceſſeram, qnodque me inſcio, ſorbere conſueverat: Et quoniam ſeſquitertium jam diem venter ſuppreſſus erat, clyſter emolliens præſcriptus eſt, quem tamen, quum adventante veſpere febris reverteretur, Æger recipere recuſavit.

Decimo quarto febris perſtabat adhuc, & quidem ſat vehemens. Vulnus, licet primo aſpectu optiame ſe oſtenderet, doloroſum tamen, dum mundaretur, rurſus factum erat. Clyſter abſque mora injectus eſt, a quo octies venter, compactaque ſemper, reddidit: & quamvis fruſtula, Ovumque Ægrotanti denegaverim, febris tamen perſeveravit, etſi non ita ſævire videretur.

Decimo quinto perſtabat adhuc febris, ſed mitior;

Decimo ſexto vix Æger febricitabat, vulnuſque, quum abſtergeretur, vix dolorem movebat, diætam tamen idcirco non immutavi.

Decimo ſeptimo ſemel atque iterum alvus fluxit, turbatio quædam perdurabat adhuc in pulſu, atque ex vulnere pus, quamvis optimum, attamen nimis copioſum, manabat. In hujus vero copiæ cauſam inquirens, ſinum quendam ſub integumentis deprehendi, qui per cubiti flexionem excurrebat. Hunc verò, comprimente re quadam auferri poſſe ratus, dilatationem nequaquam aggreſſus ſum.

Decimo octavo, etſi febricula perſtabat adhùc, & bis pariter, eaque potius liquida Æger dejecerat, vulnus nihilo-

nihilominus in melius cedebat, & compreſſione illa proficiente, pus minori copia manaverat.

Decimo nono nil novi ſupervenit, niſi quod acres ac anum prope exurentes dejectiones fuerant; proindeque refrigerante Clyſtere occurſum eſt.

Vigeſimo quater alvus reddita eſt, at ſine ullo morſu; pulſus imbecilllis, neque omnino integer fuit: minor autem puris, ejuſque laudabilis copia ferebatur ex vulnere, quod item longe factum anguſtius erat.

Vigeſimo primo febris ex toto conquievit; venter tamen non adhuc cempreſſus erat, quinquies enim fluxerat, unde permoleſtus dolor ex dejectionibus in ano remanebat: quapropter refrigerantes liquores denuo infundebantur, atque Æger abſorbentes pulveres reſumebat, vulnerario Juſculo intermiſſo, quod a die nono morbi quotidie ſumpſerat: vulneri ungentum Raſinum ſuperimpoſui, & licet impletus jam ſinus videretur, attamen eadem vinctura uſus ſum.

Vigeſimo ſecondo, tertioque cuncta optime ſe habebant, alvo excepta, quæ ſubliquida manebat.

Vigeſimo quarto, alvus compreſſa, vulnus anguſtius, ac proinde ei ungentum ex Tutia ſuperinjeci, pleniorem tam mane, quam veſpere victum inſtitui, ex quatuor nempe panis unciis modicoque vino rubro alvo contrahendæ ſemper opportuno; curavi quoque, ut ex farina tantum ſubacta pulmentum eſſet, velut in more, inſtitutoque hujus noſtri Valetudinarii poſitum eſt.

Horum autem uſu ad plures dies producto, tandem trigeſimo tertio optimæ valetudini Æger redditus fuit, & brachium, & manus motus quoslibet exercebant, licet

Arteriæ

Digitized by Google

Arteriæ pulſatio vix tactu perciperetur. Ad explorandum verò curioſius febrilem Ægri calorem idoneum Thermometrum brachiis ejus per æqualia temporis intervalla alterne admovebamus; tumque Mercurium gradibus quatuor altius in ſano, quam in affecto Brachio ſe extuliſſe toties deprehendimus, quoties hac de re experimentum captum fuit. Poſt hæc autem Æger a Noſocomio profectus eſt, optimeque reſtitutus ſeſe Domum recepit.

Animadverſiones Anatomico-Practicæ.

Symptomata, quæ Operationem hanc comitata ſunt, & totius affecti membri fere in integrum reſtitutio, in cauſa fuerunt, cur ipſe Obſervationes quaſdam cùm ad Anatomen, tum ad Chirurgiam ſpectantes inſtituerim.

Firmum, ratumque eſt, atque experimentis certiſſimis comprobatum, Muſculos quoslibet ſenſu, motuque ſpoliari, ſi vel devincta, vel præciſa arteria ſit, ad illos ſanguinem deferens, perinde atque, aut occluſo, aut amputato nervo accidere conſuevit: ad hæc, quoniam libera ſanguinis circulatio partibus calorem largitur, hac intercepta, & partium calorem auferri neceſſe eſt. Denique, præpedito ad partem quamlibet affluxu ſanguinis, ibi Arteriarum pulſus deficere omnino debet.

Ex omnibus hiſce confici poſſe videbatur, Ægrotantis Brachium, Operatione abſoluta, ſenſu, motuque, ſicut etiam calore, privatum iri, Radiique Arteriam inpoſterum minime pulſaturam. Verum aliter prorſus accidit; Vix enim exacta Operatione naturalis in cubito manuque calor permanſit, neque ſenſus ſublatus eſt, neque motus,

motus, ſi pollicem, indicemque exceperis, in quibus is omnino liber, & expeditus non erat. Radiæa item Arteria, licet paululum, pulſare tamen in carpo perſentiebatur.

Quoniam igitur hæc omnia aperte renunciare videbantur, alias etiam, præter arteriæ majorem truncum, adeſſe vias, per quas ſanguis ad cubitum, manumque feratur, in animum induxi meum illas in apricum proferre, ne earundem ignoratio alicui futura eſſet impedimento, quominus ad hanc Operationem aggrederetur.

Verum enim vero, licet in earum inquiſitionem ſedulò vacaviſſem, & quatuor jam Brachia fuiſſem ſtudioſiſſime perſcrutatus, nondum tamen ulla mihi lux inde affulſerat. Etenim in ſingulis quidem Brachiis eaſdem propemodum arteriarum divaricationes animadverteram, verum nullam potueram Anaſtomoſim deprehendere, quamvis in arteriarum extremis, minimiſque propaginibus proſequendis nervos omnes induſtriæ meæ contendiſſem.

Harum autem inveſtigationum infortunatum eventum more meo enarravi Illuſtriſſimo ampliſſimoque Præſuli Anronio Leprotti, Pontificis Maximi Archiatro, Viro videlicet Anatomicarum rerum ſtudioſiſſimo, & cujus ſingulari Doctrinæ, ac Humanitati mei omnes qualeſcumque ſint, anatomici progreſſus, mihi accepti ſunt referendi; optimam enim ab illo methodum didici humana cadavera diſſecandi; ex ditiſſima, ſelectiſſimaque illius Bibliotheca eas mihi cognitiones haurire licuit, ſine quibus recentiſſima quæque, pulcherrimaque Anatomicorum inventa nunquam reperire in Cadaveribus potuiſſem; ſemper denique ab ipſo Inſtrumentorum mihi copia

largiſſima

Digitized by Google

largiſſima facta fuit, ut illis adjutus anatomicas quaſcunque Adminiſtrationes tentarem.

Ipſe igitur hæc ei, ut dicebam, nuncianti mihi, in manum protinus dedit ſecundum volumen Obſervationum Societatis Edimburgenſis, in quo ſumma cum animi oblectatione pulcherrimam reperi, omnibuſque ſuis numeris expletam Obſervationem Domini Macgill, de hujuſce Aneuriſmatis Operatione, doctiſſimamque illi annexam Explanationem Domini Al. Monro, de Arteriarum Tunicis, earumque morbis, præcipue vero de Aneuryſmatum ortu, ubi quatuor ipſe Figuras exhibet, quarum quæ ſecundo loco poſita eſt, celeberrimi Covvperi, & quæ quarto Anaſtomoſim aperte oſtendunt, quæ vero priore loco ſita eſt, Trunci majoris, iter, ejuſque diſtributiones tantum patefacit.

Quum autem hæc, quam primam illic dixi obtinere ſedem, vel ipſo Auctore teſte omnium frequentiſſime deprehendatur, operæ pretium me facturum exiſtimavi, ſi in hanc diligentius inquiſiviſſem, ut operationem tanti in chirurgia momenti illuſtrarem. Antedicta enim figura Anaſtomoſim in conſpectum non dat, verum ſupponenda eſt, quod in demonſtrativa re fieri nequaquam deberet. Ad hæc ante flexionem cubiti unam tantum divaricationem oſtendit, quum ego duas ſaltem conſtantiſſime animadverterim, ut ex figuris videre eſt.

Non aliter autem eſtiximavi rem hanc dilucide aperire me poſſe, niſi injectione, quam exequutus ſum in hunc modum: Integumenta incidi in loco, ubi tumor oriri ſolet, inventaque arteria, ibi eam deligavi, tam ut liquor injectus vi, & impetu quodam trunci propagines ingrederetur, quam ut idem liquor vaſa majora ligaturæ

ſubjecta Anaſtomoſis ope ſubiret, qnæmadmodum reipſa contigit. Nam Arteriis prius deligatis, quæ in muſculos multiplici ſobole diſperguntur, & vix exacta injectione in axillarem, truncus maximus, etiam infra vinculum, ita tumefactus apparuit, ut Miniſter, qui mihi aderat, inſcius cur hoc feciſſem, ſed inciſionum anatomicarum peritiſſimus, ſtatim exclamaverit: vinculum laxatum eſt; liquor enim infra illud penetravit. Tunc Ipſe meam illi mentem aperiens, alacri animo Anaſtomoſi retegendæ totus incubui, eamque pulcherrimam reperi, ut in figura prima clare conſpicitur, cujus penes me archetypus aſſervatur.

Digitized by Google

FIGURARUM DECLARATIO.

FIGURA PRIMA.

AAA &c. *Major truncus, ſive humeri arteria.*
B. *Rami ſuperioris interni, anaſtomoſi inſervientis origo.*
C. *Origo rami inferioris interni, qui interno ſuperiori ad anaſtomoſim efficiendam occurrit. Uterque vero in binas finditur propagationes, quarum altera major eſt, altera vero minor.*
D. *Propagatio minor rami ſuperioris interni.*
E. *Propagatio minor rami inferioris interni.*
*. *Locus, in quo Propagines iſtæ ſibi invicem obviam fieri videntur.*
a. *Muſcularis Propago.*
F. *Propago major rami ſuperioris interni.*
G. *Propago major rami inferioris interni.*
c. *Utriuſque propaginis Anaſtomoſis.*
bb. *Muſculares, cutaneæqne propagines.*
H. *Rami ſuperioris externi, Anaſtomoſi inſervientis, Origo.*
I. *Origo rami inferioris externi, cum ſuperiore ſe conjungentis.*
e. *Anaſtomoſis horum ramorum.*
ddd. *Muſculares propagationes.*
ff. *Aliæ propagines muſculares.*
L. *Radiæa arteria, a naturali ſitu remota, & ſuperiora verſus adducta, nt rami inferioris origo I. oculis exhibeatur.*

M. *Vlnæ arteria.*

N. *Arteria interoſſea.*

O. *Parva quædam arteriæ propagatio.*

P. *Vinculum in loco operationis.*

Q. *Aliud vinculum pro occludenda, continendaque injectione.*

ggg &c. *Muſculares propagines.*

FIGURA SECONDA.

AAA &c. *Major truncus, ſive humeri arteria.*

B. *Origo rami ſuperioris interni, qui bipartito ſinditur in duas propagines, quarum altera major altera minor eſt, ut etiam oſtendit primæ figuræ litera* B.

a. *Ejuſdem rami ſuperioris propago minor.*

b. *Ramulus inferior, atque internus, qui cum rami ſuperioris interni* B *minori propagatione* a *anaſtomoſi copulatur. Is autem vicem gerit minoris infernæ propaginis, in prima figura litera* E *deſignatæ, emergitque ex trunco arteriæ Brachialis, non vero, quemadmodum in prima figura contingit, ex interno inferiori ramo, ut oſtendit illius figuræ litera* C.

†. *Locus, in quo horum anaſtomoſis fit, ei reſpondens, quem exhibet nota* * *primæ figuræ.*

c. *Rami ſuperioris interni propago major, quæ internum humeri tuberculum a tergo præterfluit, a naturali cohæſione aliquantum remota, naturalem tamen retinens directionem.*

d. *Ramulus alter inferior, & internus, qui cum rami*

rami ſuperioris interni B *majori propagatione* c *anaſtomoſi coaleſcit. Is autem vicem gerit majoris infernæ propaginis, in prima figura litera* G *deſignatæ, uriturque ab arteria ulnari, ſecus ac in prima figura conſpicitur, in qua ex ramo interno inferiori naſcitur, ut docet illius figuræ litera* C. *Horum vero anaſtomoſis fit in ſede tuberculi interni humeri poſteriori, eamque oculis ſpectandam exhibent, tertiæ figuræ litera* F, *& figuræ primæ litera* c.

ccc &c. *Origo rami inferioris externi, qui oritur ab initio Radiææ, ſecus atque in prima figura contingit, in qua ab humeri arteria naſcitur, infra ortum Radiææ, ut indicat primæ figuræ litera* I.

C. *Radiæa arteria.*

D. *Arteria ulnaris.*

E. *Arteria Interoſſea.*

F. *Eminentia, ſive interior facies tuberculi interni humeri:*

FIGURA TERTIA.

AA &. *Truncus major, ſive humeri arteria.*

B. *Arteria ſcapularis externa.*

CCC. *Diſtributio major ejuſdem ſcapularis externæ, quæ exterius, rectaque fertur ſub muſculis extendentibus, multaſque efformat anaſtomoſes, ut inferius oſtendam.*

aaa. *Diſtributio minor ejuſdem ſcapularis externæ,*

quæ

quæ pariter ſub muſculis extendentibus, ſed obliquo ductu deſcendit, quæque multas eiſdem propagines elargita, in duos tandem ramos diducitur.

†. *Hujuſce diviſionis locus.*

bb. *Propagationes, quæ a majori ſcapularis externæ diſtributione exoriuntur, quæque anaſtomoſi coaleſcunt cum duobus ramis, in quos ſcapularis externæ diſtributio minor, ut præmonſtravi, tandem dividitur.*

cc. *Quatuor horum ramulorum anaſtomoſes.*

gg. *Propagatio orta a ſcapularis externæ majori diſtributione, quæ humerum exterius prætergreſſa, anaſtomoſim efficit cum externo inferiori ramo, in ſecunda figura litera* eee *denotato; idque accidit ſub longo ſupinatore, atque inter brachiæi interni, radiæique externi intercapedinem. Hæc anaſtomoſis, neque in ſecunda, neque in tertia figura exhibetur, quoniam in duobus brachiis, in quibus hanc vaſorum directionem offendi, injectus liquor extra vaſa repertus eſt, forte ob hujus anaſtomoſis imbecillitatem cum nimia anguſtia conjunctam. Ea tamen in dubium revocari minime poteſt; etenim diſtributiones hæ ita progredi conſpiciuntur, ut eo loci ad ſeſe accedere, ſimulque coire debeant, velut conſpicitur in primæ figuræ litera* c. *Hoc vero diſcriminis intercedit, quod ſuperior externus ramus in prima figura litera* H *inſignitus, aliter ibi, atque in ſecunda figura naſcitur;*

Digitized by Google

ſcitur; oritur enim ab humeri arteria infra initium rami ſuperioris interni, ideoque humerum exterius non ambit, antequam cum ramo externo inferiore coeat, ſed vix ab humeri arteria ſejunctus, arcum ſuperiora verſus efficiens, ſub bicipite graditur, deinde ad inferiora recta delatus, inter brachiæi interni, atque externi radiæi intercapedinem, ſub longo ſupinatore anaſtomoſi coaleſcit.

D. *Ramus major ſuperior, atque internus, a naturali cohæſione avulſus, atque in arcum curvatus, quo oculis exhiberi facilius poſſit. In ſecundæ figuræ litera* c, *hunc præmonui poſt tuberculum humeri interiorem incedere; id vero clare in hac figura conſpicitur, in qua cernitur, etiam ejus diſtributio in duos rivulos, quorum alter major eſt, alter minor.*

h. *Rivulus minor, qui per integumenta diſpergitur, atque extra naturalem ſitum poſitus eſt.*

d. *Rivulus major, qui in duos alios ſurculos diſtribuitur, quorum alter ſuperior eſt, tranſverſe incedens, alter inferior, qui ſecundum longitudinem fertur.*

eee &c. *Variæ Anaſtomoſes ſurculi ſuperioris, tranſverſeque delati cum ultimis propaginibus majoris diſtributionis, quæ a ſcapulari externa naſcitur, & litera* CCC *deſignatur.*

f. *Anaſtomoſis ſurculi inferioris ſecundum longitudinem delati, cum interno inferiore, majorique ramulo expreſſo in ſecunda figura litera* d, *qui pro efficienda anaſtomoſi ad hunc locum*

Digitized by Google

locum appellit, hoc eſt ad poſteriorem tuberculi interni ſedem, intercapedines muſculorum ab hoc tuberculo enaſcentium tranſgreſſus.

*. *Horum muſculorum intercapedines, per quas retuli, inferiorem, internumque majorem ramulum ferri.*

i. *Propagatio, quæ per integumenta diſpergitur.*

ll &c. *Propagationes muſculis, atque integumentis communes.*

E. *Moles carnoſa muſculorum, qui ab interno humeri tuberculo oriuntur.*

F. *Poſterior facies tuberculi interni humeri.*

G. *Carnoſa muſculorum extendentium moles, ab eorum tendine divulſorum.*

I. *Ulnæ proceſſus.*

LL. *Humeri directio.*

Digitized by Google

ALIÆ ANIMADVERSIONES.

Ex plurimis Brachiis, quæ tum injectionis ope, tum ſine injectione luſtravimus, licet adhuc in nullo datum nobis fuerit duplicem humeri arteriæ ramum offendere, monendum tamen eſſe putamus, id obſervatum fuiſſe non ſolum a laudato Viro D. Al. Monro, ut idem ipſe in figura tertia demonſtrat, verum etiam a celeberrimo Heiſtero, qui præterea binos hoſce arteriæ ramos uſque ad manum divaricatos, diductoſque ab invicem, nobis ſiſtit, atque etiam in ſingulis digitorum apicibus anaſtomoſes horum ramorum delineat (*). Hæc ſane arteriæ diſtributio, ſi quando contigerit, Aneuryſmatis operationi aggrediendæ jam ennarratis diſtributionibus utilior erit, ut attendenti cuique patere poteſt.

In ſingulis vero injectionibus, de quibus hactenus verba fecimus, antequam colorati liquores in axillarem arteriam infunderentur, vinculo coercita arteria fuit eo loci, unde, ob ſanguinis miſſionem male adminiſtratam, aneuryſmaticus tumor emergere conſuevit; idque, veluti præmonuimus, eo conſilio factum eſt, ut injectus liquor in ramulos quoſcumque laterales facilius protrudi poſſet. Hic vero præterea monendum eſt, tandem coloratam hanc injectionem vel ſine vinctura a nobis fuiſſe inſtitutam, eamque ramulos omnes laterales cum ſuis anaſtomoſibus æque ſpectandos exhibuiſſe, ut in prægreſſis contigerat experimentis. Hæ autem ramorum diſtributiones eædem prorſus repertæ ſunt, ac quæ in ſe-

X cunda,

(*) *Commerc. Literar. Ann.* 1742. *Tab. II. Fig.* 12.

Digitized by Google

cunda, tertiaque figura cernuntur, ſi binos ſurculos exceperis ſat exiguos, hic redundantes, quorum alter ab inferiori, exteriorique ramo ſurgens, ſeſe obviam ferebat alteri ſurculo, ab humeri arteria exorto, cum eoque anaſtomoſi jungebatur. Horum rivulorum progreſſio eadem erat omnino, atque progreſſio ramorum, quos literæ *I*, & *H* in figura prima demonſtrant, ab eiſque hi ramuli exilitate tantummodo diſſidebant. Ipſe equidem propagationes haſce ulterius perſequi, ac delineare ſuperſedebo, non ſolum, quod a ſecunda, tertiaque figura, ut dicebam, ſatis, ſuperque oſtenduntur, verum etiam, quod facile, proprioque marte eas quilibet reperire valebit, quotieſcumque, exacta injectione, par fuerit ita arteriæ extricandæ, ut laterales propagines non diffringat. Ex hoc vero intelligere expeditiſſimum eſt, injecta liquida nullo vincturæ adminiculo indigere, quo in laterales propagines deriventur, propterea quod, vel ſine majoris arteriæ vinculo, in minutiſſimos quoſque ramulos propelluntur, eoſque ita coloratos efficiunt, ut illorum anaſtomoſes omnes retegere in promptu ſit.

Animadvertendum inſuper eſt, brachii Aneuryſma tunc potiſſimum exoriri ſolitum eſſe, quum in ſanguinis detractione, Cephalica, Mediaque prætermiſſis, Baſilica vena ſecanda deligitur; nam ſub illa plerunque decurrit humeri arteria, ex quo evenit, ut ſub illa quoque arteriæ pulſum deprehendere datum ſit, licet is aliquando etiam ſub Media, vel circa eam perſentiatur. Chirurgi partes igitur fuerint, antequam ſanguinem mittat, perpendere, tactuque diſquirere, ſub quanam ex tribus hiſce venis arteria feratur, & hac rejecta, ad alias confugere, ſi æque commode id fieri poſſit.

Ipſe

Digitized by Google

Ipſe profectò pluries Baſilicam acicula terebravi eo loci, unde ſanguis educi ſolet, deinde hanc aciculam ibi defoſſam relinquens, & cultro retegere ſatagens, ubi nam, perforata jam vena, ea figeretur, illam arteriæ ipſi ut plurimum affixam reperi, nonnunquam autem & prope arteriam; Nec equidem hujus rei periculum feci, ut certior fierem, an ſub vena baſilica incederet, nec ne, arteria; de hoc enim mihi abunde conſtabat; ſed ut penitius mihi innoteſceret, quænam diſtantia inter læſionis locum, diſtributioneſque arteriæ intercederet. Ex hoc enim perſpicuum fieret dum tumor increſceret aneuryſmaticus, quandiu ſanguini per propagationes laterales expeditus aditus ad inferiora pateret, & quandiu hujus adeundæ operationis tuta nobis occaſio eſſet. Factis igitur, ut dicebam, experimentis, compertum eſt, locum, qui ob inciſam, perfoſſamque Baſilicam lædi ſolet, a loco, unde arteriæ laterales anaſtomoſi inſervientes progerminant, duos digitos tranſverſos disjungi, ut etiam ex figura prima quodammodo innoteſcere poteſt, cujus magnitudo naturalem arteriæ magnitudinem repræſentat.

Jam vero intervallum hoc omnino aneuryſmate repleri nequaquam debet, priuſquam hæc operatio tentetur, ne videlicet, tam ſupra tumorem, quam infra illum, arteriam deliganres, vel ſuperiori vinculo ſuperiores, vel inferiori inferiores propagines deſtruamus. Etenim, ſi illarum omnium deſtructio contingat, apertiſſimum eſt, brachium, manumque ita ſanguine ſpoliatum iri, ut inde ea debeant ſymptomata proficiſci, quibus non aliter fortaſſe mederi, quam brachii præciſione conceſſum erit. Si qua vero tantum propago intercidat, aut ab arteria radiæa, aut ab ulnari progenita, ſenſus,

 mo-

Digitized by Google

motuſque iis duntaxat partibus adimetur, quæ ab eadem illa arteria ſanguine perfunduntur. Hoc ſane Ægrotanti D. Macgill accidiſſe videtur, in quo, ut ipſemet faſſus eſt, vel duobus tranſanctis ab operatione jam menſibus, nullus arteriæ pulſus in carpo perſentiebatur, pollicis, indicíſque motus impeditiſſimus erat, affectumque membrum non ſolum debile evaſerat, verum etiam ſtupore quodam detinebatur. Quæ omnia etiam deinceps perſeveraſſe putandum eſt, excepta omnimoda defectione pulſus, quem unum D. Macgill poſt aliquot menſes aliquantulum in carpo emicuiſſe adnotavit. Quod ſcilicet nequaquam contigit in noſtro Ægroto, ut jam vidimus; is enim in præſentiarum, præter arteriæ pulſum non æque validum, ac antea fuerat, nullis aliis morbi reliquiis afficitur. Quocirca perpendens ipſe univerſa ſymptomata, quæ Ægrotanti D. Macgill poſt operationem acciderunt, & a quibus Æger noſter immunis fuit, facile adducor, ut credam, in illo ob nimis auctam tumoris molem ante inchoatam operationem, totum intervallum, quod inter læſionis locum, & laterales arterioſas propagines intercedit, a tumore ita repletum fuiſſe, ut aliqua ex inferioribus propaginibus, vel ipſa intercepta fuerit operatione, vel putrefactionis tempore ablata; unde ſanguinis circulatio per omnes deinde Arterias non rite abſolvi potuerit.

CONCLUSIO.

Quoniam vero univerſa hæc incommoda declinare poſſe, quam maxime optandum eſt, hanc ſaltem utilitatem ab enarrata noſtra Obſervatione emanare arbitror, quod

Digitized by Google

quod ex ea colligere facillimum ſit, non valde nobis cunctandum eſſe, priuſquam hanc exordiamur operationem, ne, præter cætera damna, quæ inde profluere poſſent, jacturam etiam faciamus alicujus rami inferioris, ſeſe anaſtomoſi cum ſuperiori jungentis; unde ea, quæ huc uſque proſecuti ſumus, detrimenta proficiſcantur. Poſtquam igitur nihil eorum neglexerimus, quæ ad inhibendum tumorem a ſcriptoribus præcipiuntur, noſtrumque propoſitum e ſententia nequaquam ceſſerit, auctor ſum, ut, abjecta quacumque mora, prædicta operatio protinus inſtituatur. Quod ſanè monitum non tantum ex arteriarum ſtructura ſibi auctoritatem adjungit, verum etiam ex collatis inter ſe duorum Ægrotantium Hiſtoriis videntiſſime comprobatur.

DE

Digitized by Google

DE SPURIO BRACHII ANEURYSMATE.

DEſcriptum modo Aneuryſma non unicum profecto eſt, quod occaſione Phlebotomiæ in cubiti flexu accidere conſueverit; Ea enim dumtaxat reſpicit Aneuryſmata, quæ vera a Chirurgis vocari ſolent; ſed hoc in loco altera quoque, & longe ſæpius profecto ſpecies oboritur Aneuryſmatum, quæ ſpuria communiter nuncupantur. Quapropter gratum exiſtimo, acceptumque Phleboromiſtis futurum, ſi notas ego indicavero ad hæc pariter dignoſcenda opportunas, ſimulque tutiſſimam, ſimpliciſſimamque methodum patefecero, qua, nullis aliis adhibitis periculoſis operationibus, ad priſtinam ea valetudinem revocentur. Hæc methodus, etſi a nemine hactenus pro dignitate expoſita fuerit, mihi tamen tutiſſima, maximique momenti eſſe videtur. Licet autem cùm in recentibus Accademiis, tum in veterum Medicorum ſcriptis, ne excepto quidem ipſo Galeno, frequenter nobis occurrant hujuſmodi obſervationes; ego tamen ſilentio omnes has præteribo, unam dumtaxat ſi exemeris, quam protulit in ſua Chirurgica Anatome Bernardinus Genga meus quondam in Venerabili S. Spiritus Noſocomio celeberrimus Prædeceſſor, atque hoc potiſſimum nomine, quod Genghæ obſervatio eo ſimiliter ſpectet, ut eumdem, quem ipſe mihi conſtitui, terminum aſſequatur.

Prout igitur in miſſione ſanguinis ex Baſilica Vena, aut magis, aut minus alte demergitur ſcalpellum Chirurgicum, hoc magis, minuſque pariter ſubjectam non raro pertundi Arteriam contingit. In illa autem ſi ferri mucro ad cavum uſque haud pertingat, ſed ex quinque arte-

arteriam componentibus tunicis duas tantum, vel tres confodiat, verum progignitur Aneuryſma. Imminuto enim in vulnerata ſede adverſo conatu, arterioſus ſanguis, integras adhuc membranas jugiter feriens, eas pedetentim ita diſtendet, ut hernioſæ tandem reddantur, indolentemque ocyus, ſeriuſve pariant tumorem, qui non ſolum nativo gaudebit colore partis, & rotunda, vel ovali figura, ſed ſenſibili quoque, eaque ſat valida pulſatione; quod ſymptoma, etſi in hac ſpecie Aneuryſmatum ſignum ſit omnium minime æquivocum, non ſemper tamen illico apparet, verum poſt dies aliquot, vel hebdomadas, vel etiam menſes ſe prodit, velut in nuper allato Aneuryſmate contigit, quod nobis eſſe tamquam regula poterit ad Aneuryſmata ejuſmodi cognoſcenda, perſanandaque, ſi mea vinciendi, comprimendique methodus non ſuffecerit.

Quotieſcunque autem, dum vena pertunditur, in cavum arteriæ ſcalpellum Chirurgicum penetraverit, id nobis apertiſſime renunciari vulgo putatur per ea ſymptomata, quæ in medium affert Galenus lib. v. methodi cap. VI., dum inquit: *Sanguis autem flavus, & tenuis, & fervidus ſtatim ejaculatur, idque cum quodam veluti ſaltu*. In hoc videlicet ſita eſt altera ſpecies Aneuryſmatum, quæ Spuria, vel Notha audiunt, de quibus hic mihi verba potiſſimum facienda ſunt. Animadvertendum eſt autem, arteriam Brachialem non ſemper eumdem hac in ſede tranſitum obtinere; modo enim, & quidem ſæpius, ſub ipſa directe incedit vena Baſilica, modo aliquanto antrorſum porrigitur verſus Medianam venam, modo denique retrorſum fertur inter venam Baſilicam, atque apophyſim humeri internam, quemadmo-

admodum eam ſe reperiſſe narrat ipſemet Bernardinus Genga in homine illo, qui anſam ei dedit, ut docte, ſapienterque ad conglutinandum Arteriæ vulnus methodum omnium mea ſententia tutiſſimam, prorſuſque novam excogitaret. Poteſt tandem confodi inuſitata quædam, eaque parva propago, quæ ex brachiali Arteria ortum ducens deſuper trajicit Baſilicam Venam eo loci in primis, ubi hæc pertunditur in ſanguinis eductione, ut in quodam contigit Equite, qui fuit in cauſa Chirurgo, hunc caſum inſanabilem exiſtimanti, ut is in cœtum ſe abderet Cœnobitarum, Religioſæque nomen Familiæ daret.

Animadvertendum eſt inſuper, impetum, atque indolem ſanguinis non eſſe notas ejuſmodi, ut ex illis certo ſtatuere valeat Phlebotomiſta, ſe Arteriam ſubjectam perterebraſſe, ſicuti in alio Ægrotante accidit, ad quem pariter laudatus Genga arceſſitus fuit, ut brachialis Arteriæ vulneri imaginario opem ferret. Ipſe enim ſtatim cognovit ſanguinis exitum ſaltuatim fieri ex nimia propinquitate Arteriæ, quæ ſuam pulſationem ipſimet venæ communicans effecit, ut Phlebotomiſta, ut Ægrotans, ut omnes denique adſtantes læſam fuiſſe Arteriam exiſtimaverint, eoque magis, quod in eodem ſubjecto cruor valde tenuis, ac diſſolutus reperiebatur.

Quoniam igitur ſanguinis impetus, & ſaltuoſus exitus, ejuſdemque vividior color, tenuitas, & diſſolutio confoſſæ Arteriæ nimis æquivoca ſigna ſunt; ac præterea quoniam facta infra vulnus, ab eoque digitum diſtans compreſſio venæ baſilicæ, ut ſanguinis curſus intercipiatur, ob illius communicationem cum aliis venis, non poteſt hujuſce rei magis certum indicium eſſe; debe-

debebit Phlebotomiſta experiri ſtatim compreſſionem in ipſa Arteria brachiali, ei pollicem admovens tranſacto digito ſupra vulnus, ſique viderit aut ex toto, aut magna ſaltem ex parte ſanguinis impetum, ac emicationem deſinere, hoc non æquivocum erit Arteriæ læſæ argumentum; idcirco vero aut ex toto, aut magna ſaltem ex parte dixi, quod ex inferiori ſede per laterales Arterias nonnihil ſanguinis poterit vulnerato loco ſuppeditari, velut in prima, ſecundaque Figura, quæ ad brachii pertinent Aneuryſma, clare conſpicitur.

Ubi autem a lateralibus Arteriis huic etiam experimento tenebras offundi contigerit, omnium tutiſſimum erit, ut Phlebotomiſta, dum vulnus miniſter comprimit, ſuperiorem humeri ſedem revinciat, ea profecto ratione, qua fieri ſolet, dum membrum hoc amputatur, in modum ſcilicet torcularis. Hæc autem vinctura in primis eo pertinet, ut ſanguinis arterioſi curſum cohibeat, ab eaque deſcribenda hic ego mihi temperandum exiſtimavi, quod in Chirurgicarum operationum Tractatibus ubique proſtet, quodque potiſſimum Phlebotomiſtis apte addiſcenda ſit, antequam exercitium mittendi ſanguinis aggrediantur.

Vinculum hoc, ut par eſt, adſtrictum, ſi facta præſertim illius ſedis, qua brachii pertranſeunt vaſa, debita ſimul fuerit compreſſio, moram certò interponet ſanguinis curſui, nobiſque evidentiſſimum exhibebit vulneratæ Arteriæ argumentum; atque inſervire etiam poterit ad illud inſtituendum faſciæ genus, quod ſagaciter excogitavit, & quo feliciſſime uſus eſt Bernardinus Genga ad Arteriæ vulnus conglutinandum; quodque profecto, ſi illico cum nonnullis præſertim a me additis

 conſi-

conſiderationibus adhibeatur, præſidium mihi videtur certiſſimum, atque auctor idcirco ſum cunctis Phlebotomiſtis, ut in ejuſmodi circumſtantiis animum minime deſpondentes, opus alacriter aggrediantur, quumque de hominis vita, aut ſaltem de membri mutilatione agatur, ne ſibi aſſententur, in ſpem adducti fore, ut vulnus ipſi perſanent, abſque eo quod detegatur admiſſus error. Errores enim hujuſmodi numquam delituerunt, niſi fortuito, quoties nimirum contigerit, ut ab initio unitum ſervetur Arteriæ vulnus per ſolam illam vinciendi methodum, quæ in ſanguinis miſſione adhiberi ſolet, cui ſane fidendum nequaquam eſt, niſi forte inuſitatus adfuerit deſcriptus jam ſurculus arterioſus, quem difficile non erit dignoſcere ex tenuiſſimo proſiliente ſanguinis rivulo, dum nullum interea in brachiali trunco motus incrementum percipitur.

Genghianæ faſciæ præſidium, ut ipſi contigit Auctori, debet feliciter ex animi ſententia cedere, ſi illico adhibeatur; nam ex brachii vinctura, preſſioneque vulneratæ Arteriæ, antequam ſanguis extra vaſa feratur, hoc maximum naſcitur emolumentum, ut nihil jam vulneris coaleſcentiam inhibeat, nec ſanguis per cellularem telam effuſus muſculoſa brachii interſtitia univerſa occupet, uſque ad axillas, ac muſculos pectorales, ut accidit cuidam mulieri, in qua idipſum fuit cauſa ſuffocationis (1); aut quemadmodum in alio viro obſervatum eſt, ubi ex alchoolis fotu continuo, continuaque brachii flexione tanta in bicipitis tendine orta rigiditas fuit, ut nihil deinceps eum relaxare valuerit ad Arteriæ vincturam inſtituendam, quæ, quum ego arceſſitus

(1) *Hiſt. II.*

tus fui, ſeptem nimirum, ac viginti diebus jam ab eventu elapſis, ſi excipiatur brachii amputatio, in hoc patiente ſola ſupererat. Quum igitur ob contractionem, rigiditatemque tendinis in bicipite, vincturam ego in Arteria fieri non poſſe clare cognoſcerem, ad brachii me contuli amputationem, quam ſtatim aggreſſus ſum una cum ſæpius laudato Petro Javina; deinde vero quum domi meæ vulneris ſtatum ambo in Arteria perſcrutaremur, in maximam incidimus illam cùm inveniendi, tum quoque vinciendi difficultatem; hæc enim Arteria non amplius in conſueto manebat loco, verum ab illo prorſus receſſerat ob effuſum, concretumque ſanguinem, qui eam ſurſum propulerat uſque ad internam cutis, ac pinguedinis faciem, concretum tegentem ſanguinem in cubiti flexione, quæ tota in tumorem attollebatur.

Equidem valde gaviſus ſum vel hoc nomine, me vincturæ operationem minime aggreſſum fuiſſe; Si enim tam difficile fuit in brachio etiam amputato Arteriam deprehendere, in eodem adhuc vivente hoc difficillimum fuiſſe futurum, utrique noſtrum eſt viſum. Quapropter aliis incommodis, quæ incidere conſueverunt, ſi ab initio neglectum fuerit remedium omnium tutiſſimum, Genghianæ nimirum faſciæ obligatio, duo iſta pariter accenſenda ſunt, rigiditas nimirum inſuperabilis in bicipitis tendine, atque in ipſa brachiali Arteria ſitus mutatio.

Æger hic, qui mediocri præditus erat temperamento, & parva donatus proceritate, quintumque ſupra ſexageſimum agebat ætatis annum, ad quartum decimum uſque diem ita ſe habuit feliciter, ut in illo vivida jam, ſalubrique carne os præciſum obtegeretur,

Digitized by Google

ulcuſque etiam ita jam erat arctatum, ut pollicis amplitudinem non excederet. Quum autem hac eadem die ſub veſperam tertiana ille febri, eaque duplici corriperetur, licet omnia Excellentiſſimus Medicus Michaelius opportuna eidem oppoſuiſſet auxilia, vigeſima prima morbi die, ſeptima ſcilicet ab exortu febris, nulla tamen in ulcere mutatione facta, mortem oppetiit. Hic itaque Aneuryſmate affectus Æger ob febrem procul dubio tantummodo, non vero ob amputationem deceſſit. Hic enim locum habere nequaquam poſſunt eæ mortis cauſæ, quas in medium attulimus agentes de quatuor amputationibus Aneuryſmatum poplitis occaſione inſtitutis; nam ab interiori vitio illa orta fuerant, quum hoc brachii Aneuryſma originem ſuam emiſſioni ſanguinis debuiſſet. Et revera in alio quoque Ægrotante, in quo eamdem ob cauſam brachium præcideram, citiſſima fuit in ſtatum priſtinæ valetudinis reſtitutio; in Aneuryſmatibus enim illis, quæ a violentia externa naſcuntur, affecti membri amputatio optimum eſt, haberique debet præſidium.

ANI-

ANIMADVERSIONES.

SEd antequam excogitatam a Bernardino Genga faſciarum circumductionem deſcribam, quamdam hîc lubet animadverſionem præmittere, quam utiliſſimam puto, & ex qua felicem illius exitum in primis pendere arbitror. Quoniam ergo triplici modo, in longum ſcilicet, oblique, ac tranſverſim venæ a Phlebotomiſta ſolent incidi, eiſdem met directionibus vulnerari quoque Arteriam continget; nam hujus inciſio venæ conſequitur inciſionem. Jam vero generale in arte Chirurgica præceptum eſt, in vulneribus omnibus, quæ unionem poſtulant, enitendum eſſe, ut coalitus fiat juxta vulneris directionem; aliter enim diductarum partium conjunctio obtineri nequit. Hinc generale pariter præceptum eſt, vulneratas partes, quæ extenſionis, flexioniſque motum obtinuerunt, ita collocare, ut directioni vulneris examuſſim reſpondeant, quo poſſint inſimul adhæreſcere. Ex. gr. ſi bicipitis tendo vulneratus in brachio juxta longitudinem fuerit, neminem præterit, oportere hoc in caſu, ut brachium cùm reſpectu cutis, tum etiam reſpectu tendinis, collocetur extenſum, & non ad obtuſum angulum; extenſum enim contigua cuſtodiet vulneris labia, quæ per obtuſum angulum cogerentur a ſe mutuo recedere; contra vero, ſi vulnus idem fuerit oblique, aut tranſverſe inflictum, flexuoſus hic brachii poſitus labia ad contactum ſervabit. Quapropter brachialis item Arteriæ vulnus hanc ſane poſtulat diſtinctionem, quæ patet etiam, ſi experimentum fiat in cadavere, licet Arteria tunc temporis vacua

vacua ſit, licet in ea deficiat arterioſi ſanguinis impetus, & licet nativam illam elaſticitatem non ſervet. Sed alia huc quoque accedit conſideratio, quod ſcilicet inflexio brachii, poſtquam illud extenſum, dum faſciis obduceretur, fuiſſet, Chirurgicum apparatum relaxet, imminuatque vim compreſſionis. In hunc autem nos errorem impellit, niſi in id ſedulo animum intendamus, ea quæ viget apud Chirurgos conſuetudine, faſcia obligatum brachium ad obtuſum angulum collocandi.

Quum in pluribus ſat mihi cognitis caſibus, ubi occaſione Phlebotomiæ vulnus brachiali Arteriæ fuerat inflictum, per ſolam ego applicationem faſciarum, quæ affectum locum dumtaxat ſupra conſuetudinem premerent, nonnullos Ægrotantes vidiſſem priſtinæ valetudini reſtitutos, in animum induxi meum cauſam inquirere, quamobrem non ubique id ipſum contingeret, eoque magis, quod in ejuſmodi caſibus Phlebotomiſta æque diligenter ubique & compreſſionem inſtituit, & brachium ad obtuſum angulum collocat. Sed in ſuperius allata diſtinctione me illam ego inveniſſe arbitror, tum ob rationes nuper expoſitas, tum etiam quod hoc ipſum auctoritate comprobetur quatuor Aneuryſmatum, quæ ſe deinceps mihi obtulerunt; nam unumquodque illorum in vulnere, aut cicatrice longitudinalem figuram, non autem obliquam, neque tranſverſam exhibuit, eædemque fuerunt curæ, ac diligentiæ in unumquodque collatæ.

Tale ſiquidem vulnus fuit non tegumentorum dumtaxat, verum etiam Arteriæ, quam a morte rimatus ſum in ſupradicta Muliere, quæ ſuffocata deceſſit, in qua omnino inutilis fuit arctiſſima licet compreſſiva vinctura

ra

ra continenter adhibita uſque ad diem ſextum, quando ego eamdem conſpexi brachium gerentem ad obtuſum angulum ſitum. Tale inſuper vulnus fuerat tegumentorum in eo ſubjecto, ubi ego brachii amputationem inſtitui, taleque a me pariter deprehenſum in illius Arteria fuiſſet, ni temporis diuturnitas foramen ei conciliaſſet ſphærico-ovale, quemadmodum videri in eo poteſt Arteriæ fruſtulo, quod a me adhuc domi aſſervatur. Eamdem denique directionem habuerunt cicatrices duorum aliorum Aneuryſmatum, quæ a me ſimiliter cuſtodiuntur, de quibus mox ego breviter loquar, quod peculiares in illis, ſcituque dignæ circumſtantiæ quædam occurrant.

Quoniam igitur in quatuor allatis Aneuryſmatibus tegumenta longitudinalem cicatricis directionem conſtantiſſime exhibuerunt, & quoniam nullum eorum per conſuetam vinciendi, & articulum collocandi methodum reſtitui in integrum valuit, ſecus ac in pluribus aliis non raro contingere animadvertimus, facile adducor, ut credam, non imaginariam, verum realem me diſtinctionem propoſuiſſe, longeque fidentius aſſero, Phlebotomiſtam ex directione, quam extrinſecus in tegumentorum vulnere deprehendet, eam percepturum eſſe, qua præditum erit vulnus Arteriæ; ideoque ſi longitudinalem in tegumentis ille vulnuſculi directionem invenerit, brachium cum faſcia obducere, tum collocare extenſum debebit; ſi autem tranſverſam, aut obliquam in tegumentis eiſdem illam offenderit, contrario modo ſe geret, hoc eſt inflexum ad obtuſum angulum brachium faſcia conſtringet, ac illud hoc ipſo in poſitu conſervabit.

HISTORIA

HISTORIA III.

EX duobus vero ſuperius indicatis Aneuryſmatibus primum contigit in juvene quodam ſutore ſeptem, & viginti annos nato, cui XVIII. Kalendas Septembris anni 1769. ſanguis e dextri brachii vena baſilica miſſus fuerat, & quem VII. Kalendas Novembris ejuſdem anni inter Ægrotantes in Sancti Spiritus Noſocomio meæ curationi creditos lecto affixum inveni. Cicatricem igitur ego in baſilicæ venæ ſede longitudinalem conſpiciens, ibidem quoque tuberculum deprehendi, ſphærica donatum figura, ceraſumque ſua magnitudine adæquans, quod dolore omnino vacuum quum eſſet, nativoque partis colore præditum, vehementer tamen pulſabat, ac ſibilo quodam ſatis violento comitabatur. Tuberculum hoc, ſi digitis comprimeretur, illico evaneſcebat, ſed illico pariter ſui juris factum revertebatur. Satis quoque tactus beneficio patebat, memoratum ſibilum fieri a ſanguine, qui per anguſtum foramen in tuberculi centrum evibratetur.

Ipſe igitur narravit mihi, cruorem ſtatim ac a Phlebotomiſta baſilica vena inciſa fuiſſet, tanta violentia proſiluiſſe, ut ad illum cohibendum opus ei fuerit duos vulneri apponere valde duros pulvillos, eoſque valida vinctura comprimere; tertio autem jam adventante die, propter nimiam brachii tumefactionem coactum fuiſſe Phlebotomiſtam obductam plagæ vittam explicare, inventaque perfecta vulneris coaleſcentia, brachium priſtinæ libertati reddidiſſe. Quum vero, nonnullis tranſactis diebus, Æger in vulneris ſede inſolitam pulſationem,

Digitized by Google

nem, eamque validam percepiſſet, ipſique deinceps deſcriptum patefieret tuberculum, decrevit, ut dixi, ſe ad Noſocomium conferre, ubi ego meam illico in eodem inſtitui comprimentem vincturam, quam exorſus ſum ab applicatione quadrati pulvilli, cui duos alios ſuperimpoſui, longos quidem, ſed decuſſatos ad modum literæ X., ut nimirum utriuſque centrum quadrati pulvilli centro reſpondens blande comprimeret Aneuryſma. Hos deinde pulvillos madefeci ſpiritu vini, contexique linteis, quæ pariter integrum articulum circumdarent, quæque in extremis ſuis fiſſa eſſent, quo melius aptari poſſent. Repetitis denique faſciæ flexibus, ac circuitionibus, ut fieri quotidie a ſanguinis miſſione cernimus, totam compreſſionem prorſus firmavi. His peractis, longitudinalem alium, ſatiſque craſſum pulvillum a cubiti flexu ad axillam uſque ſecundum vaſorum ductum humero admovi, ut in brachiali Arteria ſanguinis curſum infringerem, atque aliis linteis ſpiritu vini madentibus, quæ univerſum ambirent humerum, dictum pulvillum contexi, firmavique compreſſiva vinctura, ſed tamen non ita valida, ut ſanguinis curſum penitus interciperet. Brachium in ſitu locatum fuit potius recto, non flexuoſo; opportuno vitæ regimini parere Ægrotans coactus eſt, dempta illi fuit idonea ſanguinis copia, totique apparatui identidem aut vini ſpiritus, aut poſca deſuper adfuſa eſt.

Octo poſt diebus eamdem vincturam inſtauravi, modica quoque celebrata miſſione ſanguinis, quod iterum poſt alios dies decem a me repetitum fuit. Et quamvis tunc temporis tuberculum appareret prorſus depreſſum, ego tamen inceptum apparatum eodem ſum

 ordi-

Digitized by Google

ordine proſecutus uſque ad dies quadraginta, quibus tranſactis, quum abunde pateret, dictum tuberculum, licet ſui juris omnino fieret, non amplius in conſpectum ſe dare, illud tandem ſolo defenſum Phlebotomiæ vinculo dereliqui, etſi adhuc pulſatio, allatuſque ſibilus, longe tamen debilius continuarent.

Hoc in ſtatu voluit Ægrotans e Noſocomio diſcedere, atque etiamſi intemperanter vixiſſet, ſuſcepiſſetque laborioſum artis ſuæ munus, quo perfuncturus omne faſciarum genus prorſus abjicere coactus fuerit, in eodem ſtatu ſe nihilominus conſervavit uſque ad menſem Februarium anni 1771., quo tempore ego brachium iterum luſtrans, duarum linearum intervallo a recta Venæ baſilicæ cicatrice idem pullulare rurſus Tuberculum animadverti, jam ciceris magnitudine præditum. Maximum tamen, quod offendi, diſcrimen in vitioſa poſitum fuit pulſatione, ac dilatatione, quæ in brachialis Arteriæ trunco perſentiebatur, quæque antea ſolum afficiebat Tuberculum; ideoque ſatis proſpicio, fore ut aliquando ad Arteriæ vincturam ſit confugiendum.

HISTORIA IV.

QUum parvum intercedat diſcrimen inter hiſtoriam deſcripti modo Aneuryſmatis, & hiſtoriam alterius, quod mihi ſe obtulit VI. Idus Aprilis præſentis anni 1771. in perilluſtri D. Joſepho Morello Valmontonenſi annos nato viginti quatuor, quem ad me miſit Joſeph Paolettus Præneſtinus Chirurgus; accuratam hujus poſtremi deſcriptionem omittam, hoc tantum adnotans, Morellum hunc XII. Kalendas Februarii

rii ex ſiniſtro brachio ſanguinem ſibi detrahi juſſiſſe; ad hæc intevallo ſeptuaginta quinque dierum non valde increviſſe tuberculum aneuryſmaticum, quum magnitudinem hactenus non excederet ordinarii phaſeoli, ac denique baſilicam venam factam fuiſſe ſenſibiliter varicoſam; in reliquis enim omnibus hoc Aneuryſma ſupra deſcriptum tuberculum penitus referebat. Hunc autem ipſe Ægrotantem ad Divi Gallicani Noſocomium adduxi, ut illum oſtenderem Chirurgiæ ſtudioſis Juvenibus, & poſtquam coram iis idoneam inſtitui faſciarum circumductionem, illum ad præfatum Præneſtinum Chirurgum Joſephum Paolettum remiſi, ut eamdem vinciendi methodum continuaret. Ex eo autem nuper reſcivi, Morellum noſtrum, poſtquam per integrum menſem, nullo tumoris facto incremento, eadem ſe ratione habuiſſet, priſtinam deinceps, atque omnimodam ſanitatem recuperaſſe.

ANIMADVERSIONES.

Negari ſane non poteſt, duo hæc allata Aneuryſmata a duabus differre eorumdem ſpecibus, ad quas poſt Paulum Æginetam Aneuryſmata omnia penes Chirurgos redacta ſunt. Præter enim memoratum ſibilum, ac non naturalem tuberculi pulſationem a brachiali trunco minime dependentem, omnimoda per ſolam digitorum preſſionem abolitio ejuſdem tuberculi, abſque eo quod alibi ſanguis tumorem pareret, neque veri, neque falſi Aneuryſmatis ordinarium profecto ſymptoma fuit. Et revera putandus ne ſanguis tam celeriter in eamdem Arteriam, unde prodierat, per digi-

Digitized by Google

torum preſſionem redigi potuiſſe? Id ſane rationi valde conſentaneum non eſt. Si autem ille ſe in Arteriam non infert, quonam quæſo abiturus eſt? Per cellularemne tunicam diffundetur? minime gentium; nam in eadem ſe ipſum manifeſtaret. Ad hæc, quomodo intelligi poteſt tam parvum intra quinque, & ſeptuaginta dies Aneuryſmatis incrementum? Quomodo poterit varicoſa explicari venæ baſilicæ affectio? Qua tandem fieri ratione valuit, ut ſanguis intra Aneuryſma perpetuo fluidus permanſerit, neque in duram maſſam concreverit, ut in omnibus ſeu veris, ſeu falſis Aneuryſmatibus jugiter contingere animadvertimus?

Plurima a me inſtituta in duobus hiſce brachiis experimenta, quæ brevitati ſtudens ſilentio prætereo, me impulerunt, ut crederem, in utroque Aneuryſmate venæ baſilicæ vulnus, vulnuſque ſubjectæ Arteriæ brachialis per compreſſivam vincturam ita invicem in modum Anaſtomoſeos coaluiſſe, ut ſanguis a foramine Arteriæ prodiens per venæ foramen intra baſilicam ſe recta intulerit, & cum venoſo commiſtus ſanguine breviorem cum eo circuitum abſolverit. En igitur cauſa, cur Aneuryſma tam lente increverit, cur ſanguis in illo fluidus permanſerit, & cur ſola digitorum preſſione illico tuberculum penitus evanuerit. Hæc enim omnia, ni fallor, inde fluxiſſe putanda ſunt, quod ſanguis in venam ſtatim ingrederetur.

Hæc prorſus inuſitata Aneuryſmatum ſpecies palam oſtendit, quam veridicum, æquumque fuerit diſcrimen a me ſuperius adductum, in vinciendo nimirum, collocandoque brachio ſecundum vulneris directionem. Si enim vulneratæ Arteriæ ſanatio a valida, forti-

fortique compreſſione tantum penderet, in his potiſſimum duobus Viris certo contingere debuiſſet, in quibus tanta compreſſio fuit, ut coegerit duorum canalium vulnera invicem coaleſcere, in eiſque ex duobus oſculis unicum dumtaxat efficere, atque inſuper ob natam tribus poſt diebus immanem tumefactionem ad brachium faſciis exuendum Phlebotomiſtam impulerit.

Diligenti igitur, quemadmodum admonuimus, habita directionis ratione, Genghianaque a miſſione ſanguinis illico inſtituta vinctura, ſi hanc quies læſi brachii, ejuſque opportunus poſitus, medicum vitæ regimen, idoneæque venæ ſectiones exceperint, perfecta in Arteria læſa vulneris coaleſcentia numquam deficiet.

Quapropter nil reliquum nobis eſt, niſi ut jam tandem aliquando accedamus ad exponendam laudatam ſæpius vincturam, quam Genghianam iterum appellabo, non quod adamuſſim illi reſpondeat, qua Bernardinus Genga uſus fuit, ſed quod is omnium primus ejuſmodi vincturam excogitaverit. Phlebotomiſta igitur, poſtquam uni ex adſtantibus imperaverit, ut digitorum ope axillarium vaſorum funiculum ſtrenue comprimat, alteri vero, ut vulneratæ Arteriæ pollicem admovendo, id ipſum in illa præſtet; ſi torculari deſtituatur recenti, antiquum torcular ea tænia efficiet, qua in mittendo ſanguine utitur, velut ſuperius expoſitum a nobis eſt pag. 141. illius Aneuryſmatis, cujus operationem aggreſſi fuimus. Hinc neceſſario jam præmiſſo apparatu, faſciola obligare ſingulatim incipiet omnes digitos manus, quæ Aneuryſmate affecto brachio reſpondet; longiori deinde, latioreque faſcia manum revinciet, brachiumque, prius linteis aut ſpiritu vini, aut poſca

Digitized by Google

poſca madentibus coopertum, eandemque faſciam uſque ad flexionem cubiti ſemper æqualiter circumducet, atque conſtringet; eaque deinceps miniſtro tradita, compreſſionem continuabit, atque vinɑturam, uſque ad axillam, remoto prius torculari, ſicut me in ſutoris Juvenis obſervatione jam præſtitiſſe adnotavi; ſed cum quodam tamen diſcrimine. Hîc enim pulvilli eſſe debent aliquanto duriores, ac medicamento adſtringente madidi, ut ovi albumine, vel cum aceto, vel cum vini ſpiritu, vel cum vino rubro auſtero, ſimilibuſque agitato, quo pariter uſus feliciter fuit Bernardinus Genga, arctiorque, & magis comprimens vinctura facienda eſt. Pro longitudinali pulvillo ſupra vaſorum funiculum, & ſecundum humerum collocando, rotundum adhibuit Genga fruſtulum ligni, digitum craſſum, linteoque obvolutum, ut vaſorum funiculo comprimendo accommodari facilius poſſet. Abſoluta vero jam ad axillam vinctura, ut melius Genga eamdem conſtabiliret, ſuper totum apparatum latam aliam tranſmiſit, longamque faſciam, quam ex oppoſito, ab axilla videlicet ad manus articulum, circumduxit. Brachium is quidem ad obtuſum angulum poſuit, ſed hic fortaſſe erat ſitus, qui ei potiſſimùm conveniret, quoniam feliciter ex animi ſententia ceſſit curatio. Si enim Arteriæ vulnus rectum, nec poſitum oblique fuiſſet, idem probabiliter contigiſſet effectus, quem obſervavimus in nuper relatis duobus inſuetis Aneuryſmatibus, ut ſcilicet cutis in cubiti flexu craſſa, mollis, cedenſque coaleſceret, at non Arteria. Ad hæc, bis in die deſuper revincto brachio affundetur aut poſca, aut aliud ejuſmodi defenſivum, quo ſtabilis nimirum, firmuſque in ſua

ſua ſede apparatus omnis conſiſtat, repetendo prout opus fuerit, ſanguinis emiſſiones, quæ vel die ipſo vincturæ, ſi hæc in primis aliquanto arctior extiterit, incipiendæ ſunt. Minime vero apparatus renovari debebit, niſi duodecim, aut treſdecim elapſis diebus. Et licet vulnus jam ſanitati perfecte reſtitutum eſſe videatur, proderit tamen apparatum eumdem inſtaurare ad alios octo, vel decem dies, ut Arteriæ recens conglutinatio tutior reddatur, atque conſtantior. Brachium denique ei ſoli faſciæ, quæ a venæ ſectione adhiberi ſolet, quæque nullam omnino incommoditatem parit, ſpatio aliarum aliquot hebdomadarum commendando, poterit Patiens ſua tandem priſtina libertate donari.

SINGULARIS FEMORIS ANEURYSMA.

HISTORIA V.

JUvenis ſeptem, & triginta annos natus, laxa, languidaque fibrarum compage præditus, quum ad liquefaciendum, tundendumque ſtannum a teneris annis animum adjunxiſſet, ſæpe, ut artis munus ferebat, in officina, ſæpe etiam in ſubterraneis locis diu multumque commorari conſuevit. Nullum præterea venereis voluptatibus modum, nullumque ordinem adhibens, americanam luem adhuc adoleſcens ſibi acquiſivit. Frequenter item, ſine ullo temporum delectu, aves retibus venari ſolitus eſt. Ab hinc annis pluribus expoſitus etiam doloribus fuit, quos ipſe podagricos appellabat.

Kalendis demum Novembris, anno 1742., dum pondus ingens attolleret, dextero pede prolapſus, ſiniſtro dumtaxat ſeſe onere preſſum, atque ruentem ſuſtentare

tare conatus eſt ; verumtamen hoc eodem conatu tam ſævum dolorem in coxendice perſentivit , ut viribus omnino fractis , humi procumbere coactus fuerit . Ad dolentem locum conveniens admota curatio eſt , & quamvis hæc per totam hyemem non recte proceſſiſſet, vacuus tamen dolore ipſe vernum , æſtivumque tempus traduxit . Primis autem venientis Novembris diebus revixit iterum morbus , cui punctiones itidem acceſſerunt cùm in femore , tum in crure , inter quas crudeliores erant , quæ a genu ad pedis extremitatem pertinebant .

Arceſſitus pharmacopola , pro tam immani dolore mulcendo , fomenta , unctiones , aliaque hujus generis præſidia adhibere primùm ſuaſit , deinde vero , quum paulo ſupra femoris medium , duritiem non parvam deprehendiſſet , auctor fuit , ut morbus Chirurgo committeretur . Chirurgi loco Æger ſacrum conſuluit hominem, qui, ut ferme vulgus ſolet , morbum parvi eſſe ducendum affirmans , hunc ſeſe emplaſtro ex ſambuci floribus , foliiſque conflato , facile curaturum ſpopondit . Verum malo nihilominus ingraveſcente , omnino mutata ſententia eſt , ac v. Id. Novembris ipſe tandem ſum advocatus .

Inſpecto igitur , ut par erat , attrectatoque femore, duritiem illam inveni erectam , circumſcriptam , inæquabilem , pulſatione præditam , & naturalem colorem extrinſecus oſtendentem . Quapropter , quin tumor hic Aneuryſma eſſet , nequaquam dubitans , morbum magnum eſſe , &periculoſum adſtantibus prænuntiavi , atque eoſdem hortatus , ut alios etiam Chirurgos conſulerent , conſentaneam victus rationem præſcripſi , ceratumque ſpermatis ceti ad tumorem applicui .

Pridie Idus ejuſdem menſis ad conſilium vocatus eſt cla-

clariſſimus Jo. Victorius Maſini,præceptor quondam meus mihi ſemper colendus, qui mecum de morbi genere perfecte, planeque ſentiens, decrevit, ut altera die leni medicamento alvi ſordes expellerentur,ſequenti vero ſanguis ad decem, aut duodecim uncias, inciſa brachii dexteri vena, mitteretur. Hæc omnia, nulla interpoſita mora, ad illius arbitrium, nutumque peracta ſunt, atque etiam inſuper de illius ſententia, loco ſpermatis ceti, urticæ, & hypociſtidis ſuccus tumenti parti appoſitus eſt; quod quidem remedii genus proſecuti fuiſſemus, niſi intolerabilis dolor ſuperveniſſet; quocirca, illo amoto, totum femur roſaceo, atque Altheæ unguento oblinitum fuit.

Verum xv. Kalendas Decembris, dolore tertia hora noctis invaleſcente, ante quartam totum femur intumuit, & pulſatio, dolorque adeo ſævire in ægrotantem cœpere, ut quo ſe verteret, ille prorſus neſciret; hora vero quarta, in tumentiore femoris loco fragorem repente percepit æger, illi ſimilem, quem ederet tela recenter texta, ſi manibus hinc inde magna vi diductis ſinderetur; atque una cum fragore, cruciatu maximo affectus eſt, qui per horæ intervallum exacerbatus, exinde deferbuit. Circa horam nonam in eadem parte fragor alter obortus eſt, verùm priori remiſſior, & cujus dolor brevi ſedatus eſt. Tandem quatuor aliis exactis horis auditus eſt fragor tertius, ſed præcedentibus adhuc minor.

Sequenti mane, ægrotum reviſens, hæc omnia intellexi, totumque femur in duplam reperi magnitudinem excreviſſe, cum doloroſa diſtenſione, locumque affectum ita obduratum, ac tumidum inveni, ut non jam pulſatio ſub ſenſum caderet. Quare nihil prius mihi faciendum putavi, quàm ut unguento Altheæ, & roſa-

ceo tenſionem lenirem, qua miteſcente, urticæ, atque hypociſtidis ſuccum iterùm adponi curavi. Verum, doloribus denuo increſcentibus, ad eadem unguenta mox redeundum fuit; & quamvis dolor modo augeretur, modo aliquid de immanitate remitteret, tumor nihilominus ſemper eadem mole perſtabat.

Undecimo vero Kal. Decembris, tempore matutino, ſtatim atque ab ægro diſceſſeram, tam ſævis ille doloribus conflictari cœpit, ut exhalare jam animam crederetur; hora tamen elapſa, dolor non parum ſedatus eſt. Quum jam adveſperaſceret, cognovi, tumorem ſuperius ſeſe extendiſſe quatuor tranſverſos digitos ad initium muſculi ſartorii, recti, vaſtique interni, pulſantem quidem, & adeo tentum, atque æſtuantem, ut præter humorum coacervationem, aeris quoque nonnihil illic ineſſe putaverim. Ægrotum autem poſtera die, quamvis dolore paululum remiſſo, viribus tamen valde confectum inveni.

Quocirca primum curavi, ut omnia ei Sacramenta miniſtrarentur, deinde ſempervivum contuſum, & cum aceti portione miſtum præſcripſi. Hoc, licet aliquantiſper profuerit, hora tamen ejuſdem diei tertia decima, quum dolores immodice augeſcerent, amoto ſempervivo, ad prædicta unguenta æger ſua ſponte confugit; verum infelici eventu, totam enim noctem irrequietam, nec ſine delirio tranſegit; & præter immanes cruciatus, quidpiam etiam ex femore ſe pluries ſenſiſſe pectore tenus aſcendere ſignificavit. Prima verò luce, etſi dolor multò levior redditus videretur, mortem tamen in propinquo eſſe facies cadaveroſa, pulſuſque peſſimi præſagiebant.

Hiſce

Digitized by Google

Hiſce ita ſe habentibus, oborto repentino tremore femoris, aliiſque convulſivis motibus, intra tres horæ quadrantes æger mortem oppetiit. Pharmacopola, qui morti adfuerat, coxam protinus conſpicatus, illam flavedine infectam, preſſantibus digitis valde obſiſtentem, & æque ac antea tumidam adinvenit.

SECTIO ANATOMICA

CUM ANIMADVERSIONIBUS.

Cauſarum ignoratio, inquit Cicero, in re nova mirationem facit. Novum profecto videbatur, aneuryſmaticum tumorem, in parte inſidentem ad vitam minime neceſſaria, tam brevi temporis intervallo huic miſero, atque infelici mortem inferre debuiſſe. Satis enim ſuperque conſtabat, plurimos ægrotantes tumoribus hiſce vexatos vel in nobiliſſimis partibus, ut in aortæ principio, aut in ejus curvatura, ſicut & ad initium cœliacæ, aut in dextra emulgente (quod utrumque frequenter vidi), non ſolum in plures menſes, verum etiam in annos plures vitam traxiſſe. Ut igitur, retecta cauſa, omnis admiratio evaneſceret, ipſum cadaver diſſecandum exiſtimavi, quod, quatuor, & viginti tranſactis horis ab obitu, factum eſt.

Primum vero, internis partibus imi, mediiſque ventris perluſtratis, adnotanda hæc in eis offendi: Ileum inteſtinum alicubi leviter inflammatum, ſuperiorem jecoris partem tribus velut faſciis obſitam gangrænoſis, quæ interiorem ſubſtantiam pervadebant binos tranſverſos digitos, inferiorem autem nonnihil rubentem: ſterni

appendices cartilaginoſas inſtar oſſis duratas; cava cordis ſanguine omnino ſpoliata, præter exiguum in ſiniſtro ventriculo polypum; foramen denique ovale ita explicatum, patenſque, ut calamo ſcriptorio aditum facilem præbere poſſet. Cætera omnia naturaliter conſtituta reperta ſunt.

Ut vero quidquid eſſet in femore vitii penitus cognoſcerem, ſectionem interius ab ilei ſede auſpicatus, inventam arteriam uſque ad inguen ſum proſecutus, illamque extricavi membranis circumſtipantibus, quæ veluti gangræna correptæ, ilei inteſtini loca leviter inflammata ſuperius tangebant. Denique inciſis inguinis involucris, & ligamento Poupartii (ſub quo vaſa tranſeunt, quæ ad totum articulum protenduntur), apprehenſaque iterum arteria, dum eam a reliquis ſegregabam, non longe ab inguine, in ſupra deſcriptum tumorem incidi.

Hoc diligenter diſſecto, concretum ſanguinem reperi, cujus pondus tres libras, & ſemiſſem æquabat. Concretus hic ſanguis ſub muſculo ſartorio, ac inter vaſtum internum, partemque tricipitis, ſecundum vaſorum ductum, fere ab inguine uſque ad flexionem genu juxta rectum muſculum extendebatur. Sanguine hoc adempto, abſterſoque tumoris cavo, tertiò ſe mihi in conſpectum dedit arteria, in qua lacerationem inveni duos tranſverſos digitos longam.

Ab hac ſane mortem citiſſimam (1) ægroto inferri potuiſſe ſatis apertum eſt; cur autem arteria vix flexuoſa, in abdito ſita, validiſque firmata muſculis, tam cito frangi debuerit, non æque clarum. Ut igitur & hoc intelligerem, arteriæ ductum cultro ſecutus, alioſque duos tranſverſos digitos prætergreſſus, (quo in tra-

ctu

(1) *Comm. Liter. an.* 1742. *hebdom.* 32. *num.* 2.

ctu ea integra, & naturalis reperta fuit) illam conſpexi in alium tumorem porrectam, ad ovi magnitudinem accedentem. Tumore adaperto, ſanguinem in eo ita concretum, & coacervatum offendi, ut reliquo a corde venienti iter ad inferiora omnino præcluderet.

Hoc etiam ſanguine ablato, de ſecundo Aneuryſmate aperte conſtitit, in quo, præter arteriæ amplificationem, intus corroſio conſpiciebatur duplici in loco; in altero exterior tantum membrana arteriæ illæſa, cæteris corroſis, reſtabat, in altero vero corroſio tam altas radices nequaquam egerat. Inter hæc loca quaſi ſepimentum aliquod intercedebat, ita poſitum, ut valvulæ munere fungeretur. Adhæc interior tunica arteriæ, nondum expanſæ, verum utriuſque tumoris expanſioni proximæ, ſicut & tumoris utriuſque tunica interior, in tenuiſſimas lamellas perinde diducebantur, ac ſi cauſtico liquore tactæ fuiſſent; quod mihi copiam largiſſimam fecit perſpicue videndi muſculoſæ membranæ carnoſas fibras, antehac nunquam tam clare viſas.

Ex omnibus hiſce apertum, atque exploratum eſſe arbitror, ob infernum tumorem arteriam ſuperius diruptam eſſe, mortemque deinde celerrime conſecutam. Tumor enim inferior, quum ſanguini viam juxta arteriæ axem penitus interciperet, cauſa fuit, quamobrem remoratus ſanguis, aſſidueque a vi Cordis impulſus, latera vehementius urgeret, & illa diſtraheret, diffringeretque. A ſanguine autem intercapedines muſculorum, atque adjacentia vaſa modo majori, modo minori copia ſubeunte, quin reliqua deſcripta ſymptomata repetenda ſint, nullus dubito.

Jam vero in memoriam revocare non pigeat, arteriam

teriam femoris ab inguine ſub ſartorio muſculo quaſi recta deſcendere, atque interſtitia vaſi interni, & tricipitis tranſeundo, quinque, aut ſex digitos tranſverſos ſuper genu ſub ejuſdem tricipitis tendine cum vena ſimul ferri; trajectoque hoc tendine, ſub poplite, pariter cum vena, incedere, & ſub muſculo gemello, ac ſolari tranſire, eodemque ordine toto in crure ſervato, uſque ad pedis extrema progredi.

Hiſce animadverſis, conſideremus denique hominem, grave pondus manibus attollentem, altero pede prolapſum, & totis viribus alteri tantum innixum. Quid illi quæſo continget? Trahetur ſumma vi chorda magna, inflabuntur muſculi gemellus, atque ſolaris, ſicuti & triceps, cujus tendo, in hoc corporis poſitu valde tentus, tranſeuntem ſub illo arteriam, venamque comprimet, & impedimento erit, quominus ſanguis libere per arteriam ad inferiora feratur. Ad hæc, abdominis muſculis validiſſime agentibus, etiam a tendinibus oblique deſcendentibus, & a ligamento Pupartii ſubjecta femoris arteria multum premetur; ab his vero preſſionibus detento, aut interrupto proceſſu ſanguinis, mirum, quam vehementer latera arteriæ impellentur, quæ ſi præterea infirma fuerint, atque imbecillia, ut erant in ægrotante, ob ingenitam corporis conſtitutionem, ob Americanam conceptam luem, ob ejus exercitium artus, pluraque errata, eo ſane diſtentionis pervenient, ut vel quieſcente preſſione, non jam in integrum reſtitui poſſint.

Quo vero hæc omnia illuſtria magis, & in aperto eſſent, binas figuras ad illa annectere viſum eſt, quarum ope, quæ de Aneuryſmatis hujus natura præfati

fati ſumus, oculis ipſis ſpectanda quodammodo præberentur. *Vid. Fig. IV. V.*

ANIMADVERSIONES.

HOC Femoris Aneuryſma, niſi Chirurgicæ, atque Anatomicæ res me penitus fugiunt, adamuſſim comprobare videtur, quem hactenus evincere conatus ſum per lateralia ſe inoſculantia vaſcula cruoris tranſitum, quotieſcumque in Arteriæ cruralis trunco obſtaculum aliquod invenitur. Hinc enim cruralem Arteriam, ſicuti in Fig. IV. videri poteſt, tanta vi, ac celeritate ſe diſcidiſſe putandum eſt, quod lateralia illius vaſcula nondum adepta eſſent eam amplitudinem, quæ cruralis Arteriæ defectum compenſare valuerit, dum ſanguis feſtinanter concreſcens penitus illam occluſit; ex quo evidens rurſus fit meæ compreſſionis utilitas, cujus notitiam ſi ego tunc temporis habuiſſem, a me profecto prætermiſſa minime fuiſſet, nam illius ope coercito per cruralem Arteriam ſanguinis curſu eadem Arteria arcte revinctis faſciis firmata tam violentæ dilacerationi obſtitiſſet, tempuſque idoneum lateralibus ramulis conceſſum eſſet, ut paulatim ſe expanderent ac dilatarent; Interim vero ſanguinis grumus diſſolvi, atque ad primævam redire fluiditatem potuiſſet; & denique Arteria vel penitus aboleri, uti monſtrat Fig. II. Tab. I. vel coarctari ſummopere, quemadmodum exhibetur in Fig. III. Tab. I.

FIGURA

Digitized by Google

FIGURA QUARTA.

AAA &c. *Arteria femoris, in longum ſciſſa, & aperta, integra tamen, naturalique magnitudine prædita.*

B. *Nervus, qui ſecundum directionem eandem graditur.*

C. *Vena, quæ per femur cum nervo ſimul, arteriaque protenditur.*

D. *Interior, ſive nervoſa membrana, dilacerata.*

E. *Locus ſecundi Aneuryſmatis, in quo corroſio tanta fuit, ut exterior duntaxat membrana arteriæ intacta relinqueretur.*

F. *Locus alter, in quo corroſio tam altas radices nequaquam egit.*

eee. *Septum, quod ſitum inter primum, ſecundumque locum, valvulæ munere fungebatur.*

fff &c. *Membranæ diſciſſæ, & aliquo modo inverſæ.*

dd. *Locus, qui muſculoſæ membranæ carnoſas fibras clare oſtendebat.*

ccc &c. *Membranæ arteriam circumveſtientes.*

aaa &c. *Locus primi Aneuryſmatis, in quo arteria penitus diſciſſa erat, ejuſque interior ſubſtantia, perinde ac cauſtico liquore tacta fuiſſet, cinerea, atque corrupta conſpiciebatur.*

bbb &c. *Fragmenta ex arteria ejuſdem ſciſſione facta, hinc inde fimbriarum in morem extuberantia.*

FIGURA

Digitized by Google

FIGURA QUINTA.

A.	*Os pubis.*
B.	*Initium partis anterioris, & ſuperioris ſpinæ oſſis ilii.*
CCC.	*Muſculus ſartorius e naturali ſitu dimotus.*
D.	*Muſculus rectus.*
E.	*Muſculus ſemoreus.*
FFF.	*Muſculus triceps.* ff. *ejus tendo.*
G.	*Muſculus gracilis.*
H.	*Gracilis muſculi tendo præciſus, propriaque e ſede dimotus.*
M.	*Muſculus membranoſus.*
N.	*Muſculi hujuſce tendo reſciſſus, motuſque loco.*
I.	*Exterior extuberantia genu, integumentis obducta.*
L.	*Genu interior extuberantia, integumentis ſpoliata.*
OO.	*Muſculus vaſtus internus.*
ooo &c.	*Integumenta reſciſſa.*
aaa &c.	*Directio arteriæ femoris.*
eee &c.	*Venæ femoris directio.*
1. 2. 3.	*Rami ejuſdem venæ, proxime ſub integumentis reptantes, a proprio loco dimoti.*
ecc &c.	*Nervus, qui variis ſurculis per coxam diſpergitur, præcipuè ſupra arteriam, venamque incedens.*
h.	*Locus, ubi vena ſuper arteriam tranſit.*
dd.	*Nervus, qui ad crus, & pedis extremitatem fertur.*
nnn.	*Ramuli ſanguiferi.*

Digitized by Google

ADDENDA ET CORRIGENDA

Præfat. XVIII. cùm læſa fuiſſet. *l.* læſa fuit . XIX. 20. fœmore . *l.* femore. 8. 16. ſuſpiciebam . *l.* ſuſcipiebam . 21. 1. poliposam . *l.* polyposam . 24. *penult.* aperitioni . *l.* apertioni . 28. 27. acceperit . *l.* acciperet . 34. *penul.* extendebatur . *l.* extenderetur . 38. 9. requiri . *l.* requiſitum . 42. 9. appoſitam . *l.* oppoſitam . 44. 1. nee . *l.* nec . 46. & 48. *tit.* De Poplitis . *l.* De Inguinis cruraliſq; Arteriæ . 48. 14. inſidiens . *l.* inſidens . 58. 8. refrenandam . *l.* refrænandam. 59. 14. occurreret. *l.* occurriſſet . 61. 1. delineatæ . *l.* delineata . 65. 21. aneuryſmatum . *l.* aneuryſmaticum . 66. 16. eellulosam epiphiſim . *l.* cellulosam epiphyſim. 75. 22. iis . *l.* is . 106. 2. cauſa. *l.* cauſa fuerit . 115. 23. menſtruarumum quam . *l.* menſtruam unquam . 116. 25. hic . *l.* hic. 128. 5. & Sternothyroideos . *l.* & Sternocrycoideos . 129. 10. Œſophahum. *l.* Œſophagum . 153. 1. oborta . *l.* obducta. 133. 12. ædematæ . *l.* ædematæ. 137. 21. Bibliothæca. *l.* Bibliotheca . 142. 15. fibra . *l.* fibras . 149. 11. optiame. *l.* optime . 150. 11. cempreſſus . *l.* compreſſus . *ibid.* 17. ungentum. *l.* unguentum . *ib.* 18. fecondo . *l.* ſecundo . *ib.* 21. ungentum . *l.* unguentum. 153. 16. eſtiximavi . *l.* exiſtimavi . 156. 8. Seconda . *l.* Secunda . 157. 4. urıturque . *l.* oriturque .

MONITUM BIBLIOPEGO

Tabulæ I. II. III. IV. V. ac Unica locandæ ſunt poſt p. 134.
Figuræ I. II. & III. necnon IV. & V. in fine Operis .

FINIS

Digitized by Google

OPERIS PROSPECTUS

De Poplitis Aneuryſmatibus. Pag. 1

De Aneuryſmatibus, quæ in Inguine, cruraliſque Arteriæ initio exoriuntur. 45

De iis, quæ in ſuperiori Suræ parte. 74

De Manuum, Pedumque Aneuryſmatibus. 80

De Internis Aneuryſmatibus. 84

De Partu extraordinario. 109

De Singulari Abdominis hydrope. 115

De Abdominis tumore Hydatidibus referto. 119

De Oeſophagotomiæ Operatione. 122

De Cubiti flexuræ Aneuryſmatibus. 139

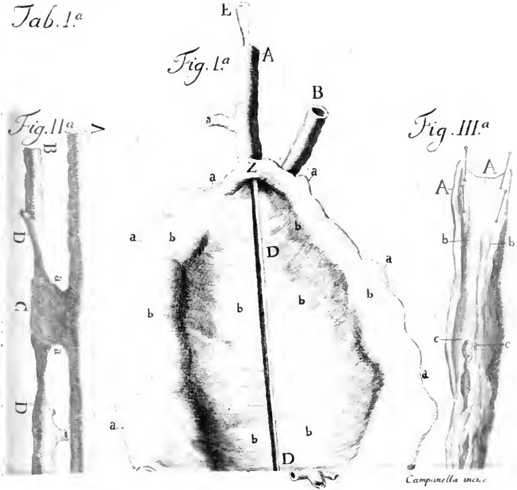
De Spurio Brachii Aneuryſmate. 166

Singulare Femoris Aneuryſma. 183

Digitized by Google

Digitized by Google

Tab. I.a

Digitized by Google

Tab II.a

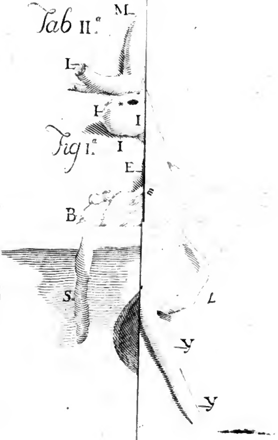
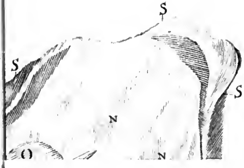

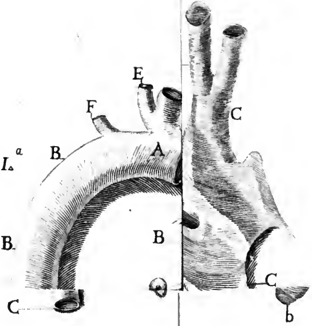
Fig 1.a

Digitized by Google

Tab IV. [a]

Fig. II. [a]

Digitized by Google

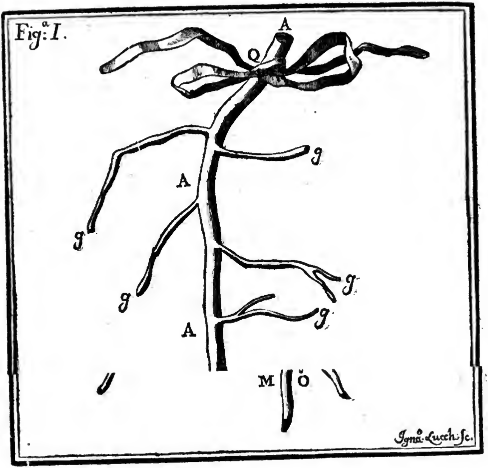
oogle

Tab. V

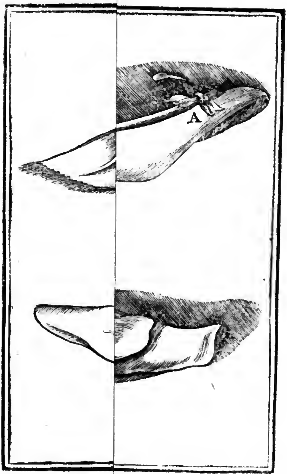
Fig. I.

Google

Digitized by Google

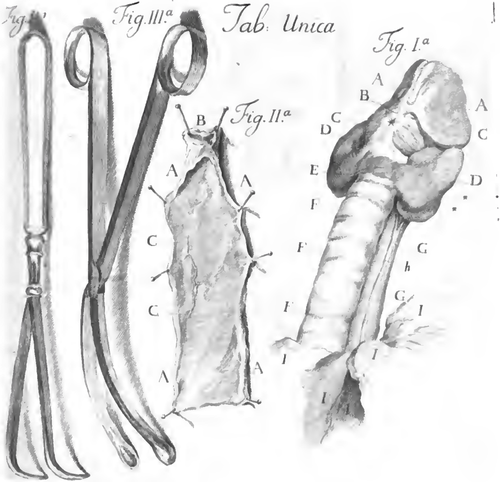

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

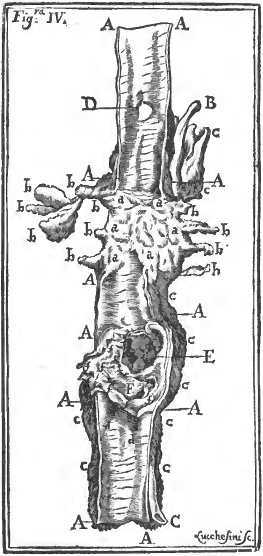

Fig.ra IV.

Digitized by Google

Digitized by Google

Fig.ra V.
B
A
O
O
C
O
O
D
O
Lucchesini sc.

Digitized by Google

00565908

Digitized by Google